

Täiskasvanute
hingamispäevakooli
õppetükid

Aprill | Mai | Juuni 2016

MATTEUSE EVANGEELIUM

Originaali tiitel:
The Book Of Matthew
Andy Nash

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja –Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2016
Tõlkija: Mall Kaaver
Toimetajad: Toivo Kaasik, Ly Kaasik
Kujundus: Indrek Ploompuu ja Kaile Tuvi
Küljendus: Kaile Tuvi
Kaaned: Justinen Greative Group
Trükkis: Vali Press

Matteuse evangeelium

Massachusettsi osariigis Winchesteris kägistas Rick Hoyti sünnituse käigus nabaväät, mistõttu tekkis tal ajukahjustus ja suutmatuse oma jäsemeid kontrollida. Hiljem ütlesid arstid Hoytide perele, et Rick jääb kogu ülejäänud eluks vegetatiivsesse olukorda ja ta tuleks paigutada hooleasutusse.

„Aga Hoytid ei võtnud seda pakkumist vastu,“ kirjutas Rick Reilly Hoytide pere loos, ajakirjas *Sports Illustrated* (20. juuni 2005). „Pereliikmed märkasid, et Ricki silmad jälgisid neid, kui nad toas liikusid. Siis, kui Rick oli 11aastane, viisid nad ta Tuftsi Ülikooli inseneriteaduste osakonda ja küsisid, kas neil on mingit võimalust aidata poisil suhelda.“

„Mitte miskit,“ vastati talle, nagu Dick Hoyt ütles. „Tema ajus ei toimu mitte midagi.“

„Jutustage talle üks nali,“ palus Dick omakorda. Nad jutustasid. Rick naeris. Tuli välja, et tema ajus toimus väga palju.

Siis, kui Ricki külge kinnitati „kompuuter, mis võimaldas tal kontrollida kursorit sellega, et ta puudutas oma pea ühe küljega klahvi, sai Rick viimaks hakata suhtlema“ kaasinimestega. See tehnoloogia võimaldas tal alustada uut elu. Ja uue elu juurde kuulus muuhulgas seegi, et heategevusmaratonil lükkas isa ratastooli, milles istus Rick. Pärast seda jooksu-

võistlust trükkis Rick: „Isa, siis kui me jooksimel, tundsin ma ennast nii, justkui ma polekski invaliid!“

Dick otsustas kinkida Rickile seda tunnet nii sageli, kui võimalik. Neli aastat hiljem jooksid nad koos Bostoni maratoni. Siis soovitas keegi triatloni ning sellest ajast peale on nad kahekesi osalenud sadadel spordiüritustel nii, et isa lükkab või tõmbab ratastooli, milles on Rick.

„Pole kahtlustki,“ trükkis Rick, „et mu isa on sajandi isa.“

Meil on palju ühist Rick Hoytiga, sest meil on Isa, kes armastab meid veel rohkem kui Dick Hoyt Ricki –Isa, kes hoolitseb meie eest ja oli valmis oma ainsa Poja meie eest ohverdama.

Ricki sarnaselt on patu tragöödia ja nõdrakstegevad mõjud meid kõiki halvanud. Omaenese jõust pole elu, mida elame, mitte milleski ligilähedane eluga, mida meid elama mõeldi. Võime püüda väga kõvasti, kuid me ei paranda mitte kunagi ennast nii, et saaksime päästetud. „Meie seisukord on patu tõttu ebaloomulik ning meid taastav vägi peab olema üleloomulik, muidu pole sel mingit väärtust.“ –Ellen G. White, *Tervise teenistuses*, lk 428. Meid tuleb päästa meist väljastpoolt, sest nüüdseks peaks olema selge, et ise me ennast päästa ei saa.

Selsamal põhjusel on inimesed ikka mõnikord vaadanud öise taeva poole ning otsinud abi väljastpoolt ennast: Päästjat. Meie vaimulikel eelkäijatel, iisraellastel, oli loodetud Päästja jaoks nimi: Taaveti Poeg, keda meie tunneme Jeesusena Naatsaretist.

Ning üks inspireeritud teos Jeesuse elukäigust, Matteuse evangeelium, on meie selle veerandaasta teema. Matteus, Jeesusesse uskuv juut ja Jeesuse varaseim jünger jutustab Vaimust inspireeritud loo Jeesuse kohta oma vaatenurgast. Markus, Luukas ja Johannes kirjutavad (nagu Matteuski) Jeesuse lihassetulekust, elust, surmast, ülestõusmisest ja taevasseminekust, kuid Matteus omistab märksa rohkem tähelepanu tõsiasjale, et Jeesus on töötatud Messias. Ta tahtis, et tema lugejad teaksid, et Iisraeli lunastamine toimus Jeesuses, Temas, kellest prohvetid rääkisid ja kellele kõik Vana Testamendi prototüübid osutasid.

Kuigi Matteuse sihtgrupiks olid peamiselt juudid, kõnetab tema lootuse ja lunastuse läkitus ka meid –inimesi, kes vajavad, nagu Rick Hoyt, et Keegi teeks meie heaks seda, mida me iial enda heaks teha ei saa.

Ja Matteus jutustab loo Temast, Jeesusest, just nii.

Andy Nash on Collegedale'is Tennessee's asuva Southern Adventist University õppejõud ja pastor. Ta on mitme raamatu autor, olles sealhulgas kirjutanud raamatud pealkirjaga „Haystacks Church“ (Heinakuhjade kirik) ja „The Book of Matthew: Save Us Now, Son of David“ (Matteuse evangeelium: päästa meid, Taaveti Poeg!).

Taaveti Poeg

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 1. ptk; Mk 12:35–37; Js 9:5, 6; Rm 5:8; Jh 2:25; Jr 29:13; Mt 2:1–14.

Meelespeetav tekst: „Tema päästab oma rahva nende pattudest“ (Mt 1:21).

Püha Vaimu sisendusel alustab Matteus oma raamatut sugupuuga, aga mitte lihtsalt suvaliste sugulussuhetega, vaid Jeesuse Kristuse omadega. Ja ta hakkab peale sugupuuga, milles toob esile midagi rohkemat kui tavaliselt – ta esitab selles nii mõnegi esivanema, keda suurem jagu rahvast poleks kindlasti tahtnud enda omaks pidada.

Ehk seetõttu, et Matteus ise oli teatud mõttes tõrjutu, suutis ta jutustada sellistest esivanematest. Oli ta ju juudist maksukoguja, kes oli vaenlasele „maha müüdnud“ ning *maksis* tegelikult Roomale võimaluse eest seal istuda ja oma rahvalt, juutidelt, maksu koguda. Kindlasti polnud ta rahva poolt armastatud mees.

Jah, inimesed võivad vaadata sellele, mis on väljastpoolt näha, kuid Jumal näeb südant. Ja kahtlemata valis Issand Matteuse südant nähes tema, põlatud maksukoguja, jüngrite hulka. Kutse saanuna võttis Matteus selle vastu, loobudes senisest elust uue elu kasuks Jeesuses.

Seega järgnes Matteus oma Issandale, tegi märkmeid ning sai ühel päeval anda midagi tagasi oma rahvale ja maailmale. Mitte maksutšeki näol, vaid kallihinnalise aruande näol Jeesuse elust.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 2. aprilliks.

„Jeesuse Kristuse, Aabrahami poja, Taaveti poja sugupuu“ (Mt 1:1).

Algusest peale nimetab Matteus oma kirjatööd „raamatuks“ [ka 1920ndail välja antud eestikeelses Piiblis: „Jeesuse Kristuse sündimise raamat“ –tlk] (kreekakeelsest sõnast *biblos*, mis võib tähendada „pühalik üleskirjutus“), Jeesuse Kristuse „sugupuus“. Tegelikult tuleneb kreeka-keelne sõna, mida tõlgitakse „sugupuu, genealoogia“ või „sugupõlv, põlvkond, generatsioon“ sõnast, mida saab tõlkida „teke, genees“. Järelikult võib öelda, et Matteus alustab oma evangeeliumi „tekkelooga“ [inglise keeles sõnademäng: „a book of **genesis**“ –tekkelugu; „**Genesis**“ –1. Moosese raamat –tlk].

Just nii, nagu Vana Testament algab raamatuga maailma loomisest, alustab Matteus (seega Uus Testament) raamatuga Loojast ja lunastustööst, mida ainult Looja sai teostada.

Mida räägivad need salmid meile Jeesusest? Jh 1:1–3; Hb 1:1–3; Mi 5:1; Mk 12:35–37.

„Igaviku aegadest peale oli Issand Jeesus Kristus üks Isaga; Ta oli „Jumala kuju“, Tema suuruse ja ülevuse kuju, „Tema au“...

Tulnud elama meie keskele, pidi Jeesus esitama Jumalat nii inimestele kui inglitele. Ta oli Jumala Sõna –Jumala avalikkuse ette toodud mõte.“ – Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 19.

Ometi ei pidanud Matteus silmas eelkõige Kristuse jumalikkust, vastupidi Johannesele (vaata Jh 1:1–4), kes kirjutab kohe Kristuse jumalikkusest, enne kui läheb Tema inimliku külje juurde (vaata Jh 1:14). Matteus aga pöörab palju tähelepanu Kristuse inimlikkusele, Kristusele kui „Aabrahami pojale, Taaveti pojale“. Siis suundub ta Aabrahami juurest põlvnemisliini pidi Jeesuse sünni juurde ja teeb seda kõike sooviga näidata oma lugejatele, et Jeesus Naatsaretist oli tõepoolest Vana Testamendi prohvetikuulutustes ennustatud Messias.

Muidugi on perekond ja esivanemad tähtsad. Samas, niivõrd, kui on kõne all evangeelium, on meie isa-ema või vanavanemad või ükskõik kes meie esivanematest tähtsusetud. Mis aga on tähtis ja miks? Vaata Gl 3:29.

Juutide hulgas oli tulevase Messia kohta erinevaid vaateid, kuid ükskõik, millised need olid, üks oli kindel: Messias pidi tulema Taaveti soost. (Isegi täna usuvad paljud religioossetes juudid, kes Messiat ootavad, et Ta peab tulema Taaveti soost.) Sellepärast alustas Matteus oma evangeeliumi nii, nagu ta seda tegi; ta tahtis luua aluse Jeesuse samastamisele Messiaga. Kuna Messias pidi olema juudi rahva esiisa Aabrahami soost (1Ms 22:18; Gl 3:16) ning Taaveti sugupuust, siis püüab Matteus kohe esitada Jeesuse sugupuu ja näidata, kuidas oli Jeesus otseselt seotud mitte ainult Aabrahamiga (kellega oli seotud suurem jagu iisraellasi), vaid ka kuningas Taavetiga. Paljud kommentaatorid usuvad, et Matteus pidas eelkõige silmas just juutidest lugejaskonda; nii rõhutab ta tugevalt tõsi- asja, et Jeesusel Naatsaretist olid Messia volitused.

Loe järgmisi salme. Kuidas aitavad need meil aru saada mõttest, mida Matteus püüab esile tuua?

2Sm 7:16, 17 _____

Js 9:5, 6 _____

Js 11:1, 2 _____

Ap 2:29, 30 _____

Kõik see aitab meil mõista, miks algab Matteuse evangeelium just selliselt: „Jeesuse Kristuse, Aabrahami poja, Taaveti poja sugupuu“ (Mt 1:1). Jeesust Kristust nimetatakse eelkõige „Taaveti pojaks“. Ja samamoodi, nagu Uus Testament algab Jeesuse sellise esitlemisega, niimoodi Uus Testament ka lõpetatakse: „Mina, Jeesus, saadan oma inglil seda teile tunnistama koguduste jaoks. Mina olen Taaveti juur ja sugu, särav koidutäht“ (Ilm 22:16). Lisaks kõigele muule, kes Jeesus on, jääb Ta „Taaveti juureks ja sooks“.

See on võimas tunnistus Jeesuse inimlikust olemusest ja inimsoo olulisest tähtsusest Tema jaoks; meie Looja on sidunud ennast meiega sel viisil, mida vaevu suudame ette kujutada.

Keda me peale Taaveti veel Jeesuse perekonnapuust leiame? Mt 1:2, 3.

Polnud tavapärane, et naisi sugupuudesse kirja pandi; miks on siis siin välja toodud naine nimega Taamar? Kes ta oli, et tema nimi kohe algupoolel ilmneb?

Taamar oli Kaananimaa naine, kes oli abiellunud alguses Juuda ühe pojaga ja seejärel teisega. Mõlemad pojad surid ootamatult veel siis, kui Taamar oli lastetu. Tema äi Juuda lubas Taamarile, et laseb tal abielluda oma kolmanda pojaga, kui poeg küllalt vanaks saab. Kuid seda ei juhtunud.

Mida Taamar siis tegi? Ta maskeeris ennast lõbunaiseks ja ühtis –ei kellegi teisega kui –Juudaga, kellel polnud aimugi, et naine oli Taamar. Kuid hiljem, kui Taamari rasedus ilmsiks sai, astus Juuda samme, et kõlvatu Taamar surmata; see tähendab, astus seni, kuni Taamar paljastas, et Juuda oli tema lapse isa.

Kõlab vägagi labase seebiooperi moodi, kas pole, kuid see on osa Jeesuse inimlikust sugupuust.

Loe Mt 1:4, 5. Keda loetletakse siin veel, kes on mingis mõttes üllatav?

Raahab, Kaanani lõbunaine? Tuleb nii välja. Olles aidanud varjata iisraellastest maakuulajaid Kaananis, ühines ta Jumala rahvaga ja näib, et abiellus Jeesuse ühe esivanemaga.

Kes veel põlvnemisliinis on? Mt 1:5, 6.

Rutt oli vooruslik naine, kuid pärines (mitte oma süül) vihatud moabiitide hulgast; moabiidid olid purjus Loti ja ühe tema tütre verepilastusliku suhte tulem. Uuriya naine Batseba oli aga naine, keda kuningas Taavet kutsus omakasupüüdlikult enda juurde ajal, mil abikaasa Uuriya oli lahingus. Ka Taavet oli patune, kes vajas Päästjat. Taavetil oli palju silmapaistvaid omadusi, kuid kindlasti ei olnud ta pereisa musternäidis.

Kui Jumal võtab meid vastu meie vigadest ja puudustest hoolimata, siis kuidas õpime vastu võtma kaasinimesi nende vigadest ja puudustest hoolimata?

Mida räägivad järgmised salmid meile inimloomusest? Milline võimas tõend on meil selliste mõtteavalduste tõepära kohta? Rm 3:9, 10; 5:8; Jh 2:25; Jr 17:9.

Sageli on küll märgitud, kuid väärrib kordamist tõsiasi, et Piibel ei maali inimkonnast või inimloomusest roosilist pilti. Eedenis toimunud pattulangemisest alates (1Ms 3: ptk) kuni Baabülioni langemiseni maa ajaloo lõpupäevil (Ilm 18. ptk) on inimkonna kurb olukord vaieldamatult selge. Ja kuigi kaldume idealiseerima näiteks koguduse algusaegu enne suurt „ärataganemist“ (2Ts 2:3), on see viga (vaata 1Kr 5:1). Me kõik oleme langenud, katkised inimesed, ja sealhulgas on selline ka põlvnemisliin, kust Jeesus pärines.

„Selle põlvnemise ehtsus ja ebatõenäolisus,“ kirjutab õpetlane Michael Wilkins, „rabas Matteuse lugejaid tõenäoliselt jalust. Jeesuse esivanemad olid inimesed kõigi oma nõrkustega, aga ometi iga inimese võimalustega. Jumal tegutses nende kaudu, et tuua esile oma pääste. Jeesuse pärvusliin ei ole õigete ideaalne loetelu. Leiame siit abielurikkujaid, hoori, sõjasangareid ja paganaid. Rehabeam oli kurja kuninga Abija isa, kes oli hea kuninga Aasa isa. Aasa oli hea kuninga Joosafati isa, kes oli kurja kuninga Joorami isa. Jumal tegutses põlvkonnast põlvkonda nii heade kui ka kurjade inimeste kaudu, et viia ellu oma eesmärk. Matteus näitab, et Jumal saab kasutada iga inimest –olgu ta nii väljapaistev või põlatud kui tahes –, et Jumala eesmärgid ellu viia. Just sedasorti inimesi tuli Jeesus päästma.“ –*Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary: Matthew* (Grand Rapids: Zondervan, 2002), lk 9.

See on mõtlemiskoht, mida meil tuleb meeles hoida nii siis, kui vaatame otsa kaasinimestele, kui ka siis, kui vaatame ennast. Kus on kristlane, kes ühel või teisel hetkel oma eluteel ei kaota julgust, ei tunne kahtlust, kes ei tunne, kas tal üldse on usku ega pea aru selle üle, kas ta on tõeliselt pöördunud? Väga sageli võtab julguse just meie langenud olemus, meie patud ja vajakajäämised. Sellises meeleehteis saame ammutada ja peame ammutama lootust asjaolust, et Jumal teab seda kõike ja et just seesuguste inimeste pärast, nagu meie, tuli Kristus siia maailma.

Milliste Piibli töotuste külge saad klammerduda neil hetkedel, mil sind haarab julgusetus ja vaimulik meeleehteis?

Kuskil Matteuse 1. ja 2. peatüki vahelises öises õhus sündis Jeesus. Töenäoliselt ei olnud kuupäevaks 25. detsember. Õpetlased on välja arvestanud preester Sakarja templis teenimise korra ja arvanud, et Jeesus sündis sügisel, mil lambad olid ikka veel väljadel, võib-olla septembri lõpupoole või oktoobris.

On päris pilklik, et esimeste inimeste hulgas, kes otsisid üles ja kummardasid juutide Messiat, olid paganad. Samal ajal, kui Jeesuse enda rahvas (ja hullunud pool-juut, kuningas Herodes) mõtles teadvat, mislaadi Messiat oodata, olid rändurid idast avatud meele ja südamega. Tähetargad ehk targad mehed olid lugupeetud mõtteteadlased Pärsias, kes pühendasid oma elu tõe otsimisele, ilmnegu see kus tahes. Pole siis ime, et nad leidsid ennast kummardumas Tema ees, kes oligi „Tõde“. Erinevale kontekstile vaatamata näeme siin nende sõnade paikapidavust, mis said välja öeldud sajandeid varem: „Ja te otsite mind ja leiate minu, kui te nõuate mind kõigest oma südamest“ (Jr 29:13).

Loe Mt 2:1–14. Milline erinevus on silmnähtav tarkade meeste hoiaku ja kuningas Herodesese hoiaku vahel?

Need paganad langesid põlvili ja kummardasid Jeesust, vastupidi selle riigi kuningale, kes püüdis Jeesust tappa!

See lugu peaks võimsalt jätma meie meelde tõsiasja, et koguduse liikmeks olemine ei ole Jumalaga õiges suhtes olemise tagatis. See peaks meie meelde jätma ka tõdemuse, et õige arusaamine tõest on väga tähtis. Olnuks Herodesel ja preestritel parem arusaamine Messia kohta käivatest prohvetikuulutustest, oleks Herodes teadnud, et Jeesusest ei saa teda ähvardavat kuningat, nagu ta kartis. Ta oleks mõistnud, et „juutide kuningas“ polnud keegi, kelle pärast rahutust tunda, vähemalt mitte selles mõttes, nagu Herodes oma poliitilise võimu pärast valvas oli.

Kuidas kaitseme ennast seitsmenda päeva adventistidena, rikkaliku valgusega õnnistatud rahvana, pettuse eest, nagu tähendaks valgus automaatselt seda, et oleme õiges suhtes Jumalaga? Samas, kuidas aitab see valgus meil sügavamalt suhelda Jumalaga, sest hindame kõrgelt Tema iseloomu, mille tõde meile avab?

Reede, 1. aprill

Edasiseks uurimiseks: Vaata järgnevat tsitaati Ellen G. White'i sulest: „Ta päästis meid –mitte õiguse tegude tõttu, mida meie nagu oleksime teinud, vaid oma heldust mööda“ (Tt 3:5). Kui Saatan ütleb sulle, et sa oled patune ja ära loodagi saada õnnistust Jumalalt, siis ütle talle, et Kristus tuli maailma päästma patuseid. Me ei saa esitada Jumalale mingit soovituskirja, kuid me võime nüüd ja alati toetuda oma täielikult abitule olukorrale, mis teeb Tema lunastava väe meie jaoks vältimatuks.“ – *Ajastute igatsus*, lk 317. Milline võimas mõte: meie „täielikult abitu olukord“ teeb Kristuse meie Lunastajana vältimatuks. See tõde ei erine siis, kui me esimest korda Jeesuse juurde tuleme, sellest, kui oleme käinud koos Temaga kogu elu. Sarnaselt inimestega Jeesuse inimliku poole genealoogias oleme me patused, kes vajavad armu. Meie seaduskuulekus, meie jagusaamine patust ja kiusatusest ning meie kasvamine Kristuses on päästmise tulemus ja mitte kunagi selle alus, kuitahes suur nende osa ka kristlikus elus ei oleks. Ükskõik, kas röövel ristil või Jeesuse teisel tulekul pühadusse üle kantud inimene –me oleme ühtviisi „täielikult abitu olukorras, mis teeb Tema lunastava väe meie jaoks vältimatuks“. On väga tähtis, et me ei unustaks iial seda põhitõde.

Küsimused aruteluks:

1. Nagu sellel nädalal nägime, sai Heroodes prohvetikuulutusest tohutul valesti aru ja see pani teda korda saatma kohutavaid tegusid. Mõtle nii mõnelegi prohvetikuulutuse vääritlemistulele tänapäeval. Näiteks usuvad paljud, et ustavad kristlased võetakse salaja ja vaikselt taevasse, samas kui pereliikmed ja sõbrad „jäävad maha“ imestama, miks need inimesed järsku õhku haihtusid. Millised ohud varitsevad selles, kui jääme prohvetikuulutusest valesti arusaamise juurde? Või mida öelda arusaama kohta, et Jeruusalemma tempel tuleb maakera ajaloo lõpusündmuste raames üles ehitada ja taas loomohvrite toomist alustada? Millised teised väärarusaamad prohvetikuulutustest peaksid andma aimu, kuivõrd tähtis on prohvetikuulutusi õigesti mõista?

2. Paljudes kultuurides ja ühiskondades peetakse sageli väga tähtsaks seda, kes on su vanemad ja missugusesse ühiskonnaklassi sa kuulud. Tegemist on traditsiooniga, mida näib leiduvat läbi ajaloo ja mis on paljudes paikades ka täna sügavalt sisse juurdunud. Miks on selline ilmalik vaade väga vastandlik kõigele sellele, mille eest evangeelium seisab? Kuidas mõjutab mõte „olla sündinud uuesti“ seda, millise pilguga vaatame kogu probleemistikku ühiskonnaklassist või struktuurist, kuhu me ise või meie kaasinimesed sündisid?

Vastabiellunud Colin ja Melva Winch määrati oma esimesele lähetele Saalomoni saartele meditsiiniõdedena 1956. aastal. 1962. aasta ametipuhkuse ajal Austraalias omandas Colin äripiloodi loa ning koos kaaspiloot Len Barnardiga lendas esimestel seitsmenda päeva adventistide misjonilennukitel, jõudes sel kombel Paapua Uus-Guinea ja Vaikse ookeani lõunaosa kõrvaliste saarte äärealadele. Alljärgnev lugu on Colini üks esimesi proovikive ambulatoorsete patsientide kliinikus.

Oli varahommikune tegevusperiood Amyes Memoriali Haigla ambulatoorsete patsientide kliinikus. Colin ja Melva olid hiljuti Kukudust kohale jõudnud ning see oli Colini üks esimesi tööpäevi kliinikus.

Esimesel kümnel patsiendil olid väikesed tõved, kuid siis tuli Jacob – suur, tugeva kehaehitusega, krussis juuste pahmakaga saalomonisaarlane –, kes hoidis käega oma lõualuud. Eeldades, et häda teeb hammas, pani Colin patsiendi istuma liigendiga hambaarstitoolele, mille oli annetanud Ameerika Ühendriikide sõjavägi.

Kontrollimine paljastas suurepärase suutäie säravvalgeid hambaid, kuid ühe suure purihamba kroon oli katki läinud ja põhjustas vaevusi. Colin avastas, et Jacob oli juba otsinud hambaravi ühel teiselt „arstilt“, kelle katse valutavat purihammast kõrvaldada polnud õnnestunud ja selle protsessi käigus oli hambakroon katki läinud.

See oli Colini esimene suure hamba väljatõmbamine, ainsaks eelnevaks kogemuseks oli olnud juhtum Sydney hambakliinikus ja too hammas oli peaaegu ise välja kukkunud. Colin teadis, et väljatõmbamine saab siin olema tõeline proovikivi, seda enam, et mõned külaelanikud vahtisid uue „hambaarsti“ oskusi pealt.

Olles alalõua bloki ette valmistanud, astus Colin Jacobi juurde särava nõelaga. Jacob teadis, mis nõel see on, ja ajas pea kuklasse, kui Colin püüdis tuimastavat süsti teha.

Lakana –kliiniku assistent –tajus probleemi ja seadis ennast patsiendi taha. Ta haaras Jacobi juustest oma tugevate kätega kinni ning ütles: „Tulistage teda, doktor! Tehke süst! Nüüd ei liigu ta kuhugi!“

Olemaks kindel, et tuimastus toimib, süstis Colin seda ka hamba serva igemesse. Tuimasti mõju oodates märkas Colin vaatajaskonda kliiniku akende all ja kuulis ukse juures vaatlejate kommentaare. Ambulatoorsetel patsientidel oli uudishimu teada saada, kas uut „doktorit“ saab hambaarstina usaldada.

Töö algab

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 3:1–12; 2Pt 1:19; Fl 2:5–8; Mt 4:1–12; Js 9:2, 3; Mt 4:17–22.

Meelespeetav tekst: „[Jeesus] ütles neile: „Järgnege mulle ja ma teen teist inimesepüüdjad“ (Mt 4:19).

Inimkonna üheks suurimaks heitluseks on olnud teada saada, mis on meie elu mõte ja eesmärk ning kuidas sellele vastavalt elada. Me ju ei sünni siia, käe küljes kirjalikud näpunäited, kuidas elada, kas pole nii?

„Ma ei saanud aru, mis on elu mõte,“ ütles 17aastane poiss heast perekonnast, kellest sai retseptiravimi narkomaan. „Ma ei saa ikka veel aru, aga ma mõtlesin, et kõik teised said aru ning et see oli suur saladus, millest kõik peale minu olid teadlikud. Ma mõtlesin, et igaüks saab aru, miks me siin oleme, ja et nad on salamisi õnnelikud ilma minuta.“

Austria kirjanik ja filosoof Paul Feyerabend tunnistas oma autobiograafias: „Nii möödub üks päev teise järel ja ei ole selge, miks peaks elama.“

Sellepärast ongi olemas Piibel, evangeelium, ja jutustus Jeesusest ning sellest, mida Ta on meie heaks teinud. Jeesuses –Tema enne-eksisteerimises, sünnis, elus, surmas, teenistuses taevas ja teises tulekus –leiame vastuse elu pealetükkivaimatele küsimustele. Sellel nädalal vaatleme Kristuse maapealse elu ja tööperioodi algust, elu ja tööd, mis üksi saab anda päris mõtte meie elule.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 9. aprilliks.

Mt 3. ptk algab Ristija Johanneseга, kelle esimesed kirjepandud sõnad on käskivas kõneviisis: „Parandage meelt!“ (Mt 3:2). Millegi poolest võtavad need sõnad kokku selle, mida Jumal on öelnud inimkonnale pattulangemisest alates: *kahetsege pattu, võtke vastu andestus minult, heitke kõrvale oma patud ning te leiate pääsemise ja hingamise oma hinge*.

Ja kuigi see sõnum on nii üldine, teritas Johannes selle selgesti tajutavaks „ajakohaseks tõeks“, „meil käes olevaks tõeks“ (2Pt 1:12), sõnumiks konkreetselt oma aja inimestele.

Loe Mt 3:2, 3. Milline oli see käesoleva tõe sõnumi teravik, mida Johannes kuulutas kutse kõrvale parandada meelt, lasta ennast ristida ja tunnistada üles patud? Vaata ka Mt 3:6.

Johannes teeb siin midagi sellist, mida tehakse kogu Uue Testamendi jooksul. Ta tsiteerib Vana Testamendi. Vana Testamendi prohvetikuulutused elustuvad Uues: ikka ja jälle –olgu Jeesus või Paulus või Peetrus –tsiteerivad kõik Vana Testamendi selleks, et aidata kehtivaks teha, selgitada või lausa tõestada selle tähendust, mis jätkus Uues. Pole ime, et Jeesuse tegevusest rääkides toonitas Peetrus isegi imetegude taustal, mille tunnustajaks ta isiklikult oli olnud, „kindlamat prohvetisõna“ (2Pt 1:19).

Loe Mt 3:7–12. Milline sõnum oli Johannesel juhtide jaoks? Millise lootuse ta karmidele sõnadele vaatamata neile pakkus?

Märkad, kui kesksel kohal on Jeesus Johannese igas jutluses. Juba siis oli Jeesus ning see, kes Ta oli ja mida Ta tegema pidi, kogu kõne all oleva mõte. Kuigi kuulutati evangeeliumi, ütles Johannes selgelt, et saab olema lõplik aruandmine, lõplik nisuterade ja aganate eraldamine, ning selle eraldamise teeb Tema, kellest räägivad prohvetikuulutused. Siin ilmneb veel üks tõend tõsiasjast, et evangeeliumit ei saa kohtupidamisest lahutada. Siin on näide ka sellest, et Piiblis vaadeldakse Jeesuse esimest ja teist tulekut ühe sündmusena, nagu Johannese puhul näeme –Kristuse esimese tuleku otsene kontekst räägib sama hästi Tema teisest tulekust.

„Siis viis Vaim Jeesuse kõrbesse kuradi kiusata“ (Mt 4:1).

Kujutle seda stseeni Saatana vaatenurgast. Jumalik, ülistatud Olevus, keda ta tundis kui Jumala Poega, oli ennast nüüd alandanud –tulnud inimlihasse –selleks, et päästa inimsugu. Tegemist oli sama Jeesusega, kelle vastu ta pidas sõda taevas ning kes heitis tema ja ta inglid taevast välja (vaata Ilm 12:7–9). Kuid nüüd oli see Jeesus –kes? Köhnunud inimene üksi karmis kõrbes ilma nähtava toeta? Kindlasti on Jeesus nüüd kergeks märklauaks Saatana pettustele.

„Kui Saatan ja Jumala Poeg esmakordselt võitluses silmitsi seisis, oli Kristus taevaste vägede juht ning Saatan mässuliste juht, kes heideti taevast välja. Nüüd oli nende olukord justkui ümberpööratud ja Saatan püüdis kõigiti kasutada oma arvatavat eelist.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 119.

Milline kontrast: just Lutsifer oli kord püüdnud teha ennast „Kõigekõrgema sarnaseks“ (Js 14:14), Jeesus aga loobus iseenese taevasest olust. Siin, selles ühes pildikeses, võime näha tohutut vahet isekuse ja isetuse vahel; tohutut erinevust pühaduse ja selle vahel, mida teeb patt.

Võrdle Js 14:12–14 Fl 2:5–8ga. Mida räägivad need salmid meile Jeesuse ja Saatana iseloomu erinevusest?

Kujutle, kuidas inglid, kes olid tundnud Jeesust Tema taevases aus, jälgisid seda, mis toimus, kui kaks vastast vaatasid teineteisele otsa sellises kokkupõrkes, mida kumbki neist polnud omavahel varem kogenud. Meil on küll selge eelis teadmise näol, kuidas kõik läks, aga inglid –tegelikult kogu taevas –ei teadnud; ning nii jälgisid nad seda konflikti süvenenud ja pingsa tähelepanuga.

Saatan ülistas ennast. Jeesus alandus, isegi surmani. Mida õppida sellisest võimsast vastandusest ja kuidas rakendada see tähtis tõde enda ellu? Kuidas peaks see mõjutama meie otsuste langetamist, eriti selliste otsuste, kus kaalul on meie ego?

Loe Mt 4:1–12. Mispuhul kiusatused? Miks pidi Jeesus need läbi tegema? Mis on sellel lool tegemist päästmisega? Kuidas talus Jeesus nii tugevaid kiusatusi nii karmides oludes ja mida peaks see meile rääkima kiusatus-tele vastu panemisest?

Mt 4:1 algab näivalt vastaka mõttega: *Vaim oli see, kes viis Jeesuse kõrbesse kuradi kiusata. Meid õpetatakse palvetama, et me ei satuks kiusatusse. „Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast!“* (Mt 6:13). Miks juhib siis Püha Vaim Jeesust sel viisil?

Võti leidub eelnevas peatükis, kui Jeesus tuleb Johannese juurde, et saada ristitud. Johannese puiklemist nähes ütleb Jeesus: „Olgu pealegi; sest nõnda on meile kohane täita kõik õigust!“ (Mt 3:15). Täita kõik õigust tähendab teha kõike, mida on vaja selleks, et olla inimkonna täiuslik eeskuju ja täiuslik esindaja –selleks pidi Jeesus saama ristitud, kuigi Ta oli patuta.

Kõrbekiusamise puhul pidi Jeesus kogema sedasama, mida koges Aadam. Ta vajas võitu kiusatuses, mida pole Aadamast peale meist kellelgi õnnestunud saavutada. Ja seda tehes „pidi Kristus parandama Aadama eksimuse“ (Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 117), ainult et Ta tegi seda tingimustes, mis polnud sarnased Aadama omadega.

Selle võidu kaudu näitab Jeesus, et meil ei ole mitte kunagi vabandust pattu teha, et sellele ei ole mingit õigustust ja et siis, kui meid kiusatakse, ei pea me langema, vaid usu abil alistuma Jumalale, et võita. Nii, nagu meile on öeldud: „Alistuge siis Jumalale! Pange vastu kuradile, siis ta põgeneb teie juurest. Tulge Jumala ligi, siis tuleb tema teie ligi“ (Jk 4:7, 8).

Kuidas tõstab kirjapandu (mis näitab nii võimsal viisil, et meie patule ei ole vabandust) olulisele kohale meie vajaduse Kristuse õiguse järele? Mõtle, kui peaksime seisma oma õigusega, ilma selle katteta ja ilma pattudest õigeks mõistmiseta? Mis lootust meil siis oleks?

Mt 4:12 räägib Johannese vangistamisest; sellega lõpeb tema töö. Siinkohal aga algab Jeesuse tööperiood „ametlikult“. Tekst ei ütle meile, miks läks Jeesus tagasi Galileasse, kui ta Johannesest kuulda sai, aga seda Ta tegi. (Vaata ka Mk 1:14–16 ja Lk 4:14.) Võib-olla tahtis Jeesus ajal, mil Johannes veel jutlustas, hoida ennast tagaplaanil, et ei tõuseks võistlemist? Kreekakeelne tegusõna Mt 4:12, mida sageli tõlgitakse „läks“, tähendab „tõmbus tagasi“ selles mõttes, et vältis ohtu. Ettenägelik, nagu alati, püüdis Jeesus võib-olla tüli vältida.

Loe Mt 4:13–16 (vaata ka Js 9:2, 3) **selle kohta, et Jeesus asus elama Sebuloni ja Naftali maa-alale. Mida räägivad need salmid Jeesuse tegevusest?**

Sebulon ja Naftali olid Jaakobi kaks poega (vaata 1Ms 35:23–26) ning nende järeltulijatest sai kaks suguharu, kes asusid lõpuks elama töötatud maa ilusasse põhjaossa.

Kahjuks olid need kaks suguharu kümne hulgas, kes loobusid usust Jumalasse ja pöördusid maapealsete asjade poole. Mitu Vana Testamendi prohvetit pragasid põhjapoolsete suguharudega nende pattude, ilmalikkuse ja kurjuse pärast ning lõpuks allutasid assüürlased nad oma ülemvõimu alla ja pillutasid laiali üle kogu tollal tuntud maailma. Siis asustati paganad Iisraeli ja Galilea piirkonda ning sealne elanikkond muutus segarahvaks; see paik oli segane ja sünge. Galilea tuntuimaks prohvetiks oli Joona; see tõsiasi ise peaks meile rääkima sealsete inimeste pühendumisastmest.

Galilea probleemid olid sellised, kuid oli olemas Jesaja raamatu kaunis prohvetikuulutus, mis ütles, et isegi Sebuloni ja Naftali pimedal maal „neile, kes istuvad surma maal ja surma varjus –neile tõuseb valgus!“ (Mt 4:16). Teisiti öeldes, siia, kus vajadus oli nii suur –kus inimesi peeti tooreteks, vähearenenuiks ja matslikeks –tuli Jeesus ning elas ja töötas nende keskel. Niivõrd ülev, nagu Jeesus oli, oli Ta valmis ennast alandama teiste pärast. Näeme siin veel üht näidet sellest, kuivõrd keskne koht oli Jeesuse töös Vanal Testamendil.

Kuidas vältida kiusatust arvata, et inimesed ei vääri meie jõupingutusi neid teenida ja neile tunnistada? Mis on sellise hoiaku juures vale?

„Parandage meelt, sest taevariik on lähedal“ (Mt 4:17). Sarnaselt Johannesega alustas Jeesus oma tööperioodi üleskutsega patukahetsusele. Ta teadis, nagu Johanneski, inimkonna pattulangenud olemust ning iga inimese vajadust pattu kahetseda ja Jumala tundmisele tulla. Nii ei ole üllatav, et Jeesuse esimene avalik teadaanne, vähemasti see, mis on kirja pandud Matteuse evangeeliumis, oli üleskutse meeleparandusele.

Loe Mt 4:17–22. Mida räägivad need salmid meile selle kutse jäägitusest, mille Jeesus meie elu kohta esitab?

Siin, unustatud Galileas, oli üks väike kalurite osühing, mis koosnes neljast noorest mehest: kahest vendade paarist. Neil meestel oli silmanähtavalt südant Jumala jaoks, sest mingi aja jooksul käis osa neist Ristija Johannese järel. Kuid meeste hämmastuseks suunas Ristija Johannes nad ühe teise noore mehe juurde nende oma piirkonnast.

Kalamehed olid astunud Naatsaretist pärit Jeesuse juurde ja küsinud, kas nad võivad viibida koos Temaga (vaata Jh 1. ptk). Sedamoodi see kultuur toimis: mehed võisid astuda ühe rabi [õpetaja] juurde ja küsida, kas võivad tema järel käia. Kuid rabi langetas lõpliku otsuse selle kohta, kes tema järelkäijateks saavad. Ning siis, kui rabi palus kellelgi oma jüngrid saada, oli see väga erutav hetk.

Palju inimesi on kasvanud üles mõttega, et siis, kui Jeesus kutsus endale mere ääres jüngrid, oli see esimene kord, mil need mehed Temaga kohtusid. Kuid teame Johannese evangeeliumi esimese viie peatüki põhjal, et need mehed olid juba aasta viibinud Jeesusega –ilmselt küll mitte kogu aeg.

„Jeesus valis harimatud kalamehed, sest neid polnud koolitatud pärimuste ja oma aja eksiõpetuste vaimus. Nad olid andekad mehed –ja nad olid alandlikud ning õpihimulised; mehed, keda Tema võis koolitada oma töö jaoks. Lihtsatel ametikohtadel on palju inimesi, kes täidavad kannatlikult oma igapäevaseid kohustusi, teadmata, et tegevusse rakendatuna võivad nende võimed olla võrdsed maailma austatuimate inimeste omaga. On vaja tarka kätt, mis ärataks uinunud võimed. Sellised mehed kutsus Jeesus oma kaastööliseks ning andis neile võimaluse elada koos Temaga.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 250.

Reede, 8. aprill

Edasiseks uurimiseks: Keegi evangelist tuli ühte linna ja reklaamis oma koosolekuid niimoodi: „Tulge vaatama jutlustajat, kes rebib Piiblist lehe välja!“ Kahtlemata tuli rahvast kokku. Siis astus evangelist nende ette, avas oma Piibli ja –kõigi jahmatuseks – rebis lehe välja. „See leht,“ ütles ta, „pole kunagi siia kuulunud. See on leht, mis on Vana Testamendi ja Uue Testamendi vahel.“ Sellisest lavaefektist võib mõelda nii ja naa, kuid jutlustaja esitas hea mõtteaine. Need kaks raamatut on õigupoolest üks. Kogu Uues Testamendis tsiteeritakse Vana Testamenti. Ikka ja jälle selgitavad ja põhjendavad Jeesus ise ja Uue Testamendi kirjanikud Uue Testamendi sündmusi sellega, et viitavad Vanale Testamendile. Kui sageli ütles Jeesus ühel ja teisel kujul ikka, et „Pühakiri peab täide minema“? Uus Testament seostab ennast pidevalt Vana Testamendiga, tehku seda siis Jeesus, kes osutas korduvalt Vana Testamendi kirjutistele (vaata Jh 5:39; Lk 24:27; Mt 22:29, Jh 13:18), Paulus, kes alatasa tsiteeris Vana Testamenti (Rm 4.3; 11:8; Gl 4:27), või Ilmutuseraamat, kus on arvestuslikult 550 vihjet Vanale Testamendile. Vana ja Uus Testament on Jumala kirja pandud ilmutus inimkonnale lunastusplaanist. Kuigi mõned Vana Testamendi osad, näiteks ohverdamissüsteem, ei ole kristlaste jaoks enam kohustavad, ärgem tehkem iialgi seda viga, et taandame Vana Testamendi kuidagi vähemtähtsale kohale Uue ees. Piibel koosneb mõlemast Testamendist ning mõlemast õpime üliolulisi tõdesid Jumala ja lunastusplaani kohta.

Küsimused aruteluks:

1. Näeme erinevaid teid, kuidas Saatan kiusas Jeesust ja kuidas Jeesus ei langenud mingil juhul saagiks ühelegi kiusatusale ning nende kiusatuste taga olevatele pettustele. Pööra tähelepanu ka sellele, kui keskne koht oli siin Jumala Sõnal. Kuigi Jeesus oli Issand, kasutas Ta nüüd „patuse loomuse sarnasuses“ (Rm 8:3) Pühakirja kui vahendit kuradi kiusatuste vastu. Kui juba Jeesus ise pidi seda tegema, siis mida peaks see rääkima meile Piibli kesksest ja tähtsast kohast meie elus, eriti siis, kui heitleme kiusatusega? Kuigi võime põhimõtteliselt teada, et meil tuleb kasutada Piiblit oma võitluses kiusatusega, siis kuidas me seda päriselt teeme? Millised on viisid, kuidas kasutada Piiblit abiks vastuseismisel rünnakutele, millele me otsa vaatame?

2. Miks on alandlikkus kristlaste jaoks väga tähtis iseloomujoon? Kuidas õppida olema alandlik ja jääma alandlikuks? Milline osa on nii tähtsas kohas ristil kui meie abimehel?

Siiaamaani on lugu olnud järgnev: vastabiellunud Colin ja Melva Winch olid oma esimesel töökohal misjonär-meditšiiniõdedena Saalomoni saartel. Ühel esimesel tööpäeval ambulatoorses kliinikus tuli sinna patsient, kellel oli vaja hammas välja tõmmata. Sel ajal, kui kliiniku abiline Lakana patsiendi pead kõvasti kinni hoidis, tegi Colin süsti.

Colin valis tangid alalõua jaoks ja astus kartlikult ootava patsiendi poole. Lakana hoidis jätkuvalt Jacobi juustest kinni, Colin aga toetas jalad kõvasti vastu maad, pigistas tangid purihamba ümber, keeras ja tõmbas, tõukas, kangutas ja tõmbas jälle. Hammas ei liikunud paigast! „Hambaarstina“ läbikukkumise tõenäosus järjest kasvas. Kookospähklite ja kohalike toitude närimine oli teinud hambad tugevaks.

Päev oli palav ja niiske. Igasuguse õhuliikumise, mis võinuks Colinini jõuda, olid blokeerinud uudishimulikud ja põnevil pealtvaatajad. Need, kellel oli selge vaade protseduurile, jätkasid kommentaaride andmist neile, kes ei näinud. Nii Colini kui ka Jacobi laubal olid higipiisad – kuigi erineval põhjusel.

Colin valis teised tangid ja pigistas need veelkord valutava purihamba ümber. Jacob vajus sügavamale tooli, Lakanast vaoshoituna. Tõmmel! Tõuge! Tõmmel!

Colinile tundus, et ta on selle hambaga juba tund aega edutult tegutsenud. Mõnel pealtvaatajal hakkas tõusma kahtlusi. Teised valmistusid lahkuma, otsusega, et uus „hambaarst“ ei ole hea.

Siis ütles Jacob: „Arst, te olete midagi unustanud!“

„Ei, minu meelest mitte, Jacob,“ vastas Colin. Ta kontrollis sterilisaatorit. Kõik oli korras.

„Te unustasite palvetada, arst!“

Unustamine tundus uskumatuna, kui Lakana ja Colin aitasid Jacobil hambaarstitoolilt tõusta ning kõik kolm põlvitasid palveks. Pealtvaatajad sosistasid uudise edasi. „Nad palvetavad!“

Ootused kerkisid uuesti. Mõni neist, kes oli juba lahkumas, otsustas jääda, et jälgida palvele vastamist.

Uuesti hambaarstitooli laskunud Jacob sai veel ühe valuvaigistava süsti. Colin võttis samad tangid, lausus veel ühe vaikse palve ning toetanud jalad veelkord tugevasti vastu maad, haaras purihambast kinni ja tõmbas.

Purihamba neli suurt keerdus juurt tulid välja nii kergesti, nagu tuleb välja pehmesse puusse löödud nael. „See on väljas!“ hakkasid pealtvaatajad hüüdma, kui Colin hoidis pihus valutanud hammast. Erutatud Lakanal oli meelest läinud Jacobi juuksed lahti lasta. Kuid hiiglasliku naeratus ja verd tilkuvat suuga tänas Jacob Jumalat imeteo eest.

Seda tegi ka Colin. Tema maine jäi rikkumata ja tema hambaarstitegevus hakkas õilmitsema.

See lugu on uuesti trükitud S Ross Goldstone'i raamatust „Winchee: Mission Stories of Colin and Melva Winch“ Warburtonis, Victoria osariigis Austraalias asuva Signs Publishing'i loal. Nende misjonärielu teiste põnevate lugude nautimiseks tuleb osta raamat aadressilt www.Adventist-BookCenter.com.

Mäejutlus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 5., 6. ja 7. ptk; Rm 7:7; 1Ms 15:6; Mi 6:6–8; Lk 6:36; Mt 13:44–52; Rm 8:5–10.

Meelespeetav tekst: „Ja sündis, kui Jeesus oli need kõned lõpetanud, et rahvahulgad olid vapustatud tema õpetusest, sest ta õpetas neid nagu see, kellel on meelevald, mitte nõnda nagu nende kirjatundjad“ (Mt 7:28, 29).

2. Moosese raamatus näeme, kuidas Jumal juhtis Iisraeli lapsed Egiptusest välja, „ristis“ nad Punases meres, kandis neid 40 aastat kõrbes, tegi tunnustähti ja imetegusid ning kohtus nendega isiklikult mäetipust, kus Ta andis neile oma seaduse.

Matteuse evangeeliumis näeme, et Jeesus tuli Egiptusest, sai ristitud Jordani jões, läks 40 päevaks kõrbesse, tegi tunnustähti ja imetegusid ning kohtus Iisraeliga isiklikult mäetipus, kus Ta avardas sedasama seadust. Jeesus käis läbi Iisraeli ajaloo, sai Iisraeliks ja Temas täitusid kõik lepingutöötused.

Mäejutlus on mõjuvõimsaim jutlus, mis eal peetud. Tema sõnad on sügavalt mõjutanud nii kuulajaid kohapeal kui ka kõiki, kes on sajandite jooksul kuulnud seda elumuutvat sõnumit ja kuulevad meie ajal.

Ning ometi ei tule meil seda jutlust üksnes kuulata; meil tuleb see ka ellu rakendada. Käesoleval nädalal õpime koos sellega, mida Jeesus mäejutluses rääkis (Mt ptk-d 5–7), seda, mida Jeesus ütles Mt 13. peatükis Tema sõnade meie ellu *rakendamise* kohta.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 16. aprilliks.

Lehitse läbi mäejutlus, Mt 5.–7. ptk. Võta alljärgnevatel ridadel kokku, mis sind kõnetab ja eelkõige sinu mõtteisse jääb.

„Tõenäoliselt ei ole ükski teine religioosne arutluskäik inimkonna ajaloos köitnud sellist tähelepanu, mida on pühendatud mäejutlusele. Paljude mittekristlike maailmavaadetega filosoofid ja aktivistid, kes on keeldunud teenimast Jeesust, on ometi imetlenud Tema eetikat. Kahekümnendal sajandil oli Mahatma Gandhi selle jutluse kuulsaim mittekristlasest austaja.“ –Craig L. Blomberg, *The New American Commentary: Matthew* (Nashville: B&H Publishing Group, 1992), 22. kd, lk-d 93, 94.

Mäejutlusele on lähenetud väga mitme nurga alt. Mõni näeb selles võimatult kõrgeid moraalinorme, mis suruvad meid põlvedele ja panevad nõudma Jeesuse õigust kui meie ainsat päästeloost, sest me kõik oleme langenud väga kaugelt jumalikust standardist, millele Jumal meid üles kutsub, nagu mäejutlusest ilmneb. Teised näevad selles arutlust tsiviil-leetika kohta, kutset patsifismile. Mõni on siin näinud sotsiaalset evangeliumi, kutset tuua Jumala riik maa peale inimlike jõupingutustega.

Mõnes mõttes loeb tõenäoliselt igaüks sellesse jutlusse midagi iseen-
dast, kuna see puudutab nii võimsalt meie elu väga tähtsaid valdkondi; nii reageerime kõik sellele omamoodi.

Ellen G. White kirjutab: „Mäejutluses püüdis Jeesus kummutada eel-
arvamusi, mida oldi hellitatud aastaid. Jeesus soovis anda kuulajale
õige arusaamise oma kuningriigist ja iseloomust... Sel päeval kõneldud
tõed on meie jaoks sama väärtuslikud. Me vajame sügavat Jumala riigi
põhialuste tundmist.“ –*Ajastute igatsus*, lk 299.

Nii et ükskõik, mida me sellesse sisse toome, mäejutlus edastab meile
Jumala riigi aluspõhimõtted. See räägib meile, missugune on Jumal
oma riigi valitsejana, ja ütleb, missugusele elule Jumal meid Tema riigi
alamatena üles kutsub. See on põhjani tungiv üleskutse pöörduda selle
maailma üürikeste riikide põhimõtete ja normide juurest üheainsa riigi
põhimõtete ja normide juurde, mis eksisteerib igavesti. (Vaata Tn 7:27.)

Osa kristlasi näeb mäejutluses uut „Kristuse seadust“, midagi, mis vahetas välja „Jumala seaduse“. Nad ütlevad, et käsumeelsuse süsteem asendati nüüd armu süsteemiga või et Jeesuse seadus erineb Jumala seadusest. Sellised vaated on mäejutluse väärkäsitlused.

Mida räägivad järgmised salmid meile seadusest ja kaudselt ideest, et millegipärast asendati seadus (st kümme käsku) mäejutlusega? (Mt 5:17–19, 21, 22, 27, 28; vaata ka Jk 2:10, 11; Rm 7:7).

Craig S. Keener kirjutab: „Suurem jagu juudi rahvast sai käskudest aru armu kontekstis... Jeesuse antud nõudmised vajasis tegelikkuses suuremat armu..., kahtlemata olid kuningriigi nõudmised mõeldud armu valguses (võrdle Mt 6:12; Lk 11:4; Mk 11:25; Mt 6:14, 15; Mk 10:15). Evangeeliumi lugudes on Jeesuse omad need, kes ennast alandavad, tunnustades Jumala õigust valitseda, isegi kui nad tegelikult ei küüni kõlbelise täiuslikkuseeni (5:48). Kuid kuningriigi arm, mida Jeesus kuuletas, ei olnud võimetu arm, nagu läänemaises kristluses palju esineb; evangeeliumides muudab kuningriigi sõnum ümber need inimesed, kes sõnumi alandlikult omaks võtavad, samuti purustab see ülbed, usulises ja sotsiaalses mõttes rahulolevad.“ –*The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary* (Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 2009), lk-d 161, 162.

Loe IMs 15:6. Kuidas aitab see meil aru saada, et pääsemine toimub alati usu kaudu?

Usk Jeesusesse Kristusesse ei olnud uus usk; see oli pattulangemisest alates sama usk. Mäejutlus ei olnud midagi, mis asendanuks tegude kaudu päästetud saamise päästmisega armust. See on ikka olnud päästetud saamine armust. Iisraellased päästeti armust Punase mere ääres enne, kui neil kästi kuuletuda Siinai juures. (Vaata 2Ms 20:2.)

Mida peaks su enda kogemus Issandaga ja Tema seadusega õpetama sulle selle kohta, miks alati tuleb pääste usu kaudu ja mitte seaduse kaudu?

Kirjatundjate ja variseride õigus

Loe Mt 5:20. Mida peab Jeesus silmas ütlusega, et kui meie õigus „ei ole märksa suurem kui kirjatundjate ja variseride oma“, siis me ei saa taevariiki?

Kuigi päästetud saab alati usu läbi, ja kuigi judaism, sellisena nagu see pidanuks olema, oli alati armu süsteem, hiilis sisse käsumeelsus, nii nagu see võib hiilida igasse religiooni, mis võtab sõnakuulmist tõsiselt, näiteks seitsmenda päeva adventismi. Kristuse ajal olid paljud (kuid mitte kõik) usujuhid langenud „ränka religioossesse õigeusklikkusse..., milles puudus patukahetsus, õrnus ehk armastus“ ja mis jättis nad ilma „väest hoida maailm allakäigust“. –Ellen G. White, *Mõtteid Õndsakskiitmise mäelt*, lk 53.

Puhtvälistel vormidel, eriti inimeste endi tehtutel, ei ole väge muuta elu ega kujundada ümber iseloomu. Ainus õige usk on see, mis toimib armastuse kaudu (Gl 5:6); see üksi teeb välised teod Jumala silmis vastuvõetavaks.

Loe Mi 6:6–8. Mismoodi on siinöeldu mäejutluse kokkuvõte?

Juba Vana Testamendi päevil polnud ohver eesmärk iseenesest, vaid vahend eesmärgi saavutamiseks, eesmärgiks aga oli selline elu, kus Jumala järelkäijad peegeldaksid Jumala armastust ja iseloomu. Seda saab teha ainult täielikult Jumalale andudes ja tajudes oma sõltumist Tema päästvast armust. Vaatamata kogu väliselt paistvale vagadusele ja usule polnud paljud kirjatundjad ja variserid kindlasti mitte musternäidised sellest, kuidas Issanda järelkäija elama peaks.

Isegi siis, kui sa väga usud päästetud saamist ainult usust ja seda, et ainult Jeesuse õigus päästab sind, siis kuidas tagada, et käsumeelsuse peenimgi vorm sisse ei hiiliks?

Mt 5:48 leidub Jeesuse võib-olla teravaim õpetus. Loe seda salm. Kuidas meie kui patused peaksime niisugused olema?

Kõikidest mäejutluse õpetustest on see küll hämmastavaim, „äärmuslikem“. Olla sama täiuslik nagu „teie taevane Isa“? Mida see tähendab?

Sellest salmist arusaamise võtmekomponendiks on sõna, millega salm algab – „seepärast“ [KJVs ja ka 1920ndatel välja antud eestikeelses tõlkes – tlk]. Tähendab, see osutab järeldusele, lõppsõnale sellest, mis enne öeldud sai. Mida enne öeldi?

Loe Mt 5:43–47. Kuidas aitavad need salmid, mis siis liituvad üheks Mt 5:48ga, meil paremini mõista seda, mida Jeesus Mt 5:48 all mõtles? Vaata ka Lk 6:36.

See pole esimene kord, kui niisugune mõte Piiblis ilmneb. Minnes tagasi 3. Moosese (19:2) raamatu juurde, kuuleme Issandat oma rahvale ütlemas: „Olge pühad, sest mina, Issand, teie Jumal, olen püha“. Luuka evangeeliumis (6:36) ütles Jeesus: „Olge armulised, nagu teie Isa on armuline!“

Kogu kaastekst Mt 5:43–48 ei räägi reeglite ja normidega väliselt sarnanemisest, olgu see ükskõik kui tähtis. Kogu tähelepanu selles lõigus tegeleb hoopis inimese armastamisega; mitte lihtsalt nendega, keda keegi armastada võiks, vaid nendega, keda me maailma mõõdupuude kohaselt üldiselt ei armasta (veelkord, jutt käib Jumala riigi mõõdupuudest, mitte inimese omadest).

Oluline on siinkohal meeles pidada, et Jumal ei käsi meil teha midagi, mida Tema meis ei teostaks. Juhul, kui oleksime jäetud omapead, kui valitseks meie patune ja isekas süda, siis kes armastaks oma vaenlasi? Maailm niiviisi ei toimi, kuid eks ole meie nüüd teise riigi kodanikud? Meile on antud töotus, et juhul, kui allutame ennast Jumalale, siis „see, kes teis on alustanud head tööd, lõpetab selle enne Kristuse Jeesuse päeva“ (Fl 1:6), ja mida suuremat saaks Jumal meis teha, kui panna meid meie mõjupiirkonnas armastama nii, nagu Tema meid armastab?

Mis oleks su elus teisiti, kui sa armastaksid praegu oma vaenlasi?

Mägi polnud ainus paik, kus Jeesus jutlustas. Ta kuulutas sama sõnu mit kuningriigist kogu Iisraelis. Mt 13. ptk talletab Jeesuse sõnad siis, kui „kõik rahvas seisis kaldal“ (Mt 13:2). Siis jutustas Jeesus rahvale tähendamissõnu kavatsusega tuua inimesed äratundmisele, et tähtis on Tema sõnu mitte ainult *kuulata*, vaid need *ellu rakendada*.

Loe Mt 13:44–52. Mida räägitakse nendes tähendamissõnades, mis on meie jaoks tähtis just selle mõistmiseks, kuidas rakendada oma ellu mäejutluses avaldatud tõed?

Kahe esimese loo puhul tuleb esile kaks mõtet. Esiteks, mõlemas loos toimub lahtiütlemine millestki, mis inimesel on; lahtisaamine selleks, et omandada midagi uut, olgu siis põllusse peidetud varandus või pärl. Teiseks väga tähtsaks mõtteks on suur väärtus, millega kumbki mees leitud hindas. Mõlemal juhul läksid ja müüsid nad maha kõik, mis neil oli, selleks et omandada leitu. Kuigi me ei saa päästet osta (Js 55:1, 2), on tähendamissõna mõte selge: mitte miski, mis meil on selles riigis, siin maailmas, ei vääri seda, et kaotaksime Jumala riigi.

Seega, rakendades nüüd ellu selle, mida Jumal meilt palub, tuleb meil otsustavalt lahti öelda kõikidest maisetest asjadest, lihast, ning lasta Jumala Vaimul meid täita (vaata Rm 8:5–10). See ei pruugi olla kerge; see nõuab suremist enese minale ja oma risti endale võtmist. Kuid juhul, kui meie silme ees on alati meile töötatu hind ja väärtus, siis peaks meil olema kogu vajalik motivatsioon nende valikute langetamiseks, mida langetada tuleb.

Loe viimast tähendamissõna (Mt 13:47–50). **Ka see räägib loobumisest. Mismoodi aitab kahes esimeses tähendamissõnas ilmnev loobumine meil aru saada sellest, mis siin kolmandas tähendamissõnas toimub?**

Reede, 15. aprill

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Ajastute igatus* läbi peatükk „Mäejutlus“, leheküljed 298–314, ja raamat *Mõtteid Õndsakskiitmise mäelt*. [Originaalis saadaval veebiaadressil www.whiteestate.org/books/mb/mb.asp]

Mt 13:44–46 esitatud tähendamissõnades leidsid need inimesed midagi väga väärtuslikku. Antud kontekstis, eriti pärast seda, kui Jeesus rääkis kolmanda tähendamissõna (Mt 13:47–50), oli tõde see, mille mõlemad mehed leidsid – tõde, mis viib igavesse ellu, vastandina igavesele hävingule „tuleahjus“. Seda välja öelda on tähtis, sest me elame ajastul, mil mõistet „tõde“ peetakse parimal juhul vanamoodsaks ja halvimal juhul ohtlikuks. Ning kahjuks on paljud kristlasedki vale arusaama sisse toonud. Igatahes on nende tähendamissõnade sõnum selles, et tõde on olemas ja, veel enam, see osutub iga inimese elus igavikulise tähtsusega küsimuseks. See ei peaks üllatama. Ütles ju Jeesuski: „Mina olen tee ja tõde ja elu. Ükski ei saa minna Isa juurde muidu kui minu kaudu“ (Jh14:6). Juhul, kui sellega ei osutata absoluutsele tõe, siis millele üldse? Muidugi ütleb Paulus, kellel olid tõest väga suured teadmised, et „poolikult me tunnetame“ (1Kr 13:9), ja sellega väljendab ta, et on väga palju, mida me ei tunneta ega tea. Kuid juba tema ütlus, et me tunnetame „poolikult“, vihjab sellele, et veel rohkem tõde on olemas, tõde, mis sõna otseses mõttes eristab –kas igavene elu või igavene surm. Igavene elu või igavene surm? Suuremat absoluuti ei saa olla.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas oleks elada maailmas, kus kõik teeksid mäejutluses leiduvate põhimõtete kohaselt?

2. Jeesus rääkis tähendamissõna targast ja rumalast majaehitajast (vaata Mt 7:24–27), pilgu ees Galilea mere kaldad. Kuival aastaajal nägid kalju ja kaldaliiv välja peaaegu ühesugused ning ehitaja võis rajada hoone liivale, pidades seda kaljuks. Kui vihmaaeg saabus, siis selgus, et aluspõhjaks oli liiv ja maja vajus kokku. Jeesus võrdles liivale ehitanud mehega neid, kes Tema sõnu kuulsid, kuid neid ellu ei rakendanud. Kuidas paljastavad meie oma elutormid meile seda, kas meie aluspõhjaks on kalju või liiv? Kuidas omada alust, mis hoiab meid vankumatult kindlana ka keset halvimaid katsumusi?

Märge: järgnevad lood on kirja pannud Carol Boehm, Saalomoni saarte misjonipõllu endise presidendi Wayne Boehmi naine. Nüüd teenib Wayne Boehme Trans-Vaikse ookeani Uniooni sekretärina Fidzil.

Üks, mida ma siin [Saalomoni saartel] õppinud olen, on teha Jumala asjades suuri plaane, vaatamata sellele, kui vähe on vahendeid. Kahe viimase aasta jooksul on aset leidnud palju küllalt hämmastavaid sündmusi: tohutu misjonitegevus, üleriigilise raadiojaama käivitamine, terviseprogramm, mis on haaranud rohkem kui 100 inimest ja kogub tohutult populaarsust, väikesed ettevõtmised igal saarel ning Betikama Adventistide Kolledži suuremahuline renoveerimine.

Kuidas seda kõike ilma rahata saavutati? Tõepoolest on Jumal tuhandete mägedel olevate karjade omanik. Tema on puudutanud nii paljude inimeste südant, kes on heldelt andnud. Ja Tema on paljundanud nende annetusi nii, et raha on jätkunud rohkem, kui me unistadagi oleks osanud. Kuulsin Wayne'i teisel päeval ütlemas, et ta tahab ukstel oleva nimesildi vahetada: esimehe asemel kirjutada reisija, sest meil on olnud pidevalt hämmastav reis Jeesuse kontrolli all. Nüüd kolime Fidzile lootuses, et saavutame taas tulemusel, mis on esile tulnud paljude teiste ettevõtmiste kaudu Vaikse ookeani saartel. Läheme julgelt, kavatsedes planeerida suurelt ja vaadata siis, kuidas Jumal varustab.

Teine õppetund, mille olen saanud, on see: ära tunne oma Jumala pärast kunagi häbi. Saalomoni saarte elanikud räägivad avalikult oma armastusest Isa vastu. Nad ei kõhkle kunagi avalikkuse ees armu soovimast, rahvarikastes lennujaamades või sadamasildadel palvetamast ning kutsumast võõraid koosolekutele või osadusõhtutele. Nende julgus on olnud mulle vaikseks tunnistuseks ja ma tänan neid selle eest.

Savol, meile lähimal naabersaarel, toimub midagi põnevat. Oleme püüdnud mitu korda asjatult sealsetes üksikutes küldes tunnistada. Viimane kord, kui meie pastor seda teha püüdis, aeti ta sealtkandist välja. Kuid siis sai iga-aastane Tabiita Ühisus Savol kokku ning olukord hakkas muutuma.

Igal aastal külastab mitu tosinat seitsmenda päeva adventistide koguduse Tabiita-osakonna liiget kogu piirkonnast mingit ääreala, kus on suur vajadus inimesi teenida. Nad sisenevad külla lauluga, teatamaks igauhele, et nad on saabunud. Nad pakuvad söögitegemise, õmblemise, riidevärvimise, õmblusmasinate parandamise, külaliste võõrustamise ja piibliõppimise õpikodasid. Üks päev kannab neil nime „Maanteede äärde ja põikteede peale“. See on päev, mil jagatakse riidepakke ja toidukompse ning tutvutakse kohalikega. Need naised pööravad selle piirkonna pea peale! Ning samal ajal, kui naised on Jeesuse käteks ja jalgadeks, teevad mehed neile süüa, võimaldades naistel täielikult keskenduda oma tegevusele. Naised saavad sõpradeks ja jõuavad inimesteni ning seejärel peavad mehed koosolekuid ja korraldavad ristimisi. Nad moodustavad fantastilise meeskonna!

„Tõuse püsti ja kõnni!“ Usk ja tervenemine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 8. ptk; 3Ms 13:44–50; Tn 7:7, 8; Jh 10:10; Mt 9:1–8; 1Jh 1:9.

Meelespeetav tekst: „Kumb on kergem, kas öelda: „Sinu patud on andeks antud!“ või öelda: „Tõuse püsti ja kõnni!“? (Mt 9:5).

Kui teed nimekirja sellest, mida sa oma elus kõige rohkem kardad, siis mis välja tuleb? Paljude jaoks meist oleks selles nimekirjas pereliikme või enda surm. Ja ehkki see on täiesti arusaadav, mõtle, kui Maa-keskne see on. Kõik see puudutab meie praegust elu. Kas tõepoolest peaksime kõige rohkem kartma maise elu kaotamist, eriti arvestades, et see ei kesta ju kunagi igavesti?

Kui Jumal teeb nimekirja sellest, mida Tema kõige rohkem kardab, siis on kindlasti teemaks kas meie pereliikmete või meie enda *igavene elu*.

On kindel, et Jumalale teeb muret meie füüsiline haigus ja surm, kuid üle kõige on Ta mures meie vaimuliku haiguse ja igavese surma pärast. Kuigi Jeesus tervistas palju inimesi ja äratas üles surnuid, oli see vaid mõneks ajaks. Nad kõik surid ühel või teisel viisil füüsilist surma, välja arvatud pühad, keda Jeesus oma ülestõusmisel üles äratas. (Vaata *Piibli kommentaarid. SPA poolt välja antud*, 5. kd, lk 550 ning Ellen G. White'i *Ajastute igatsus*, lk 786.)

Vaatamata kõigele, mida lunastusplaan meie heaks korda saadab, ei säästa see meid maisest põdurusest ja maisest surmast. Seda silmas pidades uurigem mõningaid jutustusi nii füüsilisest kui ka vaimulikust tervendamisest ja vaadakes, milliseid tähtsaid õppetunde usu kohta me neist tuletada saame.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 23. aprilliks.

Pärast mäejuutluse pidamist, kus Jeesus kirjeldas Jumala riigi põhimõtteid, pörkus Ta taas kokku Saatana kuningriigiga, külma ja sünge paigaga, mis on täis laostunud inimesi, kes ägavad lunastuse järele, paigaga, mille põhimõtted on sageli vastuolus kõige sellega, mille eest Tema seisab. Tol ajal oli pidalitõbisele otsa vaatamine üheks suurimaks näiteks sellest, kui viletsaks ja rikutuks oli Saatana kuningriik muutunud. Kuigi mõnikord kasutas Jeesus seda haigust karistusena, nagu Mirjami puhul (vaata 4Ms 12:9–12), on see haigus Piibli laiemas kontekstis tohutu ja kohutav näide sellest, mida tähendab elada langenud ja purunenud maailmas.

Loe Mt 8:1–4. Mis tähtsust on tõsiasjal, et pidalitõbist tervendades puudutas Jeesus teda (vaata näiteks 3Ms 13:44–50)?

Pidalitõbine põlvitab Jeesuse ees ja ütleb: „Kui sa tahad, siis sa võid mu puhataks teha“. Kreeka keeles on sõna „võid“ *dunamai*, nagu „düamiit“ eesti keeles. See tähistab täit jõudu. „Kui sa tahad, on sul täielik jõud ja sa saad muuta mu elu.“ Jeesus ütleb, et Ta tahab pidalitõbise terveks teha, ja teebki seda.

Tõsiasi, et Jeesus meest puudutas, pani ilmselt inimestel, kes toimunud pealt nägid, jüdinad selga mööda jooksuma. Jah, nii nagu Jeesus muudel puhkudel tegi (näiteks järgmisena kirja pandud tervistamise puhul), võinuks Ta lihtsalt öelda sõna ja mees oleks saanud terveks. Miks Jeesus siiski teda puudutas?

„Pidalitõbise tervendamine kujutab Kristuse tööd inimhinge puhastamisel patust. Jeesuse juurde tulnud mees oli „täis pidalitõbe“. Kohutav nakkus oli haaranud kogu organismi. Jüngrid püüdsid takistada Õpetajat haiget puudutamast, sest isikut, kes puudutas pidalitõbist, loeti samuti roojaseks. Kuid Jeesus ei nakatunud. Tema puudutus andis edasi eluandva vae. Pidalitõbine paranes. Sama lugu on patupidalitõvega: patt on sügavalt juurdunud; patt on surmav ja sellest on võimatu inimliku jõuga vabaneda.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 266.

Võib-olla näitas Jeesus pidalitõbise puudutamisega seda, et kuitahes halb patt ka on, Ta tuleb nende juurde, kes tahavad patud andeks saada, neist paraneda ja puhtaks saada.

Keda sa tunnend, kes kannatab just praegu millegi taolise käes, millele me vaatame tänapäeval kui „pidalitõvele“ –tähendab, kõige sellise käes, mis paneb inimesed õuduses tagasi pörkuma ja kohut mõistma? Kuidas aitab Jeesuse eeskuju sul aru saada sellest, kuidas sellisesse inimesse suhtuda?

Taanieli raamat kasutab palju aega Roomast rääkimiseks (vaata Tn 7:7, 8, 19–21; Tn 8:9–12, 23–25). Põhjuseks on Rooma suur võim, mis valitses ka Kristuse ajal. Siiski tuli Jeesuse juurde üks rooma kõrgem sõjaväelane – Rooma mõjuvõimu sümbol ja selle võimu väljendus. See mees on abitu igapäevaste katsumuste ja tragöödiate ees, mis meid kõiki ahistavad. Suur õppetund tõsiasiast, et maistel võimukandjatel on piirid. Tuntuimad ja mõjukaimad liidrid, rikkad mehed ja naised on abitud paljudele igapäevaelu võitlustele otsa vaadates. Tõsi, et ilma jumaliku abita ei oleks meil kellelgi lootust, eks ole?

Loe Mt 8:5–13. Missugused tähtsad tõed avalduvad selles loos usust ja sellest, mida tähendab uskuda? Mida peaks see rääkima meile, seitsmenda päeva adventistidele, arvestades meile antud eesõigusi?

Tsentuurio oli Rooma sõjaväe ohvitser, kes oli üldiselt 80 kuni 100 mehe ülevaataja. Armees teenimise ajal, mis kestis umbes kakskümmend aastat, ei tohtinud tal olla ametlikku perekonda. Seega võis sulane tsentuurio jaoks olla tema pere.

Kultuuris, kus ainult pidalitöbist põlastati rohkem kui paganat, arvas see väeülem ilmselt, et Jeesus ei taha tema koju astuda, kuigi Jeesus ütles, et Ta tahab. Paludes Jeesuselt ainult sõna ütlemist, mitte Tema tegelikku kohaletulekut, väljendas tsentuurio suurt usku, mis räägib meile täna seda: Jeesuse Sõna on sama võimas nagu Tema puudutus. Selle tsentuurio meelest ei olnud Jeesusel raske kedagi terveks teha. Sõjaväe ohvitserid andsid ju kogu aeg käsklusi sõjameestele.

Vaata, mida Jeesus ütleb Mt 8:11, 12. Missugune tõsine hoiatus neile, kellele on antud suured eesõigused. Meil, seitsmenda päeva adventistidel, on samuti suured eesõigused ja me peaksime siinöeldut kuulda võtma.

Milliseid igapäevaseid kombeid täidavad ja valikuid langetad? Kõige tähtsam aga, kuidas need valikud sinu usule mõjuvad? Mida teha, et langetada valikuid, mis sinu usku kasvataksid?

Loe Mt 8:25–34. Mida need kaks lookest meile Jeesuse mõjuvõimu kohta räägivad? Kuidas leida julgustus sellest, mida siin Tema väe kohta näeme, eelkõige siis, kui võitleme millegagi, mis on meist palju kordi suurem?

Juutide mõttelaadi kohaselt oli üksnes Jumala eelisõiguseks valitseda looduse ja kurjade vaimude üle. Olles metsiku tormi vaigistanud suusõnaliselt antud korraldusega (Mt 8:23–27), astub Jeesus Galilea mere idakaldale, mis on paganate maa-ala ja kus elas ka mõni kurjast vaimust vaevatud mees.

Mk 5:1–20 ja Lk 8:26–39 lisab üksikasju loole kurjast vaimust vaevatud meestest. Deemonid annavad teada, et nad on „leegion“. Sõjaväes koosnes leegion 6000 sõdurist. Deemonid saadeti 2000 sea sisse.

Paljud on imestanud, miks palusid kurjad vaimud ennast saata sigade sisse. Üks traditsioon õpetas, et kurjad vaimud jäleestasid kõige rohkem tühjal ringihulkumist; nad eelistasid, et neil oleks mingisugunegi kodu, olgu selleks või roojased sead. Teine traditsioon õpetas, et kurjad vaimud kartsid vett, ja Jeesuski viitas sellele, et deemonid käisid ringi ning otsisid puhkamiseks põuaseid paiku (vaata Mt 12:43). Veel oli juutidel traditsioone, mis õpetasid, et kurje vaime saab hävitada enne Issanda viimset kohtupäeva.

Tähtsaim on aga mõelda: selles loos olevate meeste laastav olukord sarnaneb hävinguga, mida Saatan iga Jumala lapse jaoks tekitada tahab. Kuid Jeesus muutis täielikult nende elu. Kõike seda, mida Saatan püüab meie elus teha, saab Jeesus tühistada ja tühistab nendes, kes valivad ennast Kristusele anda. Vastasel juhul oleme Saatana vastu abitud.

Suures võitluses oleme kas ühel või teisel poolel. Kõlaga see pealegi kangelte või kompromissitult, kuid Jeesus ei saanud seda tõde väljendada selgemini kui öeldes: „Kes ei ole minuga, see on minu vastu, kes ei kogu minuga, see pillab“ (Lk 11:23). Meist sõltub, kummale poolele oleme.

Loe Jh 10:10. „Varas ei tule muu pärast kui varastama ja tapma ja hukkama. Mina olen tulnud, et neil oleks elu, ja oleks seda ülirohkesti.“ Kuidas käib see mitte ainult kurjast vaimust vaevatute, vaid ka meie endi ja meie elu kohta? Mismoodi saame ja peame kogema siin meile tõotatud?

Esmaspäevases õppetükis panime tähele Jeesuse ütlust, et Ta pole leidnud Iisraelis kedagi, kellel oleks nii suur usk. Kuid neil samadel tundidel oli Iisraelis mees, kes oli jõudnud punktini, kus tema soov saada südame poolest tervendatud oli suurem kui soov saada tervendatud ihulikult.

Loe Mt 9:1–8. Millist suurt lootust peaks see meile pakkuma lubaduse kohta andestada meie patud, ükskõik, millised need on olnud ja millist kahju need on teinud? Vaata ka Rm 4:7; IJh 1:9; IJh 2:12.

Kui paeluv, et esimese asjana, millega Jeesus tegeles, kui halvatu oli tema ette toodud, oli mehe vaimulik olukord. Loomulikult teadis Jeesus täpselt, mis oli tegelik probleem. Kristus teadis, et mehe haletsusväärsest füüsilisest seisundist suurem oli selle mehe süütunne elu pärast, mis oli olnud ilmselt väga patune. Tundes mehe igatsust andestuse järele, lausub Jeesus sõnad, mis peaksid küll olema parimad ja lohutavaimad igauhe jaoks, kes tegelikkust ja patu hinda taipab: „Sinu patud on sulle andeks antud!“

Ellen G. White lisab: „Ometi ei igatsenud ta niivõrd kehalist paranemist, kuivõrd vabanemist patukoormast. Kui ta saaks Jeesuselt kinnituse andestuse ja rahu kohta, siis tulgu, mis tuleb!“ –*Ajastute igatsus*, lk 267.

Üks seitsmenda päeva adventistist pastor ütles oma jutlustes sageli, et oleks ometi nii palju usku, et mitte terveks saada. Kõige suurem usk üldse on see, kui vaatame oma kehalisest olukorrast sügavamale ja keskendume igavesele olukorrale. Vägagi sageli käivad meie palvesoovid füüsiliste vajaduste kohta ja Jumal hoolib neist. Kuid mäejutluses ütles Jeesus, et me otsiksime „esmalt Jumala riiki ja tema õigust“. Nii et lõpuks, meie vahetute kehaliste vajaduste kiuste, on väga tähtis selles maailmas, kus niivõrd palju on ajalik ja üürrike, hoida oma silme ees igavene.

Ükskõik, millised on meie füüsilised võitlused, ka halvimal korral on need ainult ajutised. Miks on väga oluline, et me seda tõe ei unustaks?

Loe Mt 8:18–22. Mida räägib Jeesus nendele meestele sellest, mis tähendab Tema järel käia?

Mt 8:18–22 näeme, et Jeesuse juurde astub algul üks mees ja siis teine sooviga saada Tema jüngriks. Mõlemad on siirad ja ometi näib, et miski hoiab mõlemat tagasi. Jeesus, kes meie kõiki mõtteid teab, asub asja tuuma kallale. Ta küsib, kas esimene mees on tõesti valmis kõigest loobuma –ka oma voodist! –selleks, et Tema järel käia. Õeldu ei tähenda tingimata, et juhul, kui üks inimene käib Jeesuse järel, kaotab ta kogu oma maise vara; küll aga tähendab see, et inimene on vajadusel nõus seda tegema.

Siis küsib Jeesus teiselt mehelt, kas ta on tõesti valmis seadma Jeesuse oma perest ettepoole. Esmapilgul tunduvad Tema sõnad teisele mehele väga järsud. Mees tahtis ju kõigest matta oma isa. Miks ta ei võinud seda enne teha ja siis Jeesuse järel käia, liiati kui juutide usus peeti hoolitsemist selle eest, et vanemad korralikult maetud saaks, üheks osaks viienda käsu täitmisest?

Mõned tõlgendajad aga on väitnud, et selle mehe isa oli alles elus ega olnud surivoodilgi; mees ütles Jeesusele põhimõtteliselt nii: *Las ma lahendan ära kõik perekonnaga seotud asjad ja siis ma hakkan su järel käima.*

Sellepärast Jeesus niimoodi vastaski.

Mt 9:9–13 leidub veel üks kutse jüngriks saada –räägitakse põlatud maksukoguja Matteuse kutsumisest. Jeesus tundis selle mehe südant, mis oli ilmselgelt tööle avatud, nagu näitab tema vastus kutsele. Kindlasti teadis Jeesus, millise vastuse leiab Tema kutse sellises mehes nagu Matteus, ja, nagu tekst näitab, nii ka läks. Tänapäeva seisukohast vaadates on raske märgata, kuivõrd häiris tollaseid inimesi, et kutsuti Matteuse-taoline mees. Näeme siin veel kord näidet tõsiasjast, et evangeliumi kutse on tõepoolest üleüldine.

Loe Mt 9:13. Kuigi kontekst on teine, kuidas rakendub see põhimõte siiski tänapäeval, mil loomohvri asemel on meil Jeesuse ohver? Tähendab, kuidas vaadata ette, et me ei laseks religioosetel uskumustel või tavadel, olgu need kuitahes õiged, asendada seda, millest Jumal tegelikult hoolib?

Reede, 22. aprill

Edasiseks uurimiseks: Loe Ellen G. White'i raamatust *Ajastute igatus* peatükki „kui sa tahad, võid sa mind puhtaks teha“, lk-d 262–271.

Sakslastel on kõnekäänd „Einmal ist keinmal“. Sõna-sõnalt tähendab see „Üks kord pole mingi kord“. Tegemist on idiomaatilise väljendiga, mis tähendab, et juhul, kui miski juhtub ainult korra, siis see ei loe. See ei ole oluline. Juhul, kui see juhtub ainult korra, siis võib see ka üldse mitte kunagi juhtunud olla. Kas te nõustute või mitte, mõelge sellele mõttele neljapäevase osa kontekstis, kui Jeesus ütles mehele, kes tahtis enne matta oma isa ja siis saada jüngeriks: „Järgne mulle ja lase surnuil oma surnud matta“ (Mt 8:22). Mida pidas Jeesus silmas siis, kui Ta vihjas, et see mees, elus mees, oli surnud? Hästi, juhul kui „Einmal ist keinmal“, kui „üks kord pole mingi kord“, siis tuleks öelda maa peal korra elamise kohta, ilma, et sellele järgneks igavik: siis võid sa ka üldse mitte kunagi sündinud olla. Siis võid nüüd ka surnud olla (vaata Jh 3:18). Ilmalikud mõtlejad, kes ei usu hauatagust elu, on nurisenud elu mõttetuse üle, mis eksisteerib siin vaid korra ja sedagi küllalt lühikest aega, enne kui igavesti hajub. Nad on küsinud, mis mõtet sel on, kui pärast seda nappi aega oleme igaveseks läinud ja igavesti unustatud? Pole siis ime, et Jeesus ütles nii, nagu Ta ütles. Ta püüdis selle mehe mõtteisse tuua tõelisust, mis on sellest maailmast palju suurem.

Küsimused aruteluks:

1. Äsja esitatud mõtte valgel pöördu tagasi ja loe Matteuse evangeeliumist lugu, mispuhul ütles Jeesus mehele isa matmise kohta nii, nagu Ta ütles. Mida peaks see rääkima meile sellest, kui võrd tähtis on silmas pidada suurt pilti (ja öeldes „suur“ tähendab see *tõesti* suurt) kõiges, mida teeme? Kuidas aitab meie teoloogia aru saada, kui suur see pilt tegelikult on?

2. Me ei tea alati Jumala tahet füüsilise tervenemise suhtes, kuid teame alati Tema tahet vaimuliku tervenemise suhtes. Mismoodi peaks see mõjutama sinu palve-elu?

3. Mis on sinu jaoks kõige tähtsam? Tee nimekiri ja too see klassi kaasa. Mida saate üksteise eelistustest õppida? Mida õpetavad meie eelistused meile iseendast, meie maailmavaatest, Jumalast ja üksteisest? Kui võrd erineks nimekiri siis, kui selle teeks rühm ateiste?

Märge: 2. osas jätkame reportaažiga Saalomoni saartelt, nagu selle jutustas Carol Boehm, Saalomoni saarte misjonipõllu endise esimehe Wayne Boehmi naine. Nüüd teenib ta mees Trans-Vaikse ookeani Uniooni sekretärina Fidžil.

Lähisaare Savo üheks suurimaks vajaduseks oli veepaak. Selle saare adventistid andsid paagi naaberkogudusele, preestri ja terve selle koguduse täielikuks üllatuseks. Nad imestasid, miks läheb adventistidele korda see, et teistel oleks juua värsket vett. Ning südamed hakkasid pehmenema.

Hiljuti läksid meie Mbekona koguduse noored Savole laagrisse ja asusid vaikselt külaelanikele tunnistama. Kui nad tagasi saabusid, olid nad tulvil elamusest, et kuningas tervitas neid. Neil paluti isegi pidada hingamispäevane jumalateenistus adventistidele mitte kuuluvas kirikus, kus osales palju kohalikke! Meie noorsugu osales omakorda nende jumalateenistusel pühapäeval. Meie pastoril paluti sellel teenistusel jutlust pidada. Millise teema ta valis? Hingamispäeva! Pean ütlema, et raudsed närvid!

Meie noored sõbrunesid paljude kohalike noortega, kellest nii mõnigi ütles, et tahab saada adventistiks, kuna adventistid on Jumala Sõna rahvas ja tegusad inimesed. Neid kutsuti tagasi koosolekuid pidama ning ümberkaudsete külade elanikud on hakanud asja vastu huvi ilmutama. Koguduse peavanem Ivan Ghemu ütles mulle: „Planeerisin, mismoodi seal olukorda muuta, aga nüüd tuleb mul hoopis liikuda nii kiiresti, kui suudan, et Jumalaga sammu pidada.“

Teine lugu pärineb ilusalt Choisli-nimeliselt saarelt. Selle piirkonna juht ja tema meeskond pidasid parajasti evangeelseid seeriakoosolekuid, kui kuulsid ühest naisest, kes oli 30 aastat põõsastikus elanud ja metsistunud. Ta oli elanud koos kümne koeraga. Meeskonnal kulus mõni päev naise leidmiseks, aga kui nad ta leidsid, olid nad rabatud metsnaise nägemisest, kelle silmad põlesid ning juuksed ja küüned olid täiesti hooldamata. Nad astusid sõbralikult tema juurde ja palusid tal tulla nendega koos külla. Ta tegi seda. Tasapisi hakkas kogukond tema poole hoidma ja naine võttis osa mõnest nende koosolekust. Oleme just saanud sõna, et ta on vastanud üleskutsele anda oma elu Jeesusele.

Nähtav ja nähtamatu sõda

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 11:11, 12; Ilm 5:5; Mt 12:25–29; Js 27:1; Mt 11:1–12; Hb 2:14.

Meelespeetav tekst: „Ristija Johannese päevist tänaseni rünnatakse taevariiki ja ründajad kisuvad selle endale“ (Mt 11:12).

Iga päev langetame tähtsaid valikuid eluviisi, suhete, karjääri, põhimõtete, meelelahutuse ja sõpruse vallas. Selleks, et tõesti hoomata nende valikute tähtsust, tuleb meil teha kindlaks, kas saame aru, milles need tegelikult seisnevad. Meil on vaja kardin eemale tõmmata ja näha nähtamatut, sest Piibel õpetab, et nähtamatu tegelikkus on olemas ja mõjutab vägagi seda, mida teeme.

Teaduse ajastul elades ei peaks meil olema raske uskuda nähtamatut tegelikkust. Meie, kes oleme teadlikud röntgenikiirtest, raadiolainetest ja traadita sidest, peaksime lihtsalt uskuma seda, mida me ei näe. Iga mobiiltelefonikõnega, mille teeme või saame, või iga satelliitsidega, mida vaatame, toimime eeldusel, et on nähtamatu tegelikkus, mis teeb need nähtavad (ja kuuldavad) kogemused reaalseks.

Tõepoolest, suur võitlus Kristuse ja Saatana vahel loob nähtamatu tausta nähtavale maailmale, mida me iga päev kogeme. Sellel nädalal võtame uurimise alla kirjakohad Matteuse evangeeliumist (ja mujalt), mis aitavad paljastada neid nähtamatuid jõude ning seda, kuidas nad meie elu ja valikuid siin mõjutavad.

Selle nädala õppetükk õppides valmistud hingamispäevaks, 30. aprilliks.

Pühakiri on Jumala Sõna ja see selgitab lunastusplaani. Ometi võib mõni salm olla raskesti mõistetav. See ei peaks küll üllatama. Lõpuks leiame ju looduses igas vallas raskesti arusaadavat. Kui palju rohkem võib seda olla Jumala Sõna osade puhul, mis ilmutavad meile vaimulikke ja üleloomulikke tõdesid ja tõelisust.

Ellen G. White väljendas seda mõistet väga selgesti: „Kõige väljapaistmatumadki eluvormid tõstatavad probleeme, mille lahendamiseks on kõige targemadki teadlased jõuetud. Kõikjal on imesid, mis ületavad meie teadmiste piirid. Kas peaksime siis imestama, kui leiame ka vaimulikus maailmas saladusi, milleni me ei küüni? Takistuseks on ainuüksi inim-mõistuse nõrkus ja piiratus. Jumal on andnud meile Pühakirjas küllaldaselt tõendeid selle jumaliku päritolu kohta ja me ei peaks kahtlema tema Sõnas sellepärast, et me ei suuda mõista tema jumaliku ettenägevuse saladusi.“ –*Tee Kristuse juurde*, lk-d 106, 107.

Kogu Piibli kohta on näiteks üheks väljakutsuvaimaks kirjakohtaks Mt 11:11, 12: „Tõesti, ma ütlen teile, naisest sündinute seast ei ole tõusnud suuremat Ristija Johannesest, aga väikseim taevariigis on suurem temast. Ristija Johannese päevist tänini rünnatakse taevariiki ja ründajad kisuvad selle endale.“

Loe veel neid salme. Millest sa siin aru saad? Millest sa aru ei saa?

Mõni 12. salmi tõlge ütleb: „Ristija Johannese ajast kuni tänaseni on taevariik jõuliselt edasi liikunud ja vägivaldsed inimesed on seda rünnanud“ (ISV). „Ja sellest ajast, kui Ristija Johannes kuulutama hakkas, kuni tänaseni on taevariik võimsalt edasi liikunud ja vägivaldsed inimesed ründavad seda“ (NLT).

Mida Jeesus meile siin ütleb?

Mis asjad jäävad isegi ilmalikus maailmas meile mõistatuslikeks? Kas lakkame uskumast näiteks päikese olemasolusse lihtsalt sellepärast, et sellega on seotud palju mõistatuslikku, millest me aru ei saa? Kui palju enam siis on küsimusi usu ja Jumala Sõna puhul?

Piibliuurijad on aegade jooksul maadelnud Mt 11:12ga sõnade pärast, mis kirjeldavad taevariiki ja inimesi, keda siin võib näha nii positiivses kui ka negatiivses mõttes. Kreeka tegusõna *basmati* võib tähendada nii „jõuliselt edasi liikunud“ kui „vägivalda tundnud“. Ja kreeka sõna *biastes* võib tähendada „jõulised ehk väga huvitatud inimesed“ või „vägivaldsed inimesed“.

Kas see salm tähendab, et tasane ja mahe taevariik kannatab vägivald all, et vägivaldsed inimesed ründavad seda? Või liigub taevariik jõuliselt edasi positiivses mõttes ning jõulised ja pealekäivad inimesed, kes sellele peale käivad, on tegelikult Kristuse järelkäijad?

Kas on võimalik, et Kristuse järelkäijad taotleavad kuningriiki nii ründavalt, lausa pealekäivalt?

Loe alljärgnevat salme. Mida need ütlevad, mis heidab valgust viimati esitatud küsimusele?

Mt 10:34 _____

Ilm 5:5 _____

Mi 2:13 _____

Mõni on väitnud, et vägagi tõenäoliselt tuleb kohaldada Mt 11:12 tõlgendamisel igapäevases kasutuses olevaid sõnu *biazomai* (tüüpiliselt positiivne) ja *biastes* (tüüpiliselt negatiivne), millega saame sellise tõlgenduse: taevariik areneb jõuliselt edasi „püha jõu ja suurepärase energiaga, mis on tõrjunud tagasi pimeduse riigi piirid“; ning siis, kui see toimub, on „vägivaldsed ja saamahimulised inimesed proovinud seda rüüstata“. –D.A. Carson, *The Expositor's Bible Commentary With the New International Version: Matthew*, (Grand Rapids: Zondervan, 1995), lk-d 266, 267.

See tõlgendus kõlab kogu Matteuse evangeeliumi arvestades tõepäraselt. Tegelikult puudutab see tõlgendus ka suuremat plaani, see tähendab võitlust valguse ja pimeduse, Kristuse ja Saatana vahel –teemat, mis läbib kogu Piibli, kuid mida väljendatakse sõnaselgelt Uues Testamendis. Tõepoolest käib sõda, nähtav ja nähtamatu, millesse oleme kõik haaratud, mispuhul peame valima ühe või teise poole, mida kogeme iga päev, sõltumata sellest, kui palju me teoksil olevat mõistame või ei mõista. Just niisugune on elamine keset suurt võitlust.

Sõjapidamise maailmavaade

Ükskõik milline on Mt 11:12 ülim tähendus, nagu eile nägime, aitab see paljastada suure võitluse tõelisuse. Salm kujutab võitlust, lahingut ja –nagu teiste piiblisalmide abil teame –see võitlus käib oma olemuselt Kristuse ja Saatana vahel.

Kes räägivad meile järgnevates salmides suurest võitlusest?

Mt 12:25–29

Js 27:1

1Jh 5:19

Rm 16:20

1Ms 3:14–19

Ef 2:2; 6:10–13

Siin toodud salmid on üksikud paljude hulgast Vanas ja Uues Testamendis, mis viitavad sellele, mida üks kaasaegne (mitte-adventistist) teoloog on nimetanud „sõjapidamise maailmavaateks“ –see on mõttekäik, et käib võitlus kosmoses olevate üleloomulike jõudude vahel, sõjapidamine, millesse me kõik ühel või teisel viisil oleme kaasatud. Selline arusaam ei ole seitsmenda päeva adventistide jaoks uus. See on olnud adventteoloogia osa meie koguduse alguspäevist peale; tegelikult hoidsid seda alal juba meie teerajajad, enne kui kogudus ametlikult moodustati.

Mismoodi näed selle heitluse tõelisuse avaldumist oma elus? Kuidas esitatakse see valikutes, mida sul langetada tuleb, ja kiusatustes, millele otsa vaatad?

Kui võitlus muutub vastikuks

Nagu juba näinud oleme, avavad Jeesuse sõnad Mt 11:12, ükskõik kui sügavuti, tõsiasi, et jumalariiki ei rajata võitluseta ehk ründamiseta. Mõistame, et see ründamine on suur võitlus, mis on olnud ja mis veel raevutseb senikaua, kuni hävitatakse lõplikult patt, Saatan ja kaotajad. Aeg-ajalt võib kulgeda ja kulgeb see võitlus väga vastikult.

Näeme suure võitluse tõelisust ja seda, kui räpaseks see võib muutuda, kontekstis, mille puhul Jeesus ütles Mt 11:12 kirjapandud sõnad.

Loe Mt 11:1–12. Kuidas näeme siin mitmel tasandil ilmnemas suure võitluse tegelikkust? Tähendab, kuidas aitab suur võitlus meil aru saada ja mõtestada seda, mis siin toimub?

Alustuseks, kes meie meelest innustas rahvajuhte Johannest vangikongi heitma? Näeme siin Saatanat püüdlust lõpetada Johannese tegevus ja lisaks heidutada Jeesuse usku. Kui juba Johannesel, Jeesuse eelkäijal, oli selline saatus, siis mida võis Jeesuski oodata?

Niisiis, pole kahtlustki, et Saatan püüdis panna Jeesuse ja Johannese järelkäijad endalt küsima: *Kui see Jeesus Naatsaretist võib teha nii palju imelisi asju ja Tal on selline vägi, siis miks Ta lubab nii ustaval ja heal mehel nagu Johannes, kes on ju ka Tema nõbu, vireleda vangihoides?*

Ja veel, kes meie meelest tõi kahtlused Johannesesse pähe? *Miks ma siin olen? Miks Ta mind ei vabasta?* Seega pole ime, et ta küsis: „Kas sina oled see, kes pidi tulema, või jääme ootama teist“ (Mt 11:3). Mäletad ju, et tegemist oli Johannesega, kes Jeesuse ristas, kes nägi, „kuidas Jumala Vaim laskus otsekui tuvi ja tuli [Jeesuse] peale“ (Mt 3:16), ning kes kuulis häält taevast ütlemas: „See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel“ (Mt 3.17). Nüüd aga, kuigi see kõik oli toimunud, haaravad teda kahtlused? Jah, Johannese olukord oli halb ja see läks, vähemalt lühiajaliselt, üha halvemaks ning see toitis kahtlusi edasi (Mk 6:25–28).

Kui miski paneb sind praegu kahtlema, siis millele saad tähelepanu pöörata, mille üle mõtiskleda ja mille pärast palvetada, mis lükkaks kahtlused välja ja aitaks sul mõista kõiki neid suupäraseid põhjusi, miks sa saad usaldada Jumala headust?

Kogu ajaloo jooksul on inimesed tapelnud. Miski inimloomuses paneb ühte rühma kuuluvad inimesed tahtma rüüstata, röövida ja tappa teisi. Oma isast, briti filosoofist Bertrand Russellist kirjutatud raamatus jutustas Katherine Tait isa murest esimese maailmasõja puhul, kui Inglismaa tänavatel röömustati Saksamaaga sõtta astumise üle. „Ta oli kasvanud üles optimistlikus Victoria-aegses usus iseeneslikku progressi, usalduses, et kogu maailm järgneb ühel heal ajal Inglismaa targale kursile – liigub vana-aja tooruselt tsiviliseeritud omavalitsusele. Siis äkki leidis ta, et tema oma armsad kaasmaalased löid tänavail tantsu väljavaate pärast, et tapetakse arvukalt kaasinimesi, kes juhtumisi rääkisid saksa keelt.“ –*My Father Bertrand Russell* (England: Thoemmes Press, 1997), lk 45. Korruta see mõte ajaloo jooksul peaaegu kõigi inimestega ja me näeme langenud inimloomuse tegelikkust selle ühes kõige suurelisesmas ja traagilisemas vormis.

Valdava osa sõdade puhul ei teadnud ükski inimene tulemust ette. Inimesed läksid lahingusse teadmata, kas nad on võitja või kaotaja poolel.

Meie kosmilise „sõjapidamise maailmavaate“ puhul on meil üks eelis: me teame, kumb pool on juba võitnud. Kristus on võitnud otsustava lahingu meie eest. Pärast risti ei jäänud küsimustki selle kohta, kes on Võitja ja kes saab jagada võidu vilju. Saatana üritus on tõesti lootusetu üritus.

Mida räägivad järgnevad salmid meile suure võitluse tulemusest? Hb 2:14; 1Kr 15:20–27; Ilm 12:12; 20:10.

Just nii, nagu Saatan kaotas sõja taevas, kaotas ta ka sõja maa peal. Kuid vahkvihas ja kättemaksus püüab ta endiselt neelata, keda aga saab (vaata 1Pt 5:8). Kuigi Kristuse võit oli täielik, raevutseb võitlus ikka veel ning meie ainsaks kaitseks on asetada ennast, oma meel ja ihu, võitja poolele. Teeme seda aga oma igapäevaste valikute kaudu. Kas langetame valikuid, mis seavad meid võidukale poolele, kus võit on kindlustatud, või kaotaja poolele, kelle lüüasaamine on kindel? Sellele küsimusele vastamisest sõltub meie igavene saatus.

Reede, 29. aprill

Edasiseks uurimiseks: Kes meist ei tunneks suure võitluse tõelisust? Tunneme seda, sest tunnetame seda iga päev enda sees. Elame purunenud maailmas, ängistuse ja valuga neetud maailmas. Maailmas, kus madu pole piiratud ainult ühe puuga keset aeda, vaid kogu aed on madudega üle külvatud. Maailmas täis kiusatuste sosinaid, mis salvavad kergesti neid, kes pole usus ja palves hoolsad. Pole imestada, et Jeesus ütles: „Valvake ja palvetage“, muidu langeme paljudesse meid ootavatesse lõksudesse. Ning kõigist lõksudest on kristlase jaoks ehk ohtlikem uskuda valet, mis ütleb: „Kiusatusele järele andmisega oled läinud liiga kaugele. Ei ole armulist Jumalat, kes ootab sind tagasi oma käte vahele.“ Kes poleks ühel või teisel korral kuulnud sellise hääle sosinat oma kõrvus? Teatud mõttes on selline tunne õige: kui sa kas või korra kiusatusse langed, oled läinud liiga kaugele, et ise tagasi tulla. Just sellepärast Jeesus tuli, võitis meie eest seal, kus me kõik ebaõnnestusime, ja pakub nüüd oma võitu meile. Just sellest evangeelium tervikuna räägibki – Jeesus teeb meie heaks suures võitluses seda, mida me ialgi enda heaks teha ei saa. Samas aga tuleb meil valida igal päeval, igal tunnil, igal hetkel olla Tema poolel. Teeme seda nii, et oleme sõnakuulelikud Tema Sõnale ning taotleme enda jaoks töotusi võidust, mis Tema kinnitamist mööda meile kuuluvad, toetudes kogu aeg ainult Tema kui meie pääste tagaja teenetele meie heaks.

Küsimused aruteluks:

1. Milliseid muid füüsilisi reaalsusi võid esile tuua, mis meie ümber eksisteerivad ja on meie tajule täiesti ligipääsmatud? Kuidas aitaks üks või teine selline reaalsus avada meid mõistma, et eksisteerivad teised jõud ja väed, mida me palja silmaga ei näe? Kuidas saab arusaam selliste nähtamatute tõelisuste olemasolust aidata meil mõista suure võitluse tõelisust?

2. Paljud kristlased ei usu suurt võitlust ega käsitle seda. Millised võivad olla põhjused, miks nad seda ei näe? Milliseid väiteid paiskavad nad sulle vastu ja kuidas sellistele väidetele vastata? Juhul, kui sul tuleb kellelegi pidada piiblitund suurest võitlusest, siis milliseid piiblitekste kasutaksid?

3. Kuidas käsitled küsimust, miks oleme nii kaua aega pärast risti, pärast Kristuse võitu, veel siin?

Märge: 3. osas viime lõpule loo Saalomoni saartelt, nagu selle jutustas Carol Boehm, Saalomoni saarte Misjonipõllu endise esimehe Wayne Boehmi naine. Nüüd teenib mees sekretärina Trans-Vaikse ookeani Unioonis Fidžil.

1986. aastal sai Christinest seitsmenda päeva adventist. Tema peres äratas see õudust, eriti vendade hulgas. Temast öeldi lahti ja tal kästi külast lahkuda. Oli õnn, et ta läks õppima õendust Ratifysse, Malaita saarel asuvasse adventistide haiglasse. Ta aimas vaevu, et tema vanemad nutsid teda sügavalt taga.

Hiljem, kui Christine leppimiseks koju naases, soovisid kõik seal külas talle tere tulemast – välja arvatud tema vend. Tema polnud öele andeks andnud, et öde lahkus nende armastatud kogudusest. Vend rääkis kõikidele, et adventkogudus tuleks „lükata mangroovidesse“ (see oli ranna-ala, mida külaelanikud kasutasid tualetina).

Rohkem kui 20 aastat pinnis vend öde tema uskumuste pärast ja peksis teda armutult. Ühel korral, kui öde nägi enda kõrval lauasse löödud võsanuga, ütles ta vennale: „Isegi siis, kui sa mu pea maha raiud, ei ütle ma oma usust lahti.“ Vend peksis teda veel metsikumalt. Järgmisel päeval oli Christine siniseid ja musti verevalumeid täis, kuid ta ei tundnud valu ja tänas Jumalat ikka Tema headuse eest. Siis, kui adventpastori naine küsis Christinelt, miks ta veel külla tagasi läheb, ütles naine lihtsalt: „Juba kaua aega tagasi lakkasin kartmast surma või valu. Need inimesed on minu pereliikmed ja mina olen ainus seitsmenda päeva adventist, keda nad oma külla sisse lasevad.“

Siis, kui Christine abiellus, viis ta oma abikaasa Gary (medvenna ja adventpastori) enda külla. Külaelanikud tundsid niivõrd suurt piinlikkust peksmise pärast, et nad lubasid Garyl nende külla tulla. Nad lubasid isegi tal kirikus misjonitööd teha ja olid nõus lubama adventistidel rajada mõned tualetid.

See oli inimeste jaoks suur vajadus ja nende süda hakkas pehmenema. Lõpuks ristiti viis inimest Christine külast sadamasilla lõpus vees, mis eraldab praeguseks juba kasutamata mangroovidealust kohta. Kurat oleks tahtnud lükata adventistid roiskunud vette, kuid Jumalal olid teised mõtted, kuidas nüüdseks seda puhast vett kasutada! Selle armsa naise ustavuse tõttu on kogu tema küla hakanud Jeesusele avanema.

Boehmide perekond kolis Saalomoni saartele 2011. aastal, ning nende teada pidi sellest saama viie-aastane tööaeg, kuid Issandal olid teised plaanid. Tema lubas neil teenida Teda seal kaks aastat; Wayne töötas Saalomoni saarte Misjonipõllu esimehena, Carol aga koolitas kodus nende vanimat poega ja tutvustas Honiara linnas CHIPi (täielikku tervise parandamise programmi). „Inimesed küsivad minult sageli, kus mu kodu on, ja ma vaatan neile otsa, teadmata mida öelda,“ sõnab Carol. „Wayne on pärit Melbourne’st ja mina Sydneyst; meie Austraalias oleku viimane tööpõld oli Tasmaania ja nüüd teenime Jumalat Fidžil. Kui ma lõpuks riputan enda kuldse kübara oma taevakodus kuldseesse nagisse, siis olen kodus!“

Hingata Kristuses

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 11:28–30; 12:1, 2; Lk 14:1–6; Jh 5:9–16; Mt 12:9–14; Js 58:7–13.

Meelespeetav tekst: „Tulge minu juurde kõik, kes olete vaevatud ja koormatud, ja mina annan teile hingamise“ (Mt 11:28).

„Kristus oli käsu elav näide. Tema elu vastas käsu pühadele nõudmistele. Pöördunud rahva poole, küsis Jeesus kartmatult: „Kes teie seast võib mind patus süüdistada!“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 287.

Jeesuse elu peegeldas täielikult Jumala seaduse, kümne käsu mõtet. Ta oli inimkonnas, inimlihas välja elatud Jumala seadus. Nii et Tema elu uurimisest õpime meie, milline on käsupidamine ja kuidas pidada käske sel viisil, mis poleks kuiv ja vaimutu käsumeelsus.

Ning muidugi on nende käskude hulgas hingamispäevast rääkiv neljas käsk.

Kui me jätkame sellel nädalal Matteuse evangeeliumi uurimist, heidame pilgu mõnele vastuolule hingamispäeva pärast ja näeme Jeesuse elus ilmnevast, mida tähendab pidada hingamispäeva. Sest kui seadus on tööpoolest Jumala iseloomu peegeldus ja kui Jeesus seda seadust kehas-tas, siis õppides tundma seda, kuidas Tema neljandat käsku pidas ja mida Ta selle kohta õpetas, õpime paremini tundma Jumala iseloomu ja, veel olulisem –õpime, kuidas peegeldada seda iseloomu oma elus.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. maiks.

Mt 11:20–27 alustab Jeesus karmi noomitusega mõnele Galilea linnale, kes Tema tegevuse ära lükkasid. Selle noomituse ja Tema hoiatuse saada süüdi mõistatud teeb nii hirmuäratavaks tõsiasi, et neile linnadele olid antud suured võimalused tõe tunda. Tema, Tõde (Jh 14:6), käis nende keskel inimlihas. Ja, vähe sellest, Ta oli teinud seal ka palju „vägevaid tegusid“ (Mt 11:20); ometi keeldusid nad kahetsemast, Tõesti, ütles Ta, kui need „vägevad teod“ (Mt 11:23), mida Ta oli teinud Kapernaumas, oleksid tehtud Soodomas, „siis ta oleks püsinud tänini“. Teisiti öeldes, nende elanikud olid hullemad kui soodomlased.

Kohe pärast seda, salmides 25–27, hakkab Jeesus palvetama Isa poole; tänab Teda ning räägib lähedasest sidemest Tema ja Isa vahel. Ja Ta tunnistab ka kõike, mida Isa on Talle andnud, näidates niimoodi isegi veel selgemalt, miks oli see nii traagiline, et need linnad Ta hülgasid.

Loe Mt 11:28–30. Mida Jeesus siin ütleb ja miks just vahetult pärast kõike seda, mida Ta äsja öelnud oli?

Pärast umbusu avalikult hukka mõistmist ja oma läheduse kinnitamist Isaga pakub Jeesus igaühele, kes on vaevatud, hingamist Temas. Teisisõnu, Ta ütleb, et inimesed ei teeks sama viga, mida teised Teda hüljates tegid. Temal on meelevald ja vägi teha seda, mida Ta ütleb, ning Ta ütleb, et kui sa tuled Tema juurde, leiad hingamise oma hinge. Käesolevas kontekstis on selleks hingamiseks rahu, päästekindlus ja lootus, mida neil, kes Ta hülgavad, ei ole ega saagi olema.

Mida veel Jeesus silmas peab, kui Ta ütleb, et annab meile hingamise? Kas see tähendab laiskust? Kas see tähendab minnalaskmist? Muidugi mitte. Jeesus on meie jaoks väga kõrge eeskuju; me näeme seda Tema mäejutlustest. Kuid sõprus Jeesusega ei ole mõeldud meid ära vaevama. Temast õppides, Teda ja Tema iseloomu matkides leiame hingamise paljudele elu vaevadele ja rängale tööle. Ja, nagu näeme, on selle hingamise üheks väljenduseks hingamispäev.

Kuidas koged töotust, mille Jeesus meile siin annab? Kuidas on seotud „tasane ja südamest alandlik“ olemine kerge koorma kandmisega?

Juhul, kui on nii, nagu nii suur osa kristlikust maailmas väidab, et seitsmenda päeva hingamispäev muudeti ära, asendati teisega, jäi tarbetuks, ammentas ennast (mida iganes veel), siis miks kulutas Jeesus nii palju aega näitlikustamisele, kuidas pidada hingamispäeva?

Loe järgmisi salme. Milline tülüküsimus on nende vaatepiltide taustaks ja milline ei ole? Mt 12:1, 2; Lk 14:1–6; Mk 2:23–28; Jh 5:9–16.

Teades, et üheks põhjuseks, miks Iisrael Babülooniasse vangipõlve viidi, oli tõsiasi, et rahvas oli rikkunud hingamispäeva, tahtsid variserid ennetada selle kordumist. Seepärast löid nad terve reeglite ja eeskirjade litaania selle kohta, mida oli hingamispäeval sünnis teha –soovist kaitsta hingamispäeva pühadust. Toome näiteks mõned sellised reeglid.

Kui kana muneb hingamispäeval muna, kas siis selle muna söömine on õige? Variseride seisukoht oli valdavalt, et juhul, kui tegemist oli muneja kanaga, siis ei olnud hingamispäeval munetud muna söömine õige, sest kana tegi tööd. Kui aga muna munenud kana ei olnud muneja kana –kui see oli nuumamisele pandud kana, kes kavatseti ära süüa –, siis võis muna söömise heaks kiita, sest munemine polnud kana põhitöö. (Pakuti välja ka võimalus, et võis süüa muneja kana poolt hingamispäeval munetud muna sel juhul, kui kana hingamispäeva rikkumise pärast hiljem tapeti.)

Kas on õige ennast hingamispäeval peeglist vaadata? Vastus: ei, sellepärast, et kui sa näed oma peas halli juuksekarva, siis võib sul tekkida kiusatus see välja tõmmata ja sel juhul oleks tegemist kitkumisega ning seega hingamispäevast üle astumisega.

Kui su majas puhkeb hingamispäeval tulekahju, kas siis on õige minna oma riideid päästma? Vastus: sa võid viia välja ühe komplekti rõivaid. Aga kui sa selle ühe komplekti käest ära paned, siis võid viia välja teisegi. (Muideks, juhul, kui su kodus puhkeb tulekahju, siis pole õige, kui sa palud paganal kahjutule kustutada, aga kui pagan niikuinii tule kustutab, siis on kõik korras.)

Kas on õige hingamispäeval sülitada? Vastus: sa võid sülitada kivi peale, aga mitte mullale, sest sel juhul oleks tegemist muda ehk mördi tegemisega.

Võime muiata, kuid kuidas hoiduda omal moel sama tegemast, mitte ainult hingamispäeva suhtes, vaid oma usu igas valdkonnas; see tähendab, kuidas võime kaotada silmist selle, mis on tõeliselt tähtis, ja keskenduda vähetähtsale?

Õhkkond oli see, millega Jeesus tegeles: hingamispäeva pidamise jäigad ja võimatud nõudmised, mis rikkusid hingamispäeva algse otstarbe. Hingamispäev pidi olema päevaks, mil puhata meie oma töödest; päev Jumala kummardamiseks ja teiste usklikega sõbrustamiseks niimoodi, nagu me töönädala kestel teha ei saa; päev, mille kohta lapsed teavad, et nende vanematel on nende jaoks rohkem aega kui muidu; päev, mil eriliselt rõõmu tunda sellest, mida meie Looja ja Lunastaja meie heaks on teinud.

Loe Mt 12:3–8, et näha, kuidas Jeesus vastab variseride raske ikke peale. Loe ka 1Sm 21:1–6. Mis suunas Jeesus siin arutleb?

Jeesus räägib neile sellest, mida Ta hiljem palju karmimalt väljendas (vaata Mt 23:23, 24); nii räägib Ta, et tuleb keskenduda tõelise tähtsusega asjadele. Jeesus jutustab tuttava loo põgenevast Taavetist, kes võttis kogudusetelgist leiba, mida oli lubatud süüa ainult preestritel. See olukord –Taaveti ja tema kaaslaste näljahäda –oli palju tähtsam kui teiseks otstarbeks mõeldud kogudusetelgi rituaal. Samamoodi oli Jeesuse järelkäijate nälg palju tähtsam kui teiseks otstarbeks (viljalõikuseks) mõeldud juhtnõr hingamispäeva kohta.

Jeesus toob näiteks ka preestrite töö templis hingamispäeval. Hingamispäev nägi ette töö vaimulikuametis. Samamoodi võimaldas hingamispäev Jeesuse kaaslaste tegevuse, sellepärast et Jeesus ja Tema töö oli templist suurem.

Mitte midagi, mida Jeesus siin või kuskil mujal hingamispäeva pidamise kohta ütles, ei vähendanud kuigivõrd jumalikku käsku hingamispäeva pidada. Ta püüdis nad vabastada –mitte hingamispäevast, vaid –mõttetutest reeglitest, mis varjasid hingamispäeva sisseseadmise mõtte. Selleks mõtteks on, et hingamispäev on üks selle hingamise avaldumisvormi, mis meil on Kristuses kui meie Looja ja Lunastajas.

„Kristuse päeviks oli hingamispäev omandanud niivõrd moonutatud kuju, et selle pidamine kajastas pigem inimeste isekust ja omavoli kui armastava taevase Isa iseloomu.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 284. Vaata oma tegevust ja küsi endalt, mida saad teha, tagamaks, et su tegevus peegeldab meie armastava taevase Isa iseloomu, mitte aga isekat ja meelevaldset iseloomu.

Väga huvitav on lugeda evangeeliume ja vaadelda kõiki neid kordi, mil kirjanijad talletasid hingamispäevaga seotud vahejuhtumid Jeesuse ja usujuhtide vahel. *Juhul kui hingamispäev oli määratud tühistamisele, siis miks on kõigi nelja evangelisti raamatuis terve rea kirjanekuid sellest vastasseisust, mis Jeesusel oli juhtidega hingamispäeva pidamise pärast?* See mõte tuleb veel rohkem esile siis, kui meenutame, et evangeeliumid kirjutati mitu aastat pärast Jeesuse maapealset tegevust. Kuigi õpetlaste arvamused lahknevad täpsete daatumite suhtes, arvestavad nad enamasti, et evangeeliumid kirjutati 20–30 aastat pärast Jeesuse surma. Nii et kui selleks ajaks oleks pühapäev asendanud seitsmenda päeva hingamispäeva (üks tavaline väide), siis ei jätaks Jeesuse elu inspireeritud aruanded sellist muutust kindlasti märkimata. Seega on meil võimas tõend selle kohta, et kindlasti ei tühistanud, muutnud ega asendanud seitsmenda päeva hingamispäeva mitte ükski Jeesuse korraldus ega eeskuju, nagu on kirjas neljas evangeeliumis. Vastupidi, kui võtame vaatluse alla Jeesuse korraldused ja eeskuju, näitavad evangeeliumid meile seitsmenda päeva hingamispäeva jätkuvat jõusolekut.

Loe Mt 12:9–14. Mis on kõne siin all ja miks muutus see jälle üheks tülipõhjuseks?

„Ühel teisel hingamispäeval, kui Jeesus astus kogudusekotta, nägi Ta seal kuivetanud käega meest. Variserid jälgisid hoolega Jeesuse käitumist. Päästja teadis väga hästi, et hingamispäeval terveks tegemise pärast hakatakse Teda süüdistama käsust üleastumises, kuid Ta ei kõhelnud purustamast müüri, mis oli laotud hingamispäeva ümber... Juutide põhimõtte ütles, et siis, kui oli võimalus head teha, kuid seda ei tehtud, tehti tegelikult kurja. Elu päästmata jätmine võrdus tapmisega. Nüüd esitas Jeesus rabidele just selle mõtte.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 286.

Nagu ka varasemate hingamispäevaga seotud seikade puhul, nii otsis Jeesus jälle võimalust suunata inimeste pilk seaduse ülimalle otstarbele, usuvalu kõrgele eesmärgile. Need mehed olid valmis jätma selle inimese kogu tema valu ja kannatusega sinnapaika, peaasi, et nad ei astuks üle omatehtud hingamispäeva pidamise reeglitest, mis olid tohutult väändunud –näiteks oleksid nad küll hingamispäeval härja kaevust välja tõmmanud, kuid mitte kergendanud kaasinimese kannatusi.

Peame oleme väga ettevaatlikud, et meie enda usukombed ei nurjaks meie usu sellist läbielamist, milleks Jumal on meid kutsunud.

Evangeeliumi aruannetest peaks selguma, et Jeesus ei tühistanud hingamispäeva. Kõigega, mida Ta tegi, taaselustas Ta hingamispäeva, vabastas selle taagast, mille inimesed olid sellele ladunud. Sadu aastaid hiljem puhkasid ja teenisid inimesed Jumalat ikka hingamispäeval. Viienda sajandi ajaloolane Sokrates Skolastikus kirjutas: „Peaaegu kõik kogudused üle maailma pidasid püha müsteeriumi (Issanda õhtusööma-aega) iga nädal hingamispäeval, sabatil, ometi keeldusid Aleksandria ja Rooma kristlased mõne muistse traditsiooni tõttu seda tegemast.“ –*Ecclesiastical History*, 5. raamat, lk 289. Ükskõik, mispärast need juhtumid evangeeliumeisse kirja pandud olid, ei olnud nende mõtteks kindlasti mitte suunata kedagi hingamispäeva juurest ära.

Loe jälle Mt 12:12 ja võta tähelepanu alla fraas: „Tähendab, hingamispäeval tohib teha head“. Mida tähendab see vahetus kontekstis, milles Jeesus need sõnad ütles? Ja mida ütleb see meilegi selle kohta, mida peaks hingamispäeva pidamine sisaldama?

Kuigi juutlik seadus lubas meditsiiniabi andmist hingamispäeval inimesele, kelle elu oli ohus, laiendas Jeesus seda. Tervendamine, vahest isegi tervendamine, mida saaks teha teisel päeval, on hingamispäeval lubatav. Seda meenutades vaata, mida Jeesus Matteuse evangeeliumis pärastpoole ütles. „Sellepärast on iga kirjatundja, kes on õpetatud taevariigi jaoks, majaperemehe sarnane, kes oma varakambrist võtab välja uut ja vana“ (Mt 13:52). Kahtlemata võttis Jeesus välja ka uusi aardeid.

Loe Js 58:7–13. Kuidas peegeldab siin väljendatu Issanda järelkäimise ja seaduse põhimõtete, sealhulgas hingamispäeva läbielamise tõelist tähendust? Kuidas mõista fraasi „lõhutud müüride parandaja“, eriti kolme-ingli-kuulutuse kontekstis?

Reede, 6. mai

Edasiseks uurimiseks: „Religiooniga või religioonita,“ ütles keegi, „võid sa hea inimesena teha head ning kurja inimesena teha kurja. Aga selleks, et hea inimene teeks kurja, on vaja religiooni.“ 1600ndail aastail hoiatas kuulus prantsuse müstik Blaise Pascal, et „inimesed teevad kurja nii täielikult ja rõõmuga ainult ühel puhul –kui nad teevad seda usulisest veendumusest“. Kuigi need ütlemissed on mõnevõrra liialdatud, on neis kahjuks tõetera sees. Seda tõde on näha selle nädala õppetüki kontekstis seoses variseride ja hingamispäevaga. „Kui Jeesus esitas variseridele küsimuse, kas hingamispäeval tohib teha head või kurja, päästa elu või hukata, paljastas Ta neile nende õelad kavatsused. Raevukalt olid nad valmis hukkama Teda, kes päästis elu ja tõi õnne. Kas hingamispäeval oli parem kanda südames mõrvamõtteid, nagu tegid nemad, või tervistada vaevatud, nagu tegi Tema? Kas Jumala pühal päeval oli õigem kanda südames tapmist või armastada halastavalt inimest?“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 287.

Küsimused aruteluks:

1. Mida Jeesus silmas peab, kui Ta ütleb: „Ma ei taha ohvrit, vaid halastust“ (Mt 12:7)? Oma vastust sõnastades mõtle ka sellistele piiblisalmidele: Mt 9:10–13; Ho 6:6 ja Js 1:11–17.

2. Mida sa arvad, miks lükkavad paljud väga ustavad inimesed, kes Jeesust armastavad, hingamispäeva visalt kõrvale, kuigi Pühakirjas on olemas nii võimsad tõendid? Mida saaksime teha, lisaks Piibli tõenduste esiletoomisele, mis võib-olla avaks need inimesed rohkem hingamispäeva tõele?

3. Kuidas sa hingamispäeva pead? Mismoodi võiks su hingamispäevapidamise kogemus muutuda veel sügavamaks ja rikkamaks?

4. Jeesus ütles, et „minu ike on hea ja minu koorem on kerge“. Küsi endalt selline küsimus: kuidas saan kergendada enda ümber olevate inimeste koormat ja lõdvendada iket?

Minu jutustus algab São Paulos, Brasiilias, mis on üks suurimaid linnu maailmas. Pärast akadeemilise kraadi saamist püüdsin määratleda ennast karjääri ja raha kaudu, nagu teevad paljud inimesed. Kuid ühel päeval lugesin Matteuse 6:33: „Aga otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi!“ Olin seda salmi varemgi lugenud, kuid seekord avaldas see mulle suuremat mõju. Olin pannud aluse soliidsele elukutsele graafikakujundajana suures kompaniis ja hakkasin saavutama oma eesmärgi. Kuid kui ma oma elu vaatasin, siis võisin näha, et püüdsin rahuldada ainult ennast, ja ma polnud õnnelik.

Ühel päeval rääkis sõber mulle adventistide vabatahtlike teenistuse veebilehest ja ma hakkasin seda otsima. Mul ei olnud palju raha, kuid tundsin, et Jumal käskis mul mitte muretseda, sest Tema oli kõik juba kavandanud. Palusin oma koguduselt toetust ning nemad sponsoreerisid mind ja julgustasid igati. Otsustasin õpetada inglise keelt Majurol, Marshalli saartel.

Pärast 28tunnist reisi jõudsin Majurosse. Esimene nädal oli karm. Nii palju prussakaid tuli tappa, asju organiseerida ja igasuguste emotsioonidega toime tulla. Aga iga kord vaatasin läheduses olevat ookeaniavarust ning tundsin, et Jumal oli ligi, kinnitades mulle, et Temal oli kõik kontrolli all.

Mul oli 26 esimese klassi last, kes olid imetlusväärsed, kuid ka väga elavad! Pärast esimest nädalat küsisin ma endalt tööpoolest: „Mida ma mõtlen?“ Ma polnud kunagi varem õpetaja olnud, eriti inglise keele oma, mis polnud isegi mitte mu emakeel. Need lapsed ei osanud sõnagi inglise keelt ning minu töö oli õpetada neid selles keeles lugema ja rääkima. See näis võimatu! Aga Jumal aitas mind ja iga päevaga läks kergemaks. Ometi oli veel kordi, mil tahtsin alla anda.

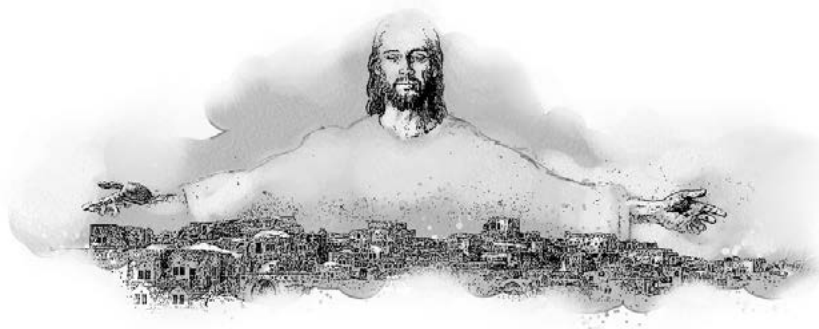
Mäletan üht päeva, mil mul oli ükstapuha ja olin kohal ainult sellepärast, et ei leidnud kedagi teist. Teadsin, et kurat kiusas mind loobuma. Läksin ja istusin kivile ookeani kaldal. Lained olid küllalt suured, kuid ükski neist ei puudutanud mind, sest ma olin kaitstult kõrgel kivil.

Sellel hetkel taipasin, et Jumal tahtis mulle midagi õpetada – et keset minu ümber mühisevaid laineid on Tema alati minu Kalju. Juhul, kui olen kindlalt Kaljul, ei tee miski mulle tegelikult kahju. Ja millelgi muul pole mõtet.

Jumala usaldamise õppimine Majurol muutis mu elu. Nüüd tahan ma anda iga osa endast Temale ja teenida Teda igavesti. Muide, kõik mu õpilased õppisid inglise keelt rääkima ja 20 neist õppis seda lugema. Eks ole see ime? Minu meelest küll!

Rafaela Medeiros tegutses esimese klassi õpetajana ja arvutiõpetajana Delapi seitsmenda päeva adventistide koolis Marshalli saartel.

Juutide ja paganate Issand

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 14:1–21; 2Ms 3:14; Mt 14:22–33; Js 29:13; Mt 15:1–20; Mt 15:21–28.

Meelespeetav tekst: „Mina, Issand, olen õigusega sind kutsunud ja kinnitan su kätt; ma kaitsen sind ja panen sinu rahvale lepinguks, paganaile valguseks“ (Js 42:6).

Mt 15:24 ütleb Jeesus selge sõnaga: „Mind ei ole läkitatud muude kui Iisraeli soo kadunud lammaste juurde.“ Kahtlemata toimus Kristuse maapealne tegevus peamiselt Iisraeli rahva hulgas.

Kuid kogu Piibel näitab, et Jumal hoolis ka teistest rahvastest peale Iisraeli. Jumal valis Iisraeli sel põhjusel, et Tema saaks õnnistada kõiki maailma rahvaid. „Nõnda ütleb Jumal, Issand, kes on loonud taeva ja on selle võlvinud, kes on laotanud maa ja sellest võrsuva, kes on andnud hingeõhu selle rahvale ja vaimu neile, kes seal peal käivad: Mina, Issand, olen õigusega sind kutsunud ja kinnitan su kätt; ma kaitsen sind ja panen sinu rahvale lepinguks, paganaile valguseks, avama pimedate silmi, vabastama vange vangistusest, pimeduses istujaid vangikojast“ (Js 42:5–7).

Iisraeli abil või, veel täpsemalt öeldes, Messia abil, kes Iisraelist pidi tõusma, soovis Jumal jõuda kogu maailma. Sel nädalal vaatleme pisut, kuidas Issand sirutub kõikideni, kes vajavad pääset.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. maiks.

Üks tuntuim Jeesuse imetegu on viie tuhande mehe söötmine, „peale selle veel naised ja lapsed“ (Mt 14:21). Ometi ei saa see lugu, nagu iga muugi lugu Uues Testamendis, selgeks ilma kaastekstita, mis aitab meil sügavamalt mõista Jeesuse tehtu tähendust.

Loe Mt 14:1–21. Mis toimus vahetult enne imelist toitmist ja milline osa võis sellel sündmusel olla järgnevalt toimunule?

Pane ennast jüngrite tollasesse olukorda. Ristija Johannes, selgelt jumalamees, oli just tapetud, ta pea oli maha löödud. Jüngrid teadsid seda, sest nad olid need, kes seda Jeesusele rääkisid. Kuigi piiblisalmid ei kõnele sellest, olid nad toimunud kindlasti äärmiselt löödud. Kahtlemata pani see nende usu proovile. Sellega aga, mida Jeesus seejärel tegi, sai nende usk ilmselt päris kõvasti innustatud, eriti pärast niisugust pettumust.

Selle loo tähendus on jüngrite usu kasvatamisest siiski palju sügavam. Jeesus toitis juudi rahvast ja see tuletas kõigile meelde mannat, millega Jumal varustas iisraellasi kõrbes. „Judaismis kerkis esile traditsioon, et Messias tuleb paasapäha aegu ning Tema tulekuga koos hakkab jälle mannat sadama... Nii et kui Jeesus söötis viit tuhandet meest paasapähade eel, polnud kellelegi üllatuseks, kui rahva hulgas hakkasid liikuma kuuldused, kas mitte Tema polegi Messias ja kas Ta ei tee mitte veel suuremat ime ega süüa kogu aeg kõiki, taaselustades manna.“ –Jon Paulien, *John: The Abundant Life Bible Amplifier* (Boise: Pacific Press Publishing Association, 1995), lk-d 139, 140.

Just seesugust Messiat inimesed tahtsid: Messiat, kes teeniks nende väliseid vajadusi. Sel hetkel oli rahvahulk valmis tõstma Jeesuse kuningaks, kuid Jeesus ei tulnud kuningaks olema ning Tema keeldumine valmistas neile suure pettumuse. Neil olid oma ootused ja kui need ei täitunud, siis pöörasid paljud Jeesusele selja, ehkki Ta oli tulnud tegema nende kitsastest ja maistest ootustest nii palju rohkem.

Mismoodi võivad ootused, mis on sinul Jumala suhtes, olla liiga ahtad?

Pärast imelist söötmist kamandas Jeesus oma jüngrid paati (Mt 14:22). Ta tahtis viia nad surge ja kaose eest ära. Hea õpetaja kaitseb oma õpilasi selle eest, millega nad veel pole valmis toime tulema. „Kutsunud jüngrid enda juurde,“ kirjutab Ellen G. White, „käskis Jeesus neil minna paati ja suunduda kohe Kapernauma poole... Nad punnisid vastu, kuid Jeesus rääkis mõjuvõimsamalt kui kunagi varem. Jüngrid mõistsid, et vastu-seis oli mõttetu, ja vaikides astusid nad paati.“ –*Ajastute igatsus*, lk 378.

Loe Mt 14:23–33. Kuidas paljastavad need salmid Jeesuse ja lunastuse olemust?

Paljastav hetk ilmneb siis, kui hirmunud jüngrid arutlevad, kes tuleb vett pidi nende poole. Jeesus ütleb neile: „Olge julged, see olen mina, ärge kartke!“ (27. s). Kreekakeelset fraasi *ego eimi*, mis tähendab „Mina olen“, on võimalik veel tõlkida fraasina „see olen mina“. Tegemist on Jumala nimega. (Vaata ka 2Ms 3:14.)

Pühakiri näitab ikka ja jälle, et Issandal on kontroll looduse üle. Ps 104 räägitakse selgesti, et Jumal on nii Looja kui ka Ülalhoidja ning Tema väe tõttu jätkab see maailm eksisteerimist ja loodusseadused toimimist. Mitte miski siin ei viita deistlikule jumalale, kes maailma loob ja siis selle omapead jätab. Juut või pagan – kõik me võlgneme oma jätkuva olemasolu mere vaigistanud Issanda hoidvale väele. (Vaata ka Hb 1:3.)

Peetruse karjatusel: „Issand, päästa mind!“ (Mt 14:30) kajab vastu meie enda karjatus, sest juhul, kui Jeesus meid ei päästa, siis kes päästatab? Peetruse abitus selles olukorras kajastab meie enda abitust selle ees, kuhu langenud maailm meid paiskab.

Mõtle sellele, kui abitu sa tegelikult oled, kui tajud jõudude meelevaldas olemist, mis on palju suuremad kui sina ja see, mida sina kontrollida saad. Kuidas peaks see reaalsus aitama suurendada sinu sõltumist Jeesusest?

„Ja Issand ütleb: Kuna see rahvas ligineb mulle suuga ja austab mind huultega, aga ta süda on minust kaugel ja nende kartus minu ees on ainult päritud inimlik käsk“ (Js 29:13). Issand rääkis niimoodi küll vana-aja israellile, kuid milline sõnum on siin koguduse jaoks täna? Millised on kaks põhiteemat, mille eest Issand hoiatab, ja kuidas saame täna hoiduda sama tegemast?

Palju sajandeid pärast seda, kui Jesaja need sõnad kirjutas, tsiteeris Jeesus neid vaidluses usujuhtidega.

Loe Mt 15:1–20. Milline eriline teema siit koorub ja kuidas Jeesus seda käsitleb?

Mingil hetkel pärast seda, kui Jeesus Kapernaumast tagasi tuleb, satub Ta juudi õpetajatega arutelusse selle üle, mis inimest rüvetab. Need õpetajad olid seadusele lisanud igasuguseid eeskirju, et hoiduda väliselt rüvetumast. Näiteks tuli käsi pesta teataval viisil. Kuid Jeesuse jüngrid ei teinud endale selle eeskirjaga tüli ning kui Jeruusalemma kirjatundjad ja variserid sellele näpuga näitasid, vastas Jeesus nii, nagu Ta vastas.

Lühidalt, Jeesus mõistab kindlalt hukka löksu, millesse on igaühel kerge astuda. Kes poleks ühel või teisel hetkel süüdi selles, et mõistab kedagi mingi teo eest hukka, olgu siis sõnades või oma südames, kuigi on teinud või teeb sama või veel hullemat ise? Me kõik, kui me pole hoolsad, kaldume nägema kaasinimeste vigu, aga olema samas pimedad oma vigade suhtes: Nii et kalduvus olla silmakirjalik tuleb meie kõigi jaoks loomulikult.

Me kõik vihkame kaasinimeste silmakirjalikkust. Alati on väga kerge läbi näha teiste silmakirjalikkust. Kuidas olla kindel, et meie suutlikkuses näha silmakirjalikkust kaasinimestes ei peegeldu meis endis olev silmakirjalikkus?

Olles söötud ja tervistanud omaenda juudi rahvast ning neile jutlustanud, langetab Jeesus vapustava otsuse. Ta lahkub juutide maa-alalt ja läheb sinna, kus elavad juutide hulka mitte kuuluvad inimesed, paganad.

Loe Mt 15:21–28. Kuidas tuleb meil seda lugu mõista?

See lugu pole kerge lugemisaine, sest oleme ilma tegelaste abistavast hääletoonist ja näo väljendusrikkusest. Esmapilgul näib Jeesus seda naist eiravat; siis, kui Ta naisega räägib, tunduvad Tema sõnad väga järsud: „Ei ole ilus võtta laste leiba ja visata koerakestele“ (26. s).

Mis juhtuks, kui sa kellegagi niiviisi kõneleksid? Keegi küsib, kas ta võiks saada mõne su raasukese, ja sa vastad: „Pole õige visata mu raasukesed koertele.“ Sel teel sõprust just ei edenda, eks ole?

Ometi on siin seiku, mida silmas pidada.

Esiteks on tõsi, et tol ajal nimetasid juudid paganaid koerteks, pidades silmas tänaval jooksvaid kárnaseid koeri. Kuid Jeesus kasutab palju südamlikumat kreekaakeelset sõna, „koerake“ (ehk „koerapöeg“), mis maalib silme ette koduloomad, keda söödeti toiduga laualt.

Teiseks nimetab see Kaanani naine Jeesust „Taaveti Pojaks“. See näitab, et naine teadis Jeesuse juudi päritolust. Hea õpetajana peab Jeesus naisega kahekõnet ja paneb ta pisut proovile. Craig Keener kirjutab: „Võib-olla ootab Ta naiselt, et naine saaks aru Tema tõelisest missioonist ja olemusest ega võtaks Teda kui üht ringirändavat võlurit, kellele paganad omistasid kurjade vaimude väljaajamise. Kuigi on kindel, et Ta kutsub naist tunnistama Iisraeli eelisõigust jumalikus plaanis, kutsub Ta naist ka äratundmisele, et temalgi on juurdepääs [Kristusest] sõltuva isiku seisusele... See on võrdne Eliisa nõudmisega, et Naaman kastaks ennast Jordanisse, vaatamata sellele, et Naaman oleks eelistanud Aramea jõgesid Abanat ja Parparit ..., mis viimaks viib sinnamaani, et Naaman õpib tundma Iisraeli Jumalat ja maad (2Kn 5:17–18).“ *The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*, lk 417.

Kolmandaks on tõenäoline, et naine oli kõrgklassi kuuluv kreeka naine; ühiskondlik klass, kuhu ta kuulus „oli korrapäraselt võtnud Tüürose kandis elavatele vaesunud juutidele kuulunud leiva... Nüüd... pöörab Jeesus võimusuhted ümber, sest „leib“, mida Jeesus pakub, kuulub esmalt Iisraelile...; see „kreeklane“ peab paluma abi rändjuudilt.“ –*The Gospel of Matthew: A Socio-Rhetorical Commentary*, lk 417.

Tegemist pole lihtsa lõiguga, kuid meil tuleb usaldada Jeesust. Selle naisega dialoogi pidades lisab Jeesus naisele väärtuslikkust –just samuti, nagu naisele kaevu ääres. Naine lahkub terveks saanud tütre ja süüdatud usuga Taaveti Pojasse. Juutide ja paganate Issand

Loe Mt 15:29–39 ja võrdle seda Mt 14:13–21ga. Millised sarnasused ja erinevused on kahe loo vahel?

Palju inimesi ei taipa, et evangeeliumeis on räägitud kahest suurte hulkade söötmisest: esimesel korral söödeti juute ja teisel korral paganaid. Mõlemal puhul tundis Jeesus inimestele kaasa.

Selle noore rabi kuvand on hämmastav – tuhanded paganad tulevad välja, et saada õpetust, armastust ja süüa. Tänapäeval tagasi vaadates ja selle evangeeliumi globaalset haaret mõistes (liiati et valdav osa inimestest, kes seda praegu loevad, ei ole juudid) võib meil kergesti kahe silma vahele jääda tõsiasi, kui uskumatu ja ootamatu võis midagi seesugust paista inimeste silmis, nii juutide kuika paganate silmis. Kahtlemata viis Jeesus iga inimese tema mugavustsoonist välja.

Ja ikkagi on Jumalal olnud alati plaanis tõmmata kõiki inimesi maa peal enda juurde. Heebrea Pühakirja väga üllatav salm tõendab seda: „Eks ole teie Iisraeli lapsed, mulle etiooplastega üheväärsed? Eks ole mina toonud Iisraeli Egiptusemaalt, vilistid Kaftoorist ja süürlased Kiirist?“ (Am 9:7).

Mida Jumal siin ütleb? Et Teda huvitab kõikide rahvaste käekäik, mitte ainult Iisraeli oma? Ta on huvitatud vilistitest? Vana Testamendi hoolikas lugemine toob selle töö ikka ja jälle esile, kuigi see oli sajandite jooksul muutunud nii märkamatuks, et selleks ajaks, kui moodustus Uue Testamendi kogudus, tuli paljudel algusperioodi usklikel seda piibellikku alustõde alles õppida.

Loe Rm 4:1–12. Mismoodi peitub neis salmides evangeelium ja evangeeliumi üleüldisus?

Reede, 13. mai

Edasiseks uurimiseks: Keegi kristlane rääkis ühe ilmaliku õppeasutuse õpilastele Jumala olemasolust. Pärast seda, kui ta oli kasutanud kõiki tavaväiteid, võttis ta uue suuna, öeldes: „Teate, kui mina olin umbes sama vana, nagu suurem osa teist praegu, ega uskunud Jumalat, siis aeg-ajalt, kui miski mind veenis, et võib-olla on Jumal olemas, lükkasin ma selle mõtte peast välja. Miks? Sellepärast, et miski ütles mulle, et juhul, kui Jumal ikka olemas on, siis –pidades silmas seda, kuidas ma elasin –olin tõsiselt hädas.“ Meeleolu klassitoas muutus kohe. Mitu tosinat südametunnistust hakkas üheaegselt vaevama. Justkui oleks selle ruumi temperatuur tõusnud huvide vastuolu tõttu kõigi nende äkitselt ebamugavust tundvate nägude taga. Oli selge, et kõneleja lõi närvi pihta. Need õpilased, mittekristlased, kes tõenäoliselt ei tundnud suurt muret kümne käsu pärast, tajusid igatahes, et nende elus ei olnud kõlbelisusega kõik korras ja et kui ikkagi oli olemas Jumal, siis tuleb neil Talle vastust anda. Kristlastena aga, inimestena, kes peaksid olema hästi häälestatud Jumala moraalistandardile, ei peaks me tundma ebamugavust, kui seisame Jumala kõlbelise tõelisuse palge ees, ja seda evangeeliumis antud töötuse tõttu. Olgu tegemist juudi või paganaga –kui seisame silmitsi oma patuseusega, siis leiame varjupaiga Kristuse õiguses, mida meile usu kaudu pakutakse, „Seaduse tegudest sõltumata“ (Rm 3:28). Kui saame teravalt teadlikuks oma patust, saame toetuda töötusele, et „nüüd ei ole enam mingit hukkamõistu neile, kes on Kristuses Jeesuses“ –neile, kes „ei käi oma loomuse, vaid Vaimu järgi“ (Rm 8:1, 4). Juut, mittejuut –sel pole vahet. „Vaatomata ealistele, seisuslikele, rahvuslikele või usulistele erinevustele kutsub Tema kõiki enda juurde.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 403.

Küsimused aruteluks:

1. Loe Mt 16:1–12. Mida sa arvad, mida peab Jeesus silmas, kui Ta ütleb: „Vaadake ette ja hoiduge variseride ja saduseride haputaignast!“ (6. s). Algul mõtlesid jüngrid, et Jeesus pidas silmas päris haputaignat. Paasapäeva ajal olid juudid hoolsad, et haputaignat majas poleks; nii mõtlesid nad algul, et Jeesus andis näpunäite mitte osta juuretist sisaldavat leiba. Kuid Jeesus pidas silmas midagi hoopis sügavamalt. Mida?

2. Kristuse armastus kõikide inimeste vastu peaks olema sõnum, mis kristlusest esmalt ja üle kõige välja paistab. Samas oleme kõik võitlevad patused. Mitte kellelgi meist ei ole mingit lootust lahus Jeesusest Kristusest. Kahjuks näib sõnum, mida me edastame, olevat ühel või teisel korral jumaliku karistuse, ülbuse ja üleoleku sõnum. Kuidas saame kogudusena Jeesuse juhtimisel paremini väljendada kaastunnet kaasinimeste suhtes?

Franks Kalom oli pastor Marimuni jõe aladel Paapua Uus-Guineas. Selles kõrvalises ja metsikus piirkonnas töötas ta 21 külakirikus, mis olid laiali piirkonna järskuldel mägedel ja orgudes.

Rännata polnud lihtne, sest teed puudusid. Pastor Frangi ees olid ainult kitsad jalgrajad. Kõigepealt ronis ta oma maja taga asuvasse mäkke ning ületas õhkutõusmis- ja maandumisraja. Seda kasutasid misjonilennukid, mis tõid varustust ja külalisi ning ühel või teisel juhul viisid haiglasse kiirabi vajavaid patsiente; haigla asus ühe lennutunni kaugusel, kuid jalgsi kulunuks minekuks mitu päeva. Pärast lennuraja ületamist algas järsk laskumine Marimuni jõe suunas. See jõgi, nagu paljud teised jõed Paapua Uus-Guineas, on kiirevooluline, eriti vihmaperioodil. Aastatepikku on jõgi lõiganud pehmest pinnasest ja kaljudest suuri tükke ning nüüd voolab see sügava ja laiana.

Pastor Frank läks piki kitsast käänulist teerada, mis viis mägiõõre ületava sillani. Sild oli lihtsakoeline, põimitud ronitaimede kimpudest. Paistis olevat üsna ohtlik, kuid pastor oli selliste sildadega harjunud ja ta ületas jõe probleemideta.

Külla jõudis sõnum, et pastor on tulemas, ning õnnelikud koguduseliikmed jooksid teda tervitama. Nende pastor sai neid üle tüki aja teenima tulla. Mitte keegi ei kurtnud vihma üle, mida peaaegu lakkamata sadas.

Pastor Frank teenis neid inimesi, ristas uusi usklikke, laulatas elevil noorpaare ja õnnistas lapsi, kes tema äraoleku ajal olid sündinud. Kui saabus aeg lahkuda, läksid külaelanikud osa teest temaga kaasa, väljendades nii oma armastust, ja mõned kinkisid talle koduteele kaasa toitu. Üks usklikest otsustas minna koos pastor Frankiga misjonijaamani välja. Kui nad sammusid rajal, mis jõe äärde viis, kohtasid nad mõningaid inimesi, kes teatasid: „Võite juba praegu tagasi pöörata. Jõgi on silla minema uhtunud. Võimatu on jõest üle saada.“

Kuid pastor Frank rääkis oma kaaslasele: „Mul on tõsine vajadus koju saada. Me teeme Jumala tööd ja Tema tagab meile tee üle jõe.“

Kaks meest jõudsid jõe äärde ning nägid oma silmaga, et sild oli minema pühitud. Jõgi voolas nii kiiresti ning oli nii sügav ja lai, et selle ületamiseks polnud mingit viisi. Mehed peatusid ja palvetasid, et Jumal hoolitseks selle eest, mismoodi jõgi ületada.

Jätkub

Peetrus ja kalju

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Gl 4:4; Hb 7:26; Mt 16:13–20; Ef 2:20; Mt 16:21–27; 17:1–9.

Meelespeetav tekst: „Tema küsis neilt: „Aga teie, kelle teie ütlete minu olevat?“ (Mt 16:15).

„Sellest ajast peale hakkas Jeesus oma jüngritele selgitama, et ta peab minema Jeruusalemma ja palju kannatama vanemate ja ülempreestrite ja kirjatundjate poolt ning tapetama ja kolmandal päeval üles äratatama“ (Mt 16:21).

Uus Testament ütleb selgelt: Jeesusel tuli surra. Kui Jeesus vaatas lähenevale risti varjule, palvetas Ta: „Nüüd on mu hing ehmunud. Ja mida ma ütlen? Kas ma pean ütlema: Isa, päästa mind sellest tunnist? Kuid ma olen juba astunud sellesse tundi“ (Jh 12:27). Selline oli jumalik plaan, loodud Jumala mõttes koguni „enne igavesi aegu“ (Tt 1:2, vaata ka 2Tm 1:9).

Just seepärast ütleb Jeesus, et Ta *peab* kõigele otsa vaatama, mitte ainult, et Ta kannatab palju ja tapetakse ning tõuseb kolmandal päeval üles. Võttes arvesse Jumala iseloomu, seaduse pühadust ja vaba tahte olemasolu, oli Tema surm ainus tee, kuidas oli võimalik inimkonda ülestumise karistusest päästa.

Sellel nädalal leiame veel üht-teist Jeesuse loost, kuigi suuname valgusvihi hoopis Peetrusele ja sellele, kuidas Peetrus reageeris Jeesuse tööle, samal ajal kui Jeesus sammus surma poole, mis oli plaanis „enne igavesi aegu“.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. maiks.

Kujutle seda lugu Peetruse silmade läbi, kes oli olnud Jeesusega pea-aegu algusest peale. Mis võis käia läbi ta pea, kui ta oli tunnistajaks üksteise järel toimuvatele hämmastavatele sündmustele: tervekstegemistele, kurjade vaimude väljaajamisele, suurte inimhulkade söötmisele, hämmastust tekitavatele õpetustele, kontrollile looduse üle, surnute elluäratamisele ja mööda veepinda koos kõndimisele? Missugused küsimused (näiteks sellised, et miks lubas Ta Ristija Johannesel nii häbiväärselt lõpetada?) keerlesid ta peas päevast päeva sellepärast, et ta nägi sündmusi, mida mitte keegi teine ajaloos polnud kunagi näinud? Lõppude lõpuks oli Jeesus Jumal inimlihas ning elas ja teenis inimkonda lihast ja luust inimesena (Gl 4:4; Hb 7:26; Js 9:5; Lk 2:10, 11). Nii et need, kes olid Tema ümber, kes Temaga koos elasid ja kes olid Tema jüngrid, said päris palju ainulaadseid kogemusi.

Loe Mt 16:13–17. Missuguse küsimuse küsis Jeesus oma jüngritelt ja mis tähtsust on sellel, et Peetrus on ainus, kelle vastus on kirja pandud? Miks on tema vastus nii määrava tähtsusega?

Peetruse ütlus, et Jeesus on „elava Jumala Poeg“ (16. s), on Pühakirja üks kõrghetki. Peetrus nimetas Ta „Kristuseks“, „Võituks“, ja ütles oma ülestunnistusega (või õigupoolest tuli sellest nii välja), et Jeesus oli Messias, Tema, kes tuli täitma Aabrahamile ja seejärel Iisraelile antud lepingutöotusi (vaata Gl 3:16).

Peetrus kuulutas Jeesuse Kristuseks Kaisarea Filipi aladel. See oli paganate maa. Eelnevail päevil oli Peetrus jälginud, kuidas Jeesus kandis ühtviisi hoolt nii juutide kui ka paganate eest. Püha Vaimu ajal tundis Peetrus ära, et Jeesus oli palju enam kui juutide prohvet, nagu muud inimesed arvasid. Tema tegevus ulatus palju kaugemale kui Ristija Johannese, Eelija või Jeremija oma. Tegelikult haaras see kogu inimsoo; sellepärast kutsus Jeesus ennast „Inimese Pojaks“, näidates, et Ta samastas ennast isiklikult kõigi inimlastega. Nagu Piibel hiljem näitab, oli Peetrusel Jeesuse ja Tema tehtava kõikehaaravuse kohta ikka veel väga palju õppida.

Mida on Jeesus teinud sinu elus, millest saad kaasinimestele tunnistust anda? Miks on alati hea neid tegusid oma silme ees hoida ja neist rääkida?

Kohe pärast Peetruse julget usutunnistust, et Jeesus on „Kristus, elava Jumala Poeg“, ütleb Jeesus Peetrusele midagi vastuseks.

Loe Mt 16:17–20. Mida Jeesus Peetrusele ütles ja kuidas peame mõistma seda, mida Ta silmas pidas?

Fraas „sellele kaljule“ on olnud kristlikus koguduses vaidlusküsimuseks. Katoliiklased tõlgendavad nii, et „kalju“ tähendab Peetrust, ning väidavad, et Peetrus oli esimene paavst. Protestantidel on aga vägagi põhjust see tõlgendus kõrvale jätta.

Piibellike tõendite kaalukauss on selgelt mõtte kasuks, et kalju on Jeesus ja mitte Peetrus.

Esiteks, Peetrus ise kasutab ühes ja teises kohas kalju kujundit Jeesuse, mitte aga enda kohta (vaata Ap 4:8–12; 1Pt 2:4–8).

Teiseks, kogu Piiblist võib leida Jumala ja Kristuse kohta käivat kalju kujundit; seevastu inimesi peetakse nõrkadeks ja väheusaldusväärseteks. „Sest ta teab, millist tegu me oleme; tal on meeles, et oleme põrm“ (Ps 103:14). „Ärge lootke vürstide peale, inimlaste peale, kelle käes ei ole abi!“ (Ps 146:3). Johannes kirjutas Jeesusest aga nii: „Tal ei olnud tarvis, et keegi oleks andnud tunnistust teise inimese kohta, sest ta teadis, mis oli inimeses“ (Jh 2:25). Ja Ta teadis sedagi, mis oli Peetruses (Mt 26:34).

Mida räägivad need salmid meile sellest, kes on Kalju ja kellele rajatakse kogudus? (1Kr 10:4; Mt 7:24, 25; Ef 2:20).

„Kui nõrgana näis kogudus siis, kui Kristus need sõnad lausus! Ainult käputäis usklikke, kelle vastu oli suunatud kogu kurjade vaimude ja kurjade inimeste viha; ometi ei pidanud Kristuse järelkäijad kartma. Kui nende aluseks oli Päästekalj, jäid nad võitmatuiks.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 413.

Missugune on sinu kogemus seoses inimlaste ekslikkuse ja nõrkusega? Kuidas kasutada selliseid kogemusi abiks ainuüksi Kaljule toetumisel?

Loe Mt 16:21–23. Miks on Jeesus Peetruse vastu äkki nii järsk?

Probleem polnud selles, et Peetrus püüdnuks Jeesust kaitsta. Ta püüdis Jeesust tüürida. Ta ei käinud enam Jeesuse järel, vaid käskis Jeesusel käia tema järel.

Jeesus ütles: „Tagane minust, Saatan!“ (23. s NKJV ja varasem eestikeelne tõlge), sellepärast, et nii, nagu Saatan kõrbes, ohustas Peetrus nüüd Kristuse missiooni.

Mk 8:33 märgib, et sellel ajal Jeesus pöördus ja vaatas oma jüngritele otsa. Ta oli tulnud neid päästma. Ta ei lasknud ennast asjatult kiusata ja kindlasti mitte ühel oma jüngril, kuigi see jünger arvas kavatsevat head.

Siimon Peetrus oli oma usuteel väga palju kasvanud, kuid ometi püüdis ta kontrollida sündmusi, sealhulgas Jeesust ennast. Selles mõttes ei erinenud Peetrus ühest teisest jüngrist, Juudasest, kes püüdis Jeesust ohjata ja viia täide oma plaane selles suhtes, milline pidi Messias tema meelest olema. Kuid erinevalt Juudasest kahetses Peetrus sügavalt ning oli valmis distsiplineerimiseks ja andestuseks.

Loe Mt 16:24–27. Mida Jeesus silmas pidas, kui Ta ütles: „Sest kes iganes tahab päästa oma elu, kaotab selle, aga kes iganes kaotab oma elu minu pärast, leiab selle“ (25. s)?

Me elame kultuuris, mis käsib meil järgida oma unistusi, ohverdada kõik selle nimel, mida tahame. Kuid Jeesus käsib meil teha vastupidist; Tema kutsub meid loobuma oma unistustest ja andma need üle Temale. Peetrus ja jüngrid õppisid samm-sammult, mis on tõeline usk. Tõeline usk ei ole arvatav erutav kogemus selle otsingul, mida sa kõige rohkem tahad. Tõeline usk on selle *käest andmise* valulik kogemus, mida sa kõige rohkem tahad. Kui lased oma unistustest lahti, siis sa „kaotad oma elu“. Ja samas leiad selle.

Millest tuleb sinul lahti lasta selleks, et käia Jeesuse järel? Võib-olla tunduvad sellised asjad mingil ajal väga tähtsad, kuid tagantjärele vaadates näivad need –missugused?

Loe Mt 17:1–9. Mis siin toimus ja miks oli see väga tähtis nii Jeesusele kui ka jüngeritele?

Jeesus „oli elanud taevase armastuse ja sõpruse ringis, maailmas oli Ta üksi. Nüüd saatis taevast oma saadikud Jeesuse juurde; mitte inglid, vaid inimesed, kes teadsid, mida tähendas kannatus ja valu ning kes tundsid oma kogemustest Kristuse elu katsumusi. Mooses ja Eelija olid olnud Kristuse kaastöölised. Nad olid töötanud koos Kristusega inimkonna lunastamise nimel... Need mehed olid tulnud kinnitama Jeesust Tema kannatamise eel. Nemad lohutasid Teda taevase kaastundega: nad kõnelesid maailma lootusest ja inimolevuse lunastamisest.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk-d 422, 425.

On paeluv, et Jeesus, Jumala Poeg oma inimlikkuses, vajab lohutust ja julgustust nendelt meestelt, kes teadsid oma kogemusest, mis on kannatus ja heitumine. Luukas paneb kirja, et nad rääkisid Temaga „tema eluotsast, sellest, mis tal Jeruusalemmas tuli täide viia“ (Lk 9:31). Pööra tähelepanu sõnaühendile *täide viia*, mida saab tõlkida ka „täita“ ja mis tõendab veelgi, et Jeesuse surm oli vajalik inimkonna lunastamiseks. Nii palju oli kaalul, seetõttu pole ime, et taevast nägi vajadust ja saatis selle julgustuse.

Lisaks kõigele, mida Peetrus, Jaakobus ja Johannes olid juba näinud ja kuulnud, said nad nüüd veel rohkem põhjust uskuda. Hääl pilvede vahelt kindlasti julgustas, kui nad oma esmasest hirmust üle said. Matteus ütleb vägagi selgelt, et Jeesus „astus nende juurde ning ütles neid puudutades: „Tõuske üles ja ärge kartke“ (Mt 17:7). Isegi keset kõike seda, millele Jeesus näkku vaatas, lohutas ja julgustas Ta oma jüngreid.

Vahet pole, kes me oleme ning kui tugev on meie usk ja pühen-dumine –ühel või teisel hetkel vajame me kõik julgustamist. See tähendab ka seda, et keegi, keda sa tunnend, võib seda sama hästi vajada. Mida sa arvad, keda saaksid just nüüd julgustada?

Loe Mt 17:24–27. Mis siin toimub ja mida seegi meile Jeesusest räägib?

Kuigi kõikidelt juutidelt nõuti templimaksu maksmist, tehti erand preestritele, leviitidele ja rabidele. Nii et küsimus sellest, kas Jeesus maksis templimaksu, oli ühtlasi väljakutse Tema tegevusele.

Ellen G. White kirjutab, et Peetrus laskis antud juhul käest võimaluse tunnistada Kristuse absoluutset autoriteeti. „Vastanud maksukogujale, et Jeesus maksab maksu, kinnitas ta tegelikult preestrite ja ülemate väärsuhtumist... Kui preestrid ja leviidid olid maksust vabad oma ameti tõttu, siis Kristus oli vaba seetõttu, et tempel oli Tema Isa koda.“ –*Ajastute igatsus*, lk-d 433, 434.

Võime õppida palju Jeesuse lahkest vastusest Peetrusele. Selle asemel, et teda alandada, selgitab Jeesus leebelt tema viga. Veelgi enam, Jeesus lülitub asjade käiku, mida Peetrus oli alustanud. Selle asemel, et maks lihtsalt ära maksta ja niimoodi kinnitada kohustust seda teha, võtab Jeesus maksuraha iseäralikust kohast: kala suust.

See imetegu on ebatavaline; see on ainus kord, mil Jeesus teeb ime näiliselt enda kasuks. Kuid see pole imeteo eesmärgiks. See ime näitas hoopis igaühele Jeesuse mõjuvõimu – mõjuvõimu mitte üksnes templiga seotu suhtes, vaid kogu looduse suhtes. Inimlikust vaatepunktist ei suuda me mõistma hakatagi, kuidas Jeesus selle imeteo sooritada sai. Kõige selle juures, mida Peetrus juba näinud oli, püüa ette kujutada, mis toimub tema peas siis, kui ta viskab õnge vette, tõmbab välja esimese õnge otsa jäänud kala ja leiab täpselt sellise summa raha, mida oli vaja templimaksu maksmiseks? (vaata Js 40:13–17.)

Ehkki Jeesusel ja Tema jüngritel polnud vaja templimaksu maksta, tegi Jeesus seda ometi, et vältida tarbetut avalikku vaidlust. Mil moel õpime meie olukordi mitte suureks paisuda laskma, eriti neis asjus, mis pole absoluutsed, selleks et vältida tarbetuid konflikte?

Reede, 20. mai

Edasiseks uurimiseks: Lugu sellest, kuidas Jeesus laskis Peetrusel täpselt vajamineva rahasumma tõmmata välja esimese kala suust, mille Peetrus püüdis, on ebatavaline, nii ebatavaline, et mõni õpetlane on püüdnud seda olematuks rääkida. See olevat lihtsalt „rahvajutuke“, kaval lugu selleks, et muljet avaldada, ei muud. Mõistagi on olukorra selline lahendus täiesti puudulik (ja tegelikult pole see üldse lahendus). Jah, see on täiesti erinev teistlaadi imetegudest –näiteks haigete tervestegemisest, pimedale inimesele nägemise tagasi andmisest, surnu elluäratamisest ja näljase söötmisest. Piiblis on meil ka tegemist kirve ujumisega (2Kn 6:2–7) ning märja villaga kuival maapinnal ja kuiva villaga märjal maapinnal (Km 6:36–40); niisiis pole Pühakirja jaoks sedalaadi olemusega imed tundmatud. Miks Jeesus lihtsalt ei ulatanud Peetrusele raha ega käskinud tal see ära maksta, vaid teostas niisuguse hämmastava ime selleks, et lahendada suhteliselt väike probleem? Tekst seda ei ütle. Õppetükk aga ütles, et see näitab meile Jumala jahmatavat väge, mis ei peaks meid üllatama. Lõppude lõpuks näeme tõendusi Tema jahmatavast väest kogu aeg. Juba meie olemasolu ise, seda enam aga nähtav kosmos, kuulutab hämmastavalt Jumala väge. Kui Jumal suudab seda teha, siis on vastav münt vastava kala suus tühipaljas. Kuigi Paulus pani sõnad, mida nüüd tsiteerime, kirja teises kontekstis, sobivad need siia hästi: „Oh seda Jumala rikkuse ja tarkuse ja tunnetuse sügavust. Ei suudeta uurida tema kohtumõistmisi ega jälgida tema teed!“ (Rm 11:33). Matteuse kirjapandu on vaid selle tõe veelkordne ilming.

Küsimused aruteluks:

1. Peetruse võitlus allutada oma tahe Jumalale on ka meie võitlus. Jõuline kujund selle võitluse kohta leidub Malaki 1. peatükis, kus Jumal käsib juutidel tuua ohvriks ainult oma parimad loomad. „Te toote seda, mis on röövitud, lonkaja ja tõbine. Ja see peab olema ohvriand, mida te toote. Kas mul peaks olema hea meel seda teie käest vastu võtta? ütleb Issand“ (Ml 1:13). Miks läheb Jumalale korda, missuguse ohvri me Talle toome? Sest Ta tahab, et me usaldaksime Tema hooleks selle, mida kõige rohkem endale hoida tahame. Milles on sinul oma elus küüned kõige rohkem enda poole? Kuidas anda see üle Issandale?

2. Mõtlesime, mismoodi Jeesus toimis templimaksu maksmise korral. Selle asemel, et olukorda teravdada, vaigistas ta selle. Mida õpetab see meile igapäevaste vastuolude kohta, milles ennast leida võime? Kuidas sa tead, millal on aeg rääkida ja millal on aeg vaikida?

Siamaani on lugu olnud nii: pastor Frank Kalom teenis 21 külakirikut, mis on laiali Marimuni jõe äärsel järskude mägede ja orgudega kaetud alal Paapua Uus-Guineas. Olles külastanud koguduseliikmeid jõe vastaskaldal, said pastor ja tema reisikaaslane teada, et vesi oli minema pühkinud üle jõe viiva silla.

Kaks meest otsustasid minna piki jõekallast ülesvoolu, et otsida kohta, kust üle minna saaks. Kuid nende tee tõkestasid kivirüngad.

Seistes pöörase jõe kaldal ja pidades aru, mida edasi teha, nägid nad jõge pidi vuhisemas suurt palki, mis õõtsus vees nagu kork. Kui palk ligines kohale, kus kaks meest seisis, paiskus see järsku õhku ja maandus kahe kalda vahele nagu sild.

Kiiresti haarasid mehed kinni võimalusest, mille Jumal oli kindlasti nende jaoks valmistanud; nad ronisid mudasest kaldast alla ja astusid ettevaatlikult palgile. Leidnud, et minna on ohutu, sammusid nad piki palki jõe vastaskaldale.

Niipea, kui kaks meest olid palgilt maha hüpanud, viskus palk tagasi metsikult kobrutavasse vette ja vuhises jõge pidi alla. Mehed vaatasid hämmastunult ja tänulikult, kui palk jõge pidi minema purjetas. Sealsamas libedal kaldal töid nad südamest tulevad tänapalved Jumalale ja alustasid siis vaevalist ronimist libedat rada pidi pastori koduküla poole.

Teel kohtasid nad mõningaid inimesi, kes teadsid, et vesi oli silla minema viinud.

„Kust te tulete?“ küsisid inimesed üllatunult.

„Tuleme Marimuni jõe vastaskalda külast,“ vastas pastor Frank naeratades.

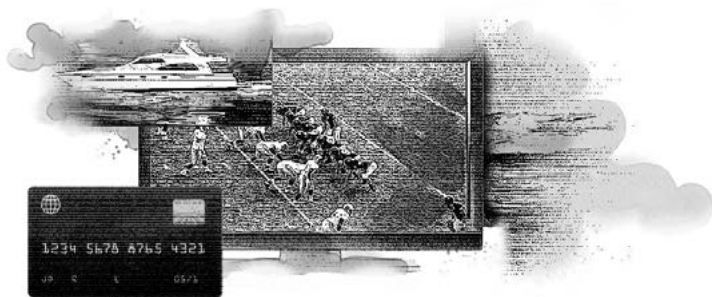
„See on võimatu! Eile uhtus vesi silla minema,“ vastasid vastutulijad. Siis jutustas pastor Frank neile sillast, mille Jumal oli rajanud.

Inimesed ei uskunud pastori juttu, niisiis sammusid nad jälgi pidi sinna kohta, kus pastor ja tema kaaslane olid jõe ületanud ning mudas olid märgid, et suur palk oli siin olnud, kuid palki ennast nad ei näinud. Siis teadsid inimesed, et Jumal oli tõepoolest saatnud kohale silla, aitamaks oma sulasel koju tulla.

Paljudel lastel Paapua Uus-Guineas ei ole muud võimalust hingamispäevakooli pidamiseks kui koguneda puu alla. Üheks kolmeteistkümnenda hingamispäeva misjoniannetuse projektiks on teha „tallede tara“ – tugevad ehitised, kus nädalast nädalasse saaks pidada laste hingamispäevakooli. Täname, et annetate heldesti.

Maye Porter töötas selle loo kirjutamise ajal Paapua Uus-Guinea Unioonis lastetöö abijuhina.

Hinge ebajumalad (ja muid õppetunde Jeesuselt)

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Kg 9:10; Mt 18:1–4; Mt 18:21–35; 19:16–30; Gl 3:21, 22; Mt 19:27.

Meelespeetav tekst: „Selsamal tunnil astusid jüngrid Jeesuse juurde ja küsisid: „Kes küll on suurim taevariigis?“ (Mt 18:1).

Inimlastena oleme oma keskkonna, oma kultuuri saadused. Need vormivad suuresti meie väärtushinnanguid, uskumusi ja hoiakuid. Vahet pole, kas oled kasvanud suurlinnas või külakeses, kus pole puhast vett: kultuur, keskkond, milles üles kasvasid, on teinud sinust suuresti selle, kes oled. Ja isegi juhul, kui suudad minna uude keskkonda, tähistab sind hauani see, milles oled üles kasvanud.

Kahjuks töötab suurem osa kultuure ja keskkondi ühel või teisel määral Jumala riigi põhimõtete vastu. Maailm on ju ikkagi langenud maailm ning selle väärtused, käitumisviis ja tavad peegeldavad sageli langenud olukorda. Mida need veel peegeldama peaksid? Meil on seda lihtsalt väga raske näha, sest oleme oma kultuurist ja keskkonnast nii läbi imbunud.

Jumala töö meie südames tähendab kõige muu hulgas meie suunamist Jumala riigi väärtuste, käitumisviisi ja mõõdupuude juurde, mis sageli erinevad vägagi neist, millesse oleme sündinud ja millega üles kasvatatud. Jüngrid pidid need õppetunnid õppima ja ka meie peame seda tegema.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. maiks.

Kes ei püüdleks suuruse poole? See tähendab, kes ei tahaks olla suurepärase ja teha suurepäraseid asju? Seda soovi ei ärata alati isekus või eneseuhkus või ülbus. See võib olla lihtsalt oma parima tegemine nii, kuidas saad ja milles vähegi saad, lootes, et ehk see, mida teed, toob koguni õnnistusi kaasinimestele. (Vaata ka Kg 9:10.)

Probleem aga tuleneb „suuruse“ mõistmisest. Meie langenud inimmeelte jaoks on vägagi kerge saada sellest mõistest aru viisil, mis läheb teravalt lahku Jumala vaatest.

Loe Mt 18:1–4. Mis on Jeesuse sõnade kohaselt tõeline suurus ning kuidas mõista seda oma ellu rakendamiseks?

Tõelise suuruse tähistamiseks kutsus Jeesus enda ette lapse ja ütles: „Kes nüüd iseennast alandab selle lapse taoliseks, see on suurim taevariigis“ (4. s). Jeesus ei öelnud, et tuleb olla suur jutlustaja, suur ärimees ega isegi mitte suur heategija. Suurus Jumala silmis seisneb selles, milised oleme seemiselt, mitte selles, mida teeme väliselt, ehkki see, mis on seespool, mõjutab kahtlemata seda, mida väliselt teeme.

Märkad, et Jeesus räägib suurusest sellisel viisil, nagu suurem jagu inimesi maailmas ei räägi. Kes küll ärkaks hommikul üles ning otsustaks, et suurus, mida tema oma ellu tahaks, tähendab lapsukese kombel allaheitlikkust? Meile tunduks võõristav midagi sellist taotleda, kuid võõristav ainult seetõttu, et oleme maailma põhimõtetest, ideedest ja käsitlustest rikutud.

Mida tähendab olla alandlik nagu lapsuke? Üheks alandlikkuse näitajaks on sõnakuulmine, Jumala Sõna asetamine oma tahtest ettepoole. Juhul, kui sa oled oma elus vääralt teel, siis oled seal sellepärast, et oled omaenda teel. Lahendus on lihtne: alanda ennast ja tule tagasi Jumala rajale – Tema Sõnale kuuletumise abil. Kui Adam ja Eeva oleksid jäänud alandlikuks, siis ei oleks nad pattu teinud. Huvitav on arvestada asjaolu, et elupuu ning hea ja kurja tundmise puu paiknesid mõlemad keset aeda. Sageli on elu ja häving teineteisest vähese vahemaa kaugusel. Alandlikkus eristab.

Milliseid hoiakuid ja ideid kanname ainult seetõttu, et oleme kokkupuutes maailmaga –hoiakuid ja ideid, mis on vastuolus Jumala Sõnaga? Jaga oma vastust hingamispäeval klassis.

Pattulangemise üks halvim tagajärg saab nähtavaks inimestevahe-
listes suhetes. Sellest peale, kui Aadam püüdis süüdistada Eevat (1Ms
3:12), kuni tänaseni on inimestevahelised kokkupõrked inimsugu möö-
dapääsmatult rikkunud ja madaldanud. Kahjuks pole konfliktid ainult
maailmas, vaid ka koguduses.

Loe Mt 18:15–35. Mida Jeesus meile siin räägib? Miks me ikkagi sageli
ei tee Tema sõnade järgi?

Vaadakem asjale otsa: kergem on minna kellegi selja taha ja kurta tema
kohta kui minna otse inimese juurde ja asja arutada. Just sellepärast me
niimoodi teha ei tahagi, vaatamata sellele, et Issand meid käsib. Jeesus
õpetab ju meid minema otse kellegi juurde, kes on meile haiget teinud,
ja taotlema sõpruse taastamist. Juhul, kui see inimene ei võta vedu, siis
on antud lisajuhtnöörid.

„Sest kus kaks või kolm on minu nimel koos, seal olen mina nende
keskel“ (Mt 18:20). Vaadelgem siinset konteksti; see räägib kaasinimese
distsiplineerimisest ja tagasi aitamisest. (Meil on kalduvus rakendada
seda salmi palju laiemalt.)

Jeesus ütleb, et Püha Vaim on kohal, kui salgake inimesi püüab üht
usklikku tagasi aidata. Tegemist on lunastuse kauni tööga. Ja alandlikult
õige asja tegemine ning otse selle inimese juurde minemine, kes on sulle
haiget teinud, aitab. See on veel üks näide nende suuruselt, kes nii teevad.

Loe Mt 18:21–35. Millise väga tähtsa mõtte Jeesus esitab?

Kui Jeesus räägib „andeksandmisest kas või seitsekümmend seitse
korda“, siis ütleb Ta tegelikult seda, et me ei peaks iialgi lakkama kellelegi
andeks andmast. Jeesus võtab andestamise vajalikkust tõsiselt –mitte
ainult kaasinimese pärast, vaid meie enda pärast. Vaata, kui otsustava
tähtsusega Ta rääkis, et oma mõtet esile tuua. Meile saab andestada
paljut; sellest kõigest evangeelium räägibki (vaata 2Ms 32:32; Ap 5:31;
Kl 1:14), kuid siis, kui me ei andesta kaasinimestele nii, nagu Jumal on
meile andestanud, vaatame otsa kohutavatele tagajärgedele.

**Miks on siis väga tähtis mõtiskleda ristist ja andestusest, mida
meile seetõttu on antud? Kui Jumal tegi seda minu heaks, kui
Temal tuli minule andestamiseks ristile minna, siis kuidas õpin
andestama kaasinimestele, kuigi andestamine tundub minu jaoks
praegu väga võimatuks?**

Loe Mt 19:16–30. Kuidas peame Uue Testamendi kristlastena täna selle looga suhestuma? Missuguse õppetunni saame siit enda jaoks?

Kuigi meile ei ole sellest mehest eriti palju räägitud, saame välja noppida mõne esiletuleva mõtte. Ta oli rikas, ülem (vaata Lk 18:18) ja ilmselt Jumala seaduse ülihella sisetundega järgija. Võime näha sedagi, et ta tajus millegi vajakajäämist oma elus. See meenutab pisut Martin Lutheri lugu; ehkki ta oli väliselt vaga munk, polnud ta sisimas rahul oma vaimuliku eluga ning maadles päästekindlusega. Kumbki mees tundis, et suurt lõhet enda ja Jumala vahel ei saa täita väliste tegudega.

„Ülem oli kõrgel arvamisel oma õigusest. Ta ei tundnud ennast milleski eksinud olevat, kuid polnud endaga ka täiesti rahul. Ta tundis vajadust millegi järele. Võib-olla oli Jeesus nõus õnnistama ka teda, nagu Ta õnnistas lapsi, ja rahuldama nii tema salajasima vajaduse?“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 518.

Mõni inimene võib väita, et selle looga õpetab Jeesus igavese elu saamist meie heade tegude põhjal. Pealegi ütleb Jeesus ju Mt 19:17: „Kui sa tahad ellu minna, siis pea käsud“. Juhul, kui see kirjakoht oleks ainus selleteemaline, siis võiks keegi siit väite püsti panna. Kuid on nii palju teisi kirjakohti, eriti Pauluse kirjades, mis õpetavad, et seadus ei päästa, küll aga osutab meie vajadusele lunastamise järele (vaata Rm 3:28; Gl 3:21, 22; Rm 7:7). Jeesus seevastu püüab panna seda meest nägema, et tema vajadus on suurem, kui see, mis ta teeb. Pealegi, kui üksnes seaduse pidamine saaks päästa, siis olnuks sellel mehel juba pääste, kuna ta pidas seadust nii piinliku täpsusega. Evangeeliumil on vaja läbistada süda, jõuda otse hinge ebajumalateni ning kaotada ära ükskõik mis, millest me kinni hoiame, kuid mis takistab meie suhet Jumalaga. Antud juhul oli selleks mehe raha. Jeesus lausus, et rikkal on väga raske saada päästetud, ja ometi, üsna pea pärast seda dialoogi, paneb Luukas kirja kauni loo ühe rikka mehe päästetud saamisest (vaata Lk 19:1–10).

Kui sina oleksid olnud rikka mehe kohal ja Jeesus oleks sinult küsinud sama küsimuse, siis mida sa arvad, mida Ta sulle öelnuks? Mõtiskle oma vastuse üle laiemalt.

Mis on meie jaoks?

Mis toimus kohe pärast vahejuhtumit rikka valitsejaga?
„Vaata, meie oleme jätnud kõik maha ja järgnenud sulle. Mis siis meile saab?“ (Mt 19:27).

Mitte miski selles salmis ei ütle, mis niisuguse küsimuse tingis, kuid vägagi võimalik, et see oli otsene reaktsioon rikka valitseja lahkumisele Jeesuse juurest. Peetrus näib vihjavat, et erinevalt sellest mehest ja teistest inimestest, kes jätsid Jeesuse sinnapaika või viibisid Temaga teatud aja ja seejärel lahkusid, jäid tema ja kaasjüngrid kogu ajaks Jeesusega. Nad jäid Talle ustavaks ka siis, kui see läks nende jaoks palju maksma. Sellisel juhul on küsimuse mõte: *Mis on meie jaoks?*

Tänapäeva seisukohast võttes võime pidada niisugust küsimust veel üheks märgiks sellest, kui kõva südamega ja vaimulikult juhmid jüngrid olid (ja teatud määral vastab see tõele). Teisest küljest aga, miks mitte küsida sellist küsimust, nagu Peetrus? Miks mitte poleks ta pidanud arutlema, mida ta Jeesuse järelkäimisest saab?

Lõppude lõpuks on elu siin karm isegi nende jaoks, kes on saanud kõik parima. Oleme kõik aldid traumadele, pettumustele, pattulangenud eksistentsi valule. 1800ndatel kirjutas itaalia haritlane Giacomo Leopardi inimeste ülekaalukast kurbusest, öeldes, et „niikaua kui inimene tunneb elu, tunneb ta ka ebameeldivust ja valu“.

Elu on sageli võitlus ja selles maailmas ei tule alati halvast lõpuks välja hea. *Kuna elu on karm, siis mis eelise annab meile Jeesuse järel käimine? Mida peaksime ootama sedalaadi pühendumisest, mida Jeesus meilt palub?*

Kuidas vastas Jeesus sellele küsimusele? (Vaata Mt 19:28 –20:16.)

Märkad, Jeesus ei noominud Peetrust isekuse või millegi sarnase pärast. Kõigepealt andis Ta Peetrusele väga otsese vastuse ning rääkis siis tähendamissõna töötajatest ja nende palgast. Kuigi sajandite jooksul on selle tähendamissõna tähendus tekitanud palju mõttevahetusi, on põhipunkt selge: me saame Jeesuselt seda, mida Jeesus on meile töötanud.

Juhul, kui keegi sult küsiks „Mida ma Jeesuse teenimisest saan?“, siis kuidas sa vastaksid?

Hindamaks õigesti tänast lugu Jaakobusest ja Johannesest (ja nende emast) Mt 20:20–27, loe esmalt Lk 9:51–56. See sündmus juhtus kõigepealt siis, kui Jeesus ja Tema jüngrid samme Jeruusalemma poole seadsid, mitu päeva enne, kui Jaakobus ja Johannes küsisid, kas nad saavad kuningriigis istuda Jeesuse pahemal ja paremal käel.

Loe Mt 20:20–27. Mida räägib Lk 9:51–56 meile sellest, kui varmalt tahtsid Jaakobus ja Johannes istuda kuningriigis Jeesuse kõrval, paremal ja vasakul?

Piksepojad Jaakobus ja Johannes muretsesid ilmselgelt rohkem oma tuleviku kui enda ümber olevate inimeste pääsemise pärast, isegi pärast seda, kui nad olid saadetud evangeliseerima ümberkaudseid alasid. See lugu kajastab omamoodi midagi sarnast, millest oli eile juttu seoses Peetruse küsimusega, mida nad Jeesuse järel käimise eest saavad.

Vaatle hoolikalt Jeesuse siinset vastust. „Teie ei tea, mida te palute. Kas te võite juua karikast, mida minul tuleb juua, ja selle ristimisega endid lasta ristida, miska mind ristitakse?“ (Mt 20:22). Teisiti öeldes, selleks, et end lahutamatult siduda Jeesuse tulevase auga, tuleb kõigepealt siduda end lahutamatult Tema kannatuste ja surmaga, sellega, mida nemad ette ei näinud ja milleks valmis ei olnud. Tõsiasi, et nad vastasid paugupealt „Võime küll!“ (Mt 20:22), näitab, et nad ei teadnud, mille suhtes Jeesus neid hoiatas. Lõpuks said nad seda teada.

Siin on toodud huvitav kontrast, millele meil endas on vaja mõelda. Nagu eilses osas nägime, on meile töötatud imepäraseid asju, lausa „igavene elu“ (Mt 19:29), kui me Jeesuse järel käime. Samas aga teeb Piibel selgeks sellegi, et siin maailmas on Jeesuse järel käimisel hind, mõnikord vägagi kõrge. Hiljem ütles Jeesus Peetrusele, et Peetrus sureb märtrisurma (vaata Jh 21:18, 19). Ajaloo jooksul on paljud usklikud, ka tänapäeval, maksnud kõrget hinda Jeesuse järgimise eest. Tegelikult on tark eneselt küsida, kas meie usuteega on midagi lahti, kui me tõesti ei ole maksnud kõrget hinda Issanda järel käimise eest. Olgu hind nii kõrge, kui tahes, odav on see ikkagi.

Mida on sulle maksma läinud Kristuse järel käimine? Mõttele sügavalt oma vastuse tähenduse üle.

Reede, 27. mai

Edasiseks uurimiseks: Sajandeid on üks ja teine inimene väidelnud selle üle, mida nimetatakse „loodusseaduseks“. Kuigi seda ideed esineb mitmes vormis ja kujul, mõeldakse termini all võimalust tuletada loodusest moraali põhimõtted, mis aitavad suunata meie tegusid. Teatud mõttes võime kristlastena, kes usume, et loodus on Jumala „teine õppe-raamat“, tunnistada, et öeldus on *mõningane* tõde. Vaatle näiteks Pauluse arutluskäiku Rm 1:18–32 selle kohta, et inimesed oleksid pidanud Jumalat tundma õppima looduse kaudu. Samas aga ei saa me unustada seda, et tegemist on pattulangenud maailmaga ja me vaatleme seda pattulangenud, rikutud meeltega. Nii ei peaks meid üllatama oht tuletada loodusest väärade õppetunde moraali kohta. Näiteks väitis üks suurim antiikaja suurvaim, kreeka filosoof Aristoteles, et orjapidamine põhineb tema arusaamise järgi loodusel. Tema jaoks tõi loodus esile kahtsorti inimesed – ühed, kes olid „teistest alamad... nagu... on loom inimesest“. Ja et nende jaoks on „elu orjalikus alluvuses kasulik“. Tegemist on vaid ühe näitega paljudest, mida võime leida selle kohta, kuidas ilmalikud põhimõtted, väärtushinnangud ja ideed lähevad vastuollu Jumala riigi omadega, mistõttu –vaatamata sellele, kus oleme sündinud ja üles kasvanud –on meil vaja õppida tundma Jumala Sõna ning ammutada sealt kõlbeline käitumine, väärtushinnangud ja põhimõtted, mis meie elu valitsevad. Mitte miski muu pole töökindel.

Küsimused aruteluks:

1. Jeesus kutsub meid üles andeks andma kõikidele, kes meile haiget teevad. See käib ka meie oma perekonna kohta. Mõtlege kellelegi oma lähedasele, kes on sulle haiget teinud. Kuigi su armid võivad jääda, kuidas jõuad sinnamaani, et suudad andeks anda?

2. Arutlege klassis vastuste üle pühapäevase osa küsimusele, mis räägib kokkupõrkest sinu ühiskonna väärtuste ja Piiblis olevate väärtuste vahel. Kuidas me kristlastena nende erinevustega toime tuleme?

3. Mõtiskle pikemalt mõtte üle, et suurus on lapse alandlikkuses. Mida tähendab see meie kui kristlaste jaoks?

4. Usume seitsmenda päeva adventistidena Jumala seadusesse, kümnesse käsku ja sõnakuulelik olemisse ning õigusega. Ometi, mida peaks lugu rikkast valitsejast rääkima meile selle kohta, miks ei piisa ainult välisest kuulekusest Jumala seadusele, ükskõik kui tähtis see ka ei oleks, vaid et õige kristlus, milles on küll kuulekus Jumala seadusele, sisaldab rohkemat?

Tutvusin seitsmenda päeva adventistide kogudusega siis, kui mu ema abiellus adventistiga. Olin varateismeline, kui hakkasin käima adventkirikus, ja ma tegin seda tõesti rõõmuga.

Kaks asjaolu hoidsid mind seal – hingamispäevakooli ja rajaleidjate juhid ning need suurepärased programmid, mida nad kavandasid. Nad olid niivõrd head, et meie, lapsed, ei tahtnud puududa! Liiasi teadsime, et kui me nädala või kaks puudume, tullakse meile külla, mõnikord terve hingamispäevakooli klassiga!

Selleks ajaks, kui sain 15aastaseks, ei käinud mu vanemad enam kirikus, kuid mina käisin, sest armastasin seda väga.

Rajaleidjad kavandasid laagrit ja ma tahtsin minna. Pastor viis mind autoga koju, et saaksin oma kasuisalt küsida, kas ta maksab kinni mu käigu laagrisse. Kuid selle asemel, et mind julgustada, ütles kasuisa mulle, et peaksin laagrisse mineku asemel hoopis aega õppimiseks kasutama. Siis ütles ta mulle, et juhul, kui ma laagrisse minna tahan, tuleb mul pakkida oma asjad – otsekohe – ja minna oma teed. Ma kogusin asjad kokku ja läksin pastori koju.

Mu ema abielu luhtus ja ta kaotas koguduse vastu huvi. Kuid mina olin leidnud midagi, millest ma polnud valmis lahti ütleva. Kolisin oma vanaema juurde, kus olin aastatepikku pikemat või lühemat aega elanud. Kuigi vanaema ei olnud adventist, toetas ta mind ja julgustas kirikus käima.

Nende keeruliste teismeaastate jooksul olid mu perekonnaks koguduse pastor ja koguduseliikmed. Kuid pastor lahkus järgmisel aastal sellest piirkonnast, jättes mind tundma, nagu oleksin kaotanud oma isa. Asjalood polnud pärast seda enam samasugused ja mingi aja pärast käisin kirikus järjest vähem.

Mu vanaema töötas kõvasti – ta punus matte ja tegi käsitööd –, et saata mind heasse kooli. Ma vihkasin seda, et ta pidi niisugust vaeva nägema, niisiis palusin koolilt abi. Preester, kes seda kooli pidas, ütles mulle, et nad aitavad mul koolis käia juhul, kui ma pärast kooli lõpetamist olen töö leidnud ja neile tagasi maksan. Otsustasin seda teha. Läksin koju ja rääkisin vanaemale, et mul on õppemaks olemas. Teadsin, et tegelikult polnud see tõsi, aga tahtsin teda aidata. Pidasin lubadust ning siis, kui ma kooli lõpetasin ja tööle sain, maksin tagasi.

Kuid kool ei mõjutanud mind kõiges hästi. Mõni kooli endine kasvandik julgustas sportlasi alkoholi jooma. Nad juurutasid ka minus nii mõnegi halva harjumuse. Nautisin oma sportlikke võimeid, kuid „kuklas“ teadsin, mis oli õige ja mis vale ning mu südametunnistus vaevas mind.

Jät kub

Jeesus Jeruusalemmas

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Sk 9:9; Mt 21:1–46; Rm 4:13–16; Ilm 14:7–12; Ap 6:7, Mt 22:1–15.

Meelespeetav tekst: „Jeesus vastas neile: „Kas te pole kunagi lugenud Kirjast: „Kivi, mille ehitajad tunnistasid kõlbmatuks – seesama on saanud nurgakiviks. See tuli Issandalt ja on imeasi meie silmis“? (Mt 21:42).

Matteuse 20:27, 28 ütles Jeesus: „Ja kes iganes teie seas tahab olla esimene, olgu teie sulane, nii nagu Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest!“ Siin on Jeesus, igavene Jumal, Tema, kes lõi kõik, kes elas siin maal sulase elu, teenis kadumaläinud, haigeid ja abivajavaid inimesi, kellest paljud Teda ikkagi pilkasid. Sellist enesesalgamist, enda olust loobumist suudame vaevu hoomata!

Kuid ükskõik, kui arusaamatu on Tema sulaseks olemine, on imetus seda sügavam, sest Tema, igavene Jumal on siin silmitsi oma maa peale tuleku põhieesmärgiga „anda oma elu lunaks paljude eest“. See enesesalgamine ja enda olust loobumine jõuab peagi haripunkti saladuses, „millesse isegi inglid igatsevad kummardades vaadata“ (1Pt 1:12) –ja selleks on rist.

Käesoleva nädala õppetükk vaatleb mõningaid peamisi sündmusi ja õpetusi Jeesuse Jeruusalemma tulemisest; Ta ei tulnud Jeruusalemma selleks, et saada kroonitud maiseks valitsejaks, nagu väga paljud inimesed olid lootnud ja igatsenud, vaid selleks, et saada „patuks meie asemel..., et meie saaksime Jumala õiguseks tema sees“ (2Kr 5:21).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 4. juuniks.

Babüloonia seitsmekümneaastase vangipõlve järel hakkasid juudid Jeruusalemma tagasi pöörduma. Põnevusega mõtlesid nad templi ülesehitamisest, kuid siis, kui vundamenti paika pandi, mõistsid need, kes mäletasid Saalomoni suurejoonelist templit, et see teine tempel ei saa ligilähedaseltki nii ilus nagu eelmine, Seepärast „nutsid nad suure häälega“ (Esr 3:12).

Ootamatult hakkasid inimesi julgustama kaks nende hulgas seisvat meest: vana prohvet Haggai ja noor prohvet Sakarja. Haggai tuletas inimestele meelde, et Saalomoni templi tõeline au ei olenenud sellest, mida Saalomon või keegi teine sellesse pani. Tempel ei olnud Saalomoni oma. Tempel oli *Jumala* tempel. Haggai ütles: „Sest nõnda ütleb vägede Issand: Veel pisut aega, ja ma panen värisema taeva ja maa, mere ja kuiva maa. Ja ma panen värisema kõik paganad, nõnda et kõigi paganate rikkused tuuakse, ja ma täidan selle koja toredusega, ütleb vägede Issand. Minu on hõbe ja minu on kuld, ütleb vägede Issand. Selle koja tulevane hiilgus saab suuremaks, kui oli esimesel, ütleb vägede Issand, ja selles paigas ma annan rahu, ütleb vägede Issand.“

Olukord läks veel lootusrikkamaks, kui noor prohvet Sakarja kõneles: „Ole väga rõõmus, Siioni tütar, hõiska, Jeruusalemma tütar! Vaata, sulle tuleb sinu kuningas, õiglane ja aitaja. Tema on alandlik ja sõidab eesli seljas, emaesli sälu seljas“ (Sk 9:9).

Kuidas kohalduvad need hämmastavad prohvetikuulutused Mt 21:1–11ga –Jeesuse sissesõiduga Jeruusalemma?

„Jeesus otsustas saabuda linna nii, nagu juudid olid harjunud nägema kuningat saabumas. Iisraeli kuningad olid ratsutanud eeslisälu seljas ja prohvetlikult oli ette kuulutatud, et nii tuleb ka Messias oma kuningriiki. Vaevalt jõudis Jeesus sälu selga istuda, kui hakkasid kõlama võiduhüüded. Rahvahulgad tervitasid Teda Messiana, oma Kuningana. Jeesus lubas nüüd osutada endale auavaldusi, mida Ta kunagi varem polnud lubanud, ning jüngrid nägid selles tõendit, et nende rõõmsad lootused olid täitumas. Rahvas oli kindel, et vabadusetund oli saabunud. Vaimusilmas nägid nad juba Rooma vägede minema kihutamist ja Iisraeli iseseisvuse taassündi.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 570.

Ikka ja jälle näeme, kuidas Pühakiri täitus ja ometi ei mõistnud inimesed seda aeg-ajalt. Missuguse õppetunni saame enda jaoks sellest, kuidas kindlaskujunenud arusaamad võivad tõe moonutada?

Pattulangenud inimkonna algusaegadest peale olid loomohvrid Jumala valitud vahendiks, mille kaudu õpetada maailmale lunastust, päästmist armust usu kaudu Messiasse, kes tuleb (vaata Rm 4:13–16). Võimsa näite sellest tõsiasjast leiame 1Ms 4. peatükist, Kaini ja Aabeli loost ja tragöödiast, mis johtus lisaks kõigele muule ka jumalakummardamisest (vaata ka Ilm 14:7–12). Nii, et kui Jumal nimetas Iisraeli oma valitud rahvana „preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks“ (2Ms 19:6), rajas Ta ka pühamuteenistuse kui täielikuma ja täiuslikuma selgituse lunastamisest. Kõrbe kogudusetelgi, Saalomoni templi ja selle templi abil, mis ehitati pärast Babülooniast naasmist, avaldati evangeelium pühamuteenistuse sümbolite ja näidiste abil.

Selle tegevuse jumalikule päritolule vaatamata ehitasid templi ja teostasid selle rituaale pattulangenud inimesed ning sedamööda, kuidas päris palju igasuguseid inimesi tegevusse kaasati, järgnes rikutus, korruptsioon isegi selles pühas teenistuses, mille Jumal oli sisse seadnud langenud inimkonnale oma armastuse ja armu ilmutamiseks. Jeesuse ajaks olid preestrite ahnus ja ihnus olukorda nii kohutavalt moondanud (neile oli ju ometigi usaldatud teenistuste korraldamine!), et „see oli ohvriteenistuse pühaduse rahva silmis peaaegu hävitanud“. –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 590.

Loe Mt 21:12–17. Millised õppetunnid on siin meie kui Jumala kummardajate jaoks?

Nii nagu paljudes teisteski kohtades, tsiteerib Jeesus Pühakirja oma tegude üle otsustamiseks; see on veel üks tõend selle kohta, et Issanda järeלקäijatena tuleb meil muuta Piibel oma kogu maailmavaate ja eetilise süsteemi keskuseks. Lisaks sellele, et Jeesus Pühakirja tsiteeris, tervistas Ta ka pimedaid ja jalutuid. Kõik see andis veelgi võimsama ja veenvama tõendi Tema jumalikust olemusest ja elutööst. Kahjuks võitlesid kõige kangemalt Tema vastu just need, kes pidid olema tundlikemad ja avatuiamad kõigile tõenditele Temast. Kartes oma maise varanduse ja seisundi pärast templi „majapidajaina“ ja „valvureina“, kaotasid paljud silmist tõsiasja, et templiteenistus osutas ühes suunas: päästmisele Jeesuses.

Kuidas kanda hoolt selle eest, et meie ei lubaks oma igatsusel saavutada või säilitada siin ükskõik mida, isegi midagi head, ohtu seada peamine: igavene elu Jeesuses?

Templi puhastamine Jeesuse poolt oli kaastunde tegu. Paganatele mõeldud õued olid paikadeks, kus toimus ost-müük, ning Jeesuse kava kohaselt pidi Tema koda olema palvekojaks ja jumalateenistuspaiagaks kõikidele inimestele.

Kuid templi puhastamine oli ka hukkamõistu tegu. Preestrid, kes tempelis toimetasid, olid teinud tühjaks oma võimaluse kõiki inimesi õnnistada; nende kohtupäev oli lähedal. Kui need mehed, pärast kõike seda, mida Jeesus oli teinud, keeldusid Teda vastu võtmast, siis polekski saanud juhtuda midagi muud peale selle, et neil tuli lõigata oma kurbade valikute tagajärgi.

Loe Mt 21:18–22. Kuidas seostub templi puhastamisega see, et Jeesus neab ära viigipuu?

Jeesus needis viigipuu kui läbinäideldud tähendamissõna Juuda rahva paljude juhtide aadressil, kes lõpuks ja muutmatult lõikasid seda, mida olid külvanud. Tuleb siiski meele pida, et see võrdum ei osutanud kõikidele usujuhtidele. Paljud hakkasid tõesti uskuma Jeesusesse kui Messiasse. „Ja Jumala sõna levis ning jüngerite arv Jeruusalemmas kasvas väga suureks; ka suur hulk preestreid võttis usu omaks“ (Ap 6:7). Ometi, nii nagu viigipuu ei kandnud vilja, nii ei kandnud seda ka templeteenistus, mis peagi pidi muutuma kehtetuks.

Selline tegu ja Jeesuse karmid sõnad pidid olema rabavad jüngerite jaoks, kes püüdsid ikka veel õppida kaastunde ja kaasaelamise õppetunde, mida Jeesus oma tööga esitas. Viigipuu needis ära sama Jeesus, kes teatas, et Ta oli tulnud maailma lunastama, mitte seda hukka mõistma; sama Jeesus, kes väitis, et „Inimese Poeg ei ole mitte tulnud inimeste hingesid hukka saatma, vaid ära päästma“ (Lk 9:56 NKJV ja e k Piibel, Tln 1926). Iga sõna ja tegu Tema töös oli pühendatud pattulangenud inimkonna taastamisele, suunates inimesi lootuse ja töötuse juurde, et uus elu on Temas. Nii üllatas neid see, et Ta tegutses ja rääkis nii karmilt, sellise lõplikkusega, ning just seepärast kirjutab Matteus, et nad „imestasid“ selle üle, mida Ta oli teinud.

Kahtlemata tuleb aeg, mil inimesed hülgavad täielikult Jumala halastuse ja armu (vaata 1Ms 6:13; 15:16; 19:24; Ilm 22:11). Miks on siiski väga tähtis, et meie jätaksime sedalaadi hukkamõistmise Jumala osaks ega teeks seda kunagi ise ei kaasinimeste ega enese suhtes?

Juhul, kui sul jääks elada veel vaid mõni päev, mida sa siis teeksid? Üks, mida Jeesus tegi, oli lugude jutustamine, et vajutada sügav jälg oma kuulajaisse.

Loe Mt 21:33–46. Keda järgnevad tegelased kujutavad?

Majaisand: _____

Rentnikud: _____

Sulased: _____

Poeg: _____

Pane tähele, et Jeesus tsiteerib Ps 118:22, 23. Viidates prohvetikuulutusele põlatud kivist, osutas Kristus Iisraeli ajaloos toimunule. Selline juhtum oli seotud esimese templi ehitamisega. Siis, kui Saalomoni templi püstitati, valmistati seinte ja vundamendi jaoks vajaminevad tohutud kivid täies mahus ette kivimurrus. Ehitusele toodud kivide juures ei kasutatud enam tööriistu ja nii ei kostnud sealt peiteldamise ega tagumise hääli. Töölistel tuli kivid üksnes kohale paigutada. Vundamendi jaoks oli kohale toodud üks ebahariliku suuruse ja kummalise kujuga kivi. Kuid töölised ei suutnud leida sellele kohta ja seega ei tunnistanud seda omaks. See oli neile pahanduseks, kuna jäi tee peale ette. Tükiks ajaks jäi see kõrvalejätuks.

„Siis, kui vundamendi rajajad jõudsid nurgani, otsisid nad kaua sobiva suuruse ja kujuga kivi, mis taluks suurt raskust... Lõpuks pöörati tähelepanu kivile, mis oli omal ajal kõrvale jätud... Kivi asetati kohale –ja leiti, et see sobis sinna suurepäraselt.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 598.

Loe veelkord Mt 21:44. Siin tuuakse kiviga seoses esile kaks võimalust: kas langeda kivile ja puruneda või langeb kivi sulle ja purustab su. Missugune ülioluline vahe nende võimaluste vahel on? (Vaata ka Ps 51:9 ja Tn 2:34.)

Piibli suur sõnum ütleb, et armastav Jumal lõi meid ja Tema on Jeesuse ohvri tõttu ristil taganud meile täies pikkuses tee välja patu ja surma segadikust. See on teema, millest Piibel räägib ühel või teisel viisil kaanest kaaneni. Võime seda näha ka Jeesuse järgmises tähendamissõnas.

Loe Mt 22:1–15. Mida õpetab see tähendamissõna meile usu kaudu päästmise kohta?

Kuigi see tähendamissõna võib tunduda karm, on oluline meeles pidada, et kaalul on ülitähtsad tõsiasiad: igavene elu või igavene häving ja seda iga inimese jaoks. Millel sellega võrreldes veel tähtsust on?

Kui vaatame risti – seda, mida läks Jumala jaoks maksma inimkonna päästmise tagamine –, siis peaksime suutma näha, kui tohutu ja võrreldamatult sügav see teema on. Räägime igavese Jumala ühest Isikust, kes võttis enda kanda Jumala kogu viha patu vastu. Tõsisemat teemat ei saa enam olla. Kuna tegemist on teemaga, mida uurime igavikuaegadel, siis ei ole ime, et suudame oma meeltega seda nüüd vaevu haarata.

Seepärast kõlavad meile selle tähendamissõna jõuliselt kompromissitud sõnad. Jumal on teinud kõik iga inimese jaoks, et ta oleks osaline pulmapiiril (vaata Ilm 19:7); kõike, mida vaja, pakutakse nii heldelt ja nii kalli hinna eest, et mitte ükski tähendamissõna ei suuda seda õiglaselt avada. Niisiis oli tõesti väga halb, et pulma kutsutud inimesed suhtusid sellesse lihtsalt kergelt ja läksid oma asju ajama. *Kuid mõned lausa ründasid neid, kes neile lahket kutset edastama tulid.* Pole imestada, et peremees reageeris nii kompromissitult.

Mis on „pulmarüü“ tähendus? Vaata ka Ilm 19:8.

Pulmarüü kujutab Kristuse õigust, õigust, mis ilmneb pühade elus ja tegevuses. Ilma pulmarüüta mees kujutab ennast kristlaseks nimetavaid inimesi, kes tahavad osa saada armu ja pääste eesõigustest, kuid pole lubanud evangeeliumil muuta oma elu ja iseloomu. Suur hind on makstud selle eest, et tagada kõik neile, kes kutsest ei hooli. Nagu see tähendamissõna näitab, on Jumala riiki sisenemine midagi kaugelt rohkemat kui vaid uksele ilmumine.

Reede, 3. juuni

Edasiseks uurimiseks: Ühe Londoni ajalehe pealkiri kõlas nii: „Surnud naine korteris kolm aastat: Joyce'i skelett leiti diivanilt, telekas ikka veel käis“ (www.theguardian.com/film/2011/Oct/09/joyce-vincent-death-mystery-documentary). Surnu kolm aastat Londoni korteris ja mitte keegi ei märganud ta puudumist? Mitte keegi ei helistanud, et küsida käekäigu järele? Kuidas sai midagi sellist juhtuda, eriti peaaegu piiramatute suhtlemisvõimaluste ajastul? Kui lugu ilmsiks tuli, muutus see rahvusvaheliseks uudiseks, kuid inimesed Londonis olid eriti rabatud. Kuidas sai olla, et naine oli nii kaua aega surnud ja mitte keegi ei teadnud seda? Ometi on nii, et kui meil poleks lootust ja evangeeliumi töotust ega päästet, mille tagamine läks nii palju maksma, siis oleksime kõik määratud samasugusesse unustusse nagu see vaene Londoni naine. Kuid meie olukord oleks veel halvem, sest poleks mitte kedagi, kes meid leiaks ja leinaks, ükskõik kas kolm või kolm miljardit aastat pärast juhtunut. Teadlased on praegu üksmeel selles, mida on nimetatud „kosmilise soojuse surmaks“ või millekski muuks sarnaseks ja mis väljendab, et et varem või hiljem vusiseb universum tühjaks ja sureb. Rist räägib meile aga seda, et niisugune vaade on vale; igavese unustuse asemel võib meil olla töotus igavese elu kohta uues taevas ja uuel maal. Kui meie igäühe ees on selline hämmastavalt imeline väljavaade, kuidas siis küll õppida, et me ei lubaks mitte millelgi seista kõige selle teel ees, mida Jeesusel meile pakkuda on?

Küsimused aruteluks:

1. Mõtle, kui lõplik ja võimas on surm ning kui mannetud on kõik inimese aastatuhandete pikkused püüdlused surma võita. Parim, mida teha saame, on surnukeha teatud maani alal hoida, kuid see nurjab surma sama palju, nagu autokerele kantud uus värvikiht aitab läbipõlenud mootoriga autol taas teele vurada. Pole siis ime, et surma äravõitmiseks meie tarvis oli vaja midagi nii tugevat ja pöördelist, nagu Jumala Poja surm ja ülestõusmine. Mida peaks see meile rääkima sellest, milline keskne koht tuleks ristile anda kõikides meie lootustes ja uskumustes?

2. Mõtiskle veel selle üle, mida tähendab olla kaetud Jeesuse õigusega. Kuidas saab õige ja tasakaalukas arusaamine sellest hoida meid langevast nii odavasse armu kui ka käsumeelsusesse ja miks on väga oluline mõlemaid äärmusi vältida?

Pöördusin tagasi kirikusse, kus olin üles kasvanud, lootuses leida selle elavana nagu see oli olnud mu nooruspäevil – kuid ma pettusin. Tundsin ennast seal võõrana. Need usklikud, kes tavatsesid tulla meile külla, kui me kahel hingamispäeval puudunud olime, ei teadnud nüüd enam isegi, kes ma olin!

Umbes sel ajal kohtasin tütarlast, kes mind tõeliselt köitis. Sara oli teistsugune kui teised tüdrukud – ta oli lihtne ja alandlik. Ta ei hoolinud sellest, mida kõik hästi teadsid, ega heast spordist. Otsustasin vaadata, kas ta oli ka tegelikult selline, ning palusin ta jalutama ja viisin ta oma onupoja majja – väga lihtsasse koju, kus polnud elektrit. Tahtsin näha, mida ta ütleb, kuna arvab, et see on minu kodu. Hiljem rääkis ta mulle: „Ma ei tulnud vaatama, missugune su kodu on. Tulin vaatama sind.“ See avaldas mulle muljet.

Sara ja mina elasime Fidži saare vastaskülgedel, kuid ma hoolitsesin selle eest, et saaksin tal igal nädalalõpul külas käia. Lõpuks palusin tal minuga abielluda. Kui arutasime selliseid teemasid, nagu perekond ja religioon, ütlesin talle, et ühel päeval lähen adventkogudusse tagasi ja tahan, et mu lapsed kasvaksid üles adventusus.

Me abiellusime, kuid mu ilmalikud harjumused tulid meie uude koju kaasa. Alkohol ähvardas lausa meie abielu purustada. Kuna olin lapsepõlves kogenud lahutuse kibedust, otsustasin, et ma ei lase oma abielul karile joosta. Nii loobusin kõigest sellest, mis hoidis mind tagasi olemast hea abikaasa. Lõpetasin viinajoomise ja pidudel käimise. Läksin tagasi kirikusse, samasse kirikusse, kus olin teismelisena käinud. Leidsin, et see oli nukker, kuid seekord otsustasin selle heaks ise midagi teha.

Teenisin diakonina ja sain hiljem noorteosakonna abijuhiks. Selle aja, mille varem olin kasutanud spordile, pühendasin nüüd Jumala tööle. Leidsin suurt rahuldust, kui nägin, et inimesed vabanesid oma kahjulikest eluviisidest ja tulid Jumala juurde.

Rõdu oli selles kirikus alati olnud noorte päralt. Pärast seda, kui pastor, keda armastasin, meie kirikust lahkus, tühjenes rõdu tasapisi. Minu sihiks oli rõdu uuesti täita. Mulle meeldis noortega tegutseda. Pastor, kes oli mulle õpetajaks olnud, oli mind õnnistanud ja nüüd tahtsin olla õpetajaks teistele noortele inimestele. Vaatan nüüd erutusega rõdu ja see on täis noori!

Michael Sikuri on nüüd ordineeritud pastor ja töötab Trans-Vaikse ookeani Unioonis.

Viimse päeva sündmused

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Ms 19:5, 6; Mt 23. ptk; Jh 12:20–26; Mt 24. ptk; 1Ts 4:16.

Meelespeetav tekst: „Kes ennast ise ülendab, seda alandatakse, ja kes ennast ise alandab, seda ülendatakse“ (Mt 23:12).

Jeesuse teine tulek on kristliku usu haripunkt. Jeesuse esimene tulek ja Tema surm ristil on väga oluliseks lähteks Tema teisele tulemisele. Teine tulek ei saaks toimuda ilma esimeseta ja esimene oleks viljatu ilma teiseta. Mõlemad on lahutamatuult seotud, kui mitte aja, siis eesmärgi poolest, milleks on inimkonna vabaks ostmine ja suure võitluse lõpp. Esimene tulek on toimunud, see on täielik ja lõpetatud; nüüd igatseme ja ootame innuga teist.

Sellel nädalal vaatame, mis on kirja pandud Matteuse 23. peatükis, koos Jeesuse viimase üleskutsega mõnele Juuda usujuhile, et nad parandaksid meelt ning võtaksid vastu Tema kui oma ainsa lootuse ja pääste. Järgmises, Matteuse 24. peatükis vastab Jeesus küsimusele, millised sündmused ilmnevad enne Tema teist tulekut. Siin maalib Jeesus vägagi tõsise pildi, kui ühendab Jeruusalemma hävitamise ja Tema tagasitulekule eelneva.

Ning ometi, minu olud nii raskeks kui tahes, näiteks sõjad, nälja ja reetmine, on meile antud töötus, et „Inimese Poeg [tuleb] taeva pilvede peal vae ja suure kirkusega“ (Mt 24:30). Võib öelda, et vaevast ja murest hoolimata on meil vägagi palju põhjust rõõmustada.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 11. juuniks.

Jeesus ise oli suunanud Iisraeli lapsed Jeruusalemma oma võimsa käe ja väljasirutatud käsivarrega. Kotkatiivul oli Ta kandnud nad Egiptusest välja ja toonud enda juurde. „Te olete minu omand kõigi rahvaste hulgast, sest minu päralt on kogu maailm. Te olete mulle preestrite kuningriigiks ja pühaks rahvaks“ (2Ms 19:5, 6).

Jeesus tegi Iisraelile teatud mõttes ettepaneku ilusal mäel nimega Siinai. 2Ms 24. ptk ütleb, et rahvajuhid ja -vanemad „läksid mäele ja nad nägid Iisraeli Jumalat: tema jalge all oli nagu safiiridest tehtud põrand – otsekui taevas ise oma selguses... need võisid Jumalat vaadata ning süüa ja juua“ (2Ms 24:9–11). Kristus ulatas oma lepingukarika Iisraelile nii, nagu mees ulatab karika naisele, kellega ta soovib abielluda ja talle ime-lise tuleviku anda. Iisrael võttis karika vastu ja ütles: *Jah, ma tahan elada igavesti koos sinuga töötatud maal.*

Loe sellise mõttetaustaga nüüd Mt 23. peatükki. Mida ütleb Jeesus Iisraeli juhtidele? Missuguse hoiatuse Ta annab? Tähtsaim aga, missugune õppetund joonistub meie jaoks siit välja, mille pärast Ta nendega eriliselt tõreles? Kuidas tagada, et me ei jääks süüdi sellessamas?

Mt 23. ptk oli Jeesuse viimane meeleheitlik anumine, et Talle armsad Temaga ära lepiksid. Kuid Talle armsad jätsid Ta maha. Ta aktsepteeris nende otsust ning astus viimast korda välja nende kojast – templist. „Vaata,“ ütles Ta, „teie koda jäetakse maha“ (Mt 23:38). Kui Jeesus lahkus templist, jäi see kõledaks, tühjaks, mahajäetuks nagu kõrb, kust Issand nad alguses oli päästnud.

Lunastuse ajaloos oli toimumas suur üleminek ning neil rahvajuhtidel ja inimestel, keda nad eksitusse juhtisid, jäi see märkamata. Samas aga jätkasid paljud teised, juudid ja peagi ka paganad, Püha Vaimu juhtimisele avatuna suurt tööd ja Iisraeli kutsumist. Nendest said Aabrahami tõelised lapsed „ja pärijad töotuse järgi“ (Gl 3:29). Meiegi oleme tänapäeval osa samast rahvast, sama jumaliku kutsumisega.

Pärast seda, kui Jeesus oli noominud Juuda teatud juhte, kes Ta hülgasid, on Jh 12:20–26 kirjas imetlusväärne palve. Kristusele räägiti pagana-test, kes tahtsid „Jeesust näha“. Need paganad esitasid oma palve esmalt juudile, kes oli Jeesusele ustav. Üsna pea pidi midagi sarnast toimuma palju suuremas ulatuses: kuigi mõned juudid hülgasid Jeesuse, olid teised esmaseks vahendiks, kelle kaudu paganad Teda tundma õppima hakkasid. Kuivõrd imetlusväärne, et selline palve tuli kohe pärast seda, kui Jeesus ütles juhtidele, et nende koda jäetakse tühjaks. Tõepoolest, vana pidi andma peagi teed uuele ja uueks oli see, mis oli Jumalal alati kavas olnud: päästa paganad samamoodi nagu juudidki.

Missuguse pildi loob Jeesus Mt 24:1–14 mõlemast soost truude usklike kohta ja maailma kohta üleüldiselt?

Jeesus vastab siin küsimuse peale, mis on Tema tuleku ja maailma lõpu märgiks. „Jeesus ei eraldanud oma vastuses Jeruusalemma hävin-gut ja oma taastulemise suurt päeva. Ta kõneles neist kahest sündmusest paralleelselt. Kui ta oleks seletanud jüngritele eelseisvaid sündmusi nii, nagu Tema neid nägi, ei oleks nad seletust mõistnud. Halastavalt sidus Ta kahe suure kriisiperioodi kirjeldused üheks, andes jüngritele võimaluse ise öeldu üle juurelda... Neid sõnu rääkides mõtles Jeesus ka neile, kes elavad maailma ajaloo viimastel päevadel.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 628.

Üks on Jeesuse vastuses väga selge: sündmused, mis viivad välja Tema tulekuni, ei ole kenad. Jeesus ei kuuluta ette mingit maist utoopiat või maapealset tuhandeaastast rahuaega. Sõda, reetmine, loodusõnnetused, kogudust tabav tagakiusamine, valekristused ja valevennad. Positiivseimaks siinkirjeldatutest on tõsiasi, et „Kuningriigi evangeeliumi kuulutatakse kogu ilmamaale“ (14. s).

Mt 24:13 ütleb Jeesus, et „kes peab vastu lõpuni, see pääseb“. Mida saad teha, et püsiksid vaimulikult tugevana keset katsu-musi, mis võivad sind kergesti kurnata ja põhjustavad käegalöö-mist? Oleme näinud seda juhtumas teiste juures; ei maksa olla rumal ja arvata, et meiega seda juhtuda ei saa.

Loe Mt 24:15–22. Millest Jeesus siin räägib? Veelkord, missuguse pildi maalib Ta vastuseks Talle esitatud küsimusele?

„Hävituse koletise“ all mõistetakse üldiselt kas mingit templirüüstet või pühaduseteotust. Jeesus räägib siin selgelt Jeruusalemma hävitamisest, mis toimus 70. aastal pKr. Nagu eilses osas nägime, sulatas Jeesus selle sündmuse kirjelduse ühte olukorra kirjeldamisega, mis valitseb maailmas enne Tema teist tulekut. „Kristus nägi Jeruusalemmas sümbolit maailmast, mis on mähkunud uskmatusse ja vastuhakku ning rutab vastu Jumala õiglasele kohtule.“ –Ellen G. White, *Suur võitlus*, lk 22.

Ometi otsib Jumal ka keset hävitust võimalust päästa kõiki, keda päästa saab. Luuka evangeeliumis käsib Jeesus tegelikult jüngritel põgeneda *enne*, kui koletis valmib: „Aga kui te näete Jeruusalemma sõjalaagreist piiratuna, siis mõistke, et selle laastamine on lähedal. Siis need, kes on Juudamaal, põgenegu mägedele, ja need, kes on linnas, minu välja, ja kes on maal, argu tulgu linna, sest need on kättemaksupäevad, et kõik läheks täide, mis on kirjutatud“ (Lk 21:20–22).

Kui Jeruusalemma kristlased nägid seda kõike sündimas, põgenesid nad linnast välja, nii nagu Jeesus oli nõu andnud, kusjuures suurem jagu juute jäi linna ja hukkus. Arvestuste kohaselt hukkus Jeruusalemma piiramise ajal rohkem kui üks miljon juuti ning vähemalt 97 000 võeti vangi. „Ent lühikese hingetõmbe ajal, mil roomlased ootamatult Jeruusalemma piiramise lõpetasid, põgenesid kõik kristlased ning öeldakse, et ükski neist ei kaotanud elu. Nende varjupaigaks sai Pella –linn Jordani jõe idakalda eelmäestikus, umbes 27 km Galilea järvest lõuna pool.“ – *Piibli kommentaarid, SPA poolt välja antud*, 5. kd, lk 499.

Mõttele mingile korrale, kui keegi hoiatas sind millegi suhtes, mida sa oma hilisemaks kokkumiseks ei kuulanud. Miks on nii-võrd oluline, et Jumala Sõna imeliste töotuste kuulamise kõrval kuulaksime ka selle hoiatusi?

Jeesuse vastus Mt 24. peatükis oli vastuseks küsimusele „mis on sinu tulemise tunnustäht“ (3. s); tähendab, see käis Kristuse valitsema hakkamise kohta.

Missuguse teise hoiatuse annab Jeesus oma tulekueelsete sündmuste kontekstis ja kuidas on seda aegade jooksul näha olnud? Mt 24:23–26.

Siin on Jeesus, maailma vaatenurgast lihtsalt üks väikese järelkäijate hulgaga Galilea rändjultustaja, ja ometi kuulutab Ta ette, et paljud tulevad Tema nimel, väites end Tema olevat! Muidugi on sajandite jooksul ja lausa meie päevil niimoodi juhtunudki ning see on tõsiasi, mis tõendab meile küllalt võimsalt, et Jumala Sõna on tõde.

Loe Mt 24:27–31. Kuidas kujutatakse Kristuse teist tulekut? Mis juhtub siis, kui Ta tuleb?

Olles hoiatanud, et paljud võivad väita end Kristuse olevat, kirjeldab Jeesus, mismoodi Tema tulemine tegelikult välja näeb.

Esiteks on Jeesuse teine tulek isikuline ja sõna otseses mõttes tulek. Jeesus ise on see, kes tuleb siia tagasi. Teadaanne „sest Issand ise tuleb... taevast“ (1Ts 4:16) kummutab valjuhäälselt nende väited, kes ütlevad, et Kristuse tulemine on mõtteline või lihtsalt uue ajastu algus inimkonna ajaloos. Tema tulemine saab olema silmanähtav nagu välgusähvatus üle taeva. „Iga silm saab Teda näha“ (Ilm 1:7). Pasun kui kujund väljendab seda, et toimuv on kõvahäälnene, piisavalt tugev, et äratada surnud! Ja tähtsaim – kui Jeesuse esimene tulek oli alandlikest alandlikem, siis teisel tulekul tuleb Jeesus võiduka Kuningana (Ilm 19:16), võidukana kõigi oma (ja meie) vaenlaste üle (1Kr 15:25).

Kuidas õpime saada Jeesuse teise tuleku töötusest enda jaoks kindlust ja lootust nii suure viletsuse ja ebakindluse ajal, mis meie maailmas tuleviku suhtes on?

Jeesuse teine tulek on kõikide kristlike lootuste haripunkt; see on kõige selle täitumine, mida meile on töötatud. Ilma selleta –mis oleks? Kõduneksime mullas pärast surma, nagu iga teinegi. Ilma Jeesuse teise tulekuta ja kõige selleta, mida see endaga kaasa toob, muutuks kõik muu meie usus valeks, farsiks, kõigeks selleks, mida kriitikud ja vastased on väitnud usu olevat.

Pole siis ime, et Tema taastuleku innukas ootuses on osa kristlasi kuulutanud välja Tema tuleku kuupäevi. Lõpuks sõltub sellest tulekust niivõrd palju. Muidugi teame meie, et iga Kristuse tulekuks väljakuulutatud kuupäev on olnud vale.

Miks kuupäevade püstitajad eksivad –kuidas seletab seda Mt 24:36, 42?

Täpselt nii –sellepärast, et me ei tea, millal Kristus tagasi tuleb, on meil kästud olla valmis ja meil tuleb „valvata“.

Loe Mt 24:42–51. Mida ütleb Jeesus siin selle kohta, mida tähendab valvata ja olla valmis Jeesuse teiseks tulekuks?

Jeesus ütleb selgelt: me ei tea, millal Ta tagasi tulema hakkab. Tõsiasi on, et Ta tuleb siis, kui me Teda ei oota. Sellepärast on meil alati vaja olla valmis Tema tulekuks. Meil tuleb elada nii, nagu võiks Ta tagasi tulla igal hetkel, *kuigi me ei tea, millal*. Jeesus hoiatab suhtumise eest, mille puhul mõtleme, et *hästi, Ta ei tule veel tüki aja jooksul; niisiis võin teha, mida süda soovib*. Me peaksime püüdlema ustavuse poole sellepärast, et me armastame Issandat ja tahame teha seda, mis Tema silmis õige on, tulgu Ta siis, millal tuleb. Pealegi, kõigi nende salmide juures, mis hoiatavad kohtumõistmise eest –eriti nende vastu, kes kohtlevad kaasinimesi halvasti –pole Kristuse teise tuleku aja määramisel tegelikku mõtet. Varem või hiljem kohtumõistmine tuleb.

Kuidas olla kindlad, et meie seitsmenda päeva adventistidena, kes oleme pikka aega uskunud Kristuse tulekusse, ei eksiks kas või nii peenel moel nagu „kuri sulane“?

Reede, 10. juuni

Edasiseks uurimiseks: Mt 24. peatükis kirjeldatud sündmuste taustal ütles Jeesus sedagi: „Tõesti, ma ütlen teile, see sugupõlv ei kao, kuni kõik see on sündinud“ (34. s). See tekst on põhjustanud segadust, sest on ilmselge, et kõik need sündmused ei leidnud aset ühe põlvkonna jooksul. Dr Richard Lehmann ütleb väljaandes *The Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, et kreeka keelne sõna, mida tõlgitakse „sugupõlv“, on vaste heebreakeelsele sõnale *dôr*, mida kasutatakse sageli mingi rahvarühma või rahvaklassi tähistamiseks, nagu näiteks „kangekaelne ja tõrges sugu“ (Ps 78:8). Nii ei kasutanud Jeesus seda sõna selleks, et piiritleda aega ehk kuupäevi, vaid et luua pilt kurjast inimklassist, kellele Ta oli viidanud. „Kooskõlas selle [sõna] kasutusega Vanas Testamendis kasutas Jeesus mõistet „see sugupõlv“ ilma ajalise tähenduseta, viidates ühele inimklassile. Kurja sugupõlve alla käivad kõik, kelle iseloomujooned on kurjad (Mt 12:39; 64:4; Mk 8:38)“ – *Handbook of Seventh-day Adventist Theology* (Hagerstown: Review and Herald® Publishing Association, 2000), lk 904. Teisiti öeldes, kurjus jääb kuni maailma ajaloo lõpuni, kuni Jeesus tuleb tagasi.

Küsimused aruteluks:

1. Mida teeme seitsmenda päeva adventistidena sellega, mis näib olevat ilmne viivitus? Eks ole ju adventistide eelnevad põlvkonnad uskunud, et Jeesus tuleb tagasi nende eluajal? Ja eks oota paljud seda meie ajal? Samas, kas pole lootmine, et Ta tuleb tagasi ühe või teise konkreetse perioodi jooksul, üks ajamääramise vorm? Kuidas leida tasakaal Kristuse teise tuleku vaates? Kuidas vältida „kurja sulase“ hoiakut ja samas hoiduda olemast need, kes näevad igas uudises kohese lõpu märki? Misugune peaks olema suhtumine nende hulgas, kes ootavad Kristuse teist tulekut?

2. Loe veelkord Jeesuse kirjeldust selle kohta, milline näeb välja Tema teine tulek. Kuidas erineb see mõnest teise tuleku populaarsest käsitlusest? Arvestades seda, kui selge siinne tekst on, siis miks usuvad nii paljud inimesed Pühakirjale vastupidi? Milliseid väiteid nad esitavad oma vaadete kaitsmiseks ja kuidas peaksime neile vastama?

3. Kuidas õppida elama koos viivitusega? Millised piiblitegelased pidid elama koos viivitusega ja mida neilt õppida saame? Näiteks Joosep, Aabraham ja Saara, Kaaleb ja Joosua? Mida ütleb ka Ilm 6:9, 10 viivituse kohta?

Oli aeg, mil mu lapsed pidid koolist koju jõudma ja ma läksin neid meie Sydney kodumaja verandale ootama. Naeratasin, kui nägin oma seitsmeaastast tütart Laurenit seismas kikivarvul, et võtta meie kirjakastist välja post, nagu ta tegi iga kord enne õue astumist.

Mõni sekund hiljem tormas ta nagu kuul minu poole, lehvitades paberikest pea kohal.

„Ema, ema, see kaart ütleb, et ma võin saada tasuta Piibli. Kas ma võin selle ära täita, palun, palun?“

Tervitasin lapsi uksele ja astusime majja, samal ajal kui Lauren kaarti erutatult kõva häälega ette luges. „Vaata, ema,“ ütles ta, korrates uhkusega peast sõnu: „Esiküljel on „Proovi Jeesust“ ning tagaküljel koht, kuhu kirjutada oma nimi ja aadress.“

Kahtlesin. Meie perekond ei olnud kunagi kuulunud ühtegi kirikusse ja ma polnud kuigi kindel, kas tahan meie aadressi võõraste inimeste kätte usaldada. Kuid kui nägin, kui innukalt Lauren tasuta Piiblit igatses, otsustasin tal kaardi täita lasta.

Olime elanud Sydneys vaid mõne nädala ja ma ei tundnud Austraalias peaaegu kedagi. Meie pere oli elanud veel mõni kuu tagasi Lõuna-Aafrikas. Kuid siis, kui nägime, kuidas kuritegevus meie ümber järjest suurenes, olime ühel meelel, et meil tuleb alustada uut elu kusagil mujal.

Proovisime Inglismaad, kuid sellest ei tulnud midagi välja, nii pöördusid meie lootused Austraaliale. Minu abikaasa Neal esitas mitmesse paika töökohataotluse. Lõpuks asusime töö pärast elama Sydneysse, pakkisime kõik asjad, vahetasime südantlõhestavad hüvastijätusõnad oma pereliikmete ja sõpradega Lõuna-Aafrikas ning asusime teekonnale, uude ellu uuel mandril.

Kuigi me polnud kristlased, mäletan, et kuna meie maja ja äri Lõuna-Aafrikas said nii kiiresti müüdnud, kuigi muidu oli kinnisvaraturg vilets, tundsin, et Keegi või mingi jõud juhtis meie elu. Leidsime maja Sydneys ja panime lapsed kooli. Kõik näis oma kohale sobivat. Kuid pärast kolimiserutuse mahajahtumist ning argielu surve tekkimist uues kohas tundsin koduigatsust, kurbust ja pisut ängi.

Just siis leidsi Lauren postkastist „Proovi Jeesust“ kaardi. Ta oli nii vaimustunud ja õhinas kirjutama kaardile meie aadressi. Kuidas öelda tema soovile ära?

Kirjutasin paberile meie aadressi ja tema kirjutas selle hoolikalt ümber kaardi vastavale reale.

Jätkub

Jeesuse viimnepäev

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 26:1–16, Lk 12:48; Mt 26:17–19; 1Kr 5:7; Mt 26:36–46; Mt 26:51–75.

Meelespeetav tekst: „Teie kõik taganete minust täna öösel... “
(Mt 26:31).

Selles õppetükis astub Jeesus viimastesse hetkedesse enne risti. Maa-ilm, terve universum hakkab seisma loomisajaloo otsustavaima hetke ees.

Nii palju õppetunde saaks tuletada sündmustest, mida sellel nädalal vaatlеме, kuid keskendugem lugedes ühele –ning selleks on vabadus ja vaba tahe. Vaadeldagem, kuidas erinevad tegelaskujud kasutavad suurt ja hinnalist vabaduse andi. Vaadeldagem võimsaid ja lausa igavesi tagajärgi, mis tulenevad selle anni kasutamisest ühel või teisel viisil.

Peetrus, Juudas ja naine alabasternõuga langetasid kõik valiku. Kuid, tähtsaim kõigest, Jeesusel tuli samuti langetada valikuid ja neist suurim oli minna ristile, kuigi Tema inimloomus hüüatas nii: „Minu Isa, kui see on võimalik, siis möödugu see karikas minust! Ometi ärgu sündigu nõnda, nagu mina tahan, vaid nii nagu sina!“ (Mt 26:39).

Iroonia on uskumatu: vaba tahte and, mida meie oleme kuritarvitanud, tõi Jeesuse just sellesse hetke, kus Tema –oma vaba tahet kasutades –pidi valima, kas päästa või jätta meid päästmata hävingust, mille meie vaba tahte kuritarvitamine oleks vastasel juhul meile toonud.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 18. juuniks.

Astume nüüd Jeesuse maapealse elu viimastesse päevadesse. Ta pole veel läinud ristile, ei ole veel surnuist üles tõusnud ega avalikustanud ennast täielikult maailma ristilöödud ja ülestõusnud Päästjana. Kuigi need, kes Jeesuse järel käisid, armastasid Teda ja hindasid Teda kõrgelt, oli neil ikka veel palju õppida selle kohta, kes Ta oli ja mida kõike Ta nende heaks tegema pidi. Vaadates tagasi kogu Piibli kirjutistele ja eriti Pauluse võimsatele selgitustele Jeesuse lepitussurma kohta, teame me, võrreldes Tema järelkäijatega selle loo toimumise ajal, niivõrd palju rohkem, mida Jeesus meie heaks tegema hakkas.

Seda tausta silmas pidades loe Mt 26:1–16. Mis on selle kallihinnalise anni tähendus ja mida peaks see õpetama meile Jeesusesse suhtumisest?

Märkad, kuidas Matteus paigutab loo Jeesuse peatsest võidmisest (mis toimus tõenäoliselt enne võidukat sissesõitu) keset järjest tugevnevat vandenõu Ta tappa. Samal ajal, kui mõned Tema oma rahvast kavatsesid Talle kahju teha, valas see naine sundimatu armastuse ja pühendumisega Tema peale „alabasternõu ülihinnalise salviga“ (7. s).

Sel ajal, mil jüngrid kurtsid raiskamise pärast, nimetas Jeesus seda, mida naine tegi, „kauniks“ teoks. Selle teoga, mis väliselt oli väga pillav, avaldas naine oma südames Jeesuse suhtes oleva tunde tõelist sügavust. Kuigi ta ei teadnud kindlasti kõike, mis tulemas oli või mida see tähendas, mõistis ta piisavalt, teadmaks, et võlgneb Jeesusele väga palju; ja seepärast tahtis ta ka väga palju tagasi anda. Võib-olla oli ta kuulnud Jeesuse sõnu: „Igaühelt, kellele on antud palju, nõutakse palju“ (Lk 12:48). Samal ajal panid jüngrid, kes olid kindlasti näinud Jeesuse tegusid rohkem kui see naine, jälle märgist mööda.

„See võidmine oli sümbol andja tulvil täis olevast südamest. See oli taevastest kanalitest toidetud ülevoolamiseni täis armastuse väline ilming. Maarja poolt teostatud võidmine, mida jüngrid nimetasid raiskamiseks, kordub tuhandete vastuvõtlike inimeste südames.“ –Ellen G. White, *Piibli kommentaarid*. SPA poolt välja antud, 5. kd, lk 1101.

Mida peaks see lugu meile rääkima, kuidas tuleks meil vastata sellele, mida Jeesus on meile andnud? Kasutades oma vaba tahet, millise „kauni“ teo saame Temale teha selle eest, mis meile Temas antud on?

Loe Mt 26:17–19. Milline tähtsus on tõsiasjal, et oli paasapüha aeg? Vaata ka 2Ms 12:1–17; 1Kr 5:7.

Teise Moosese raamatu lugu on vabaks ostmisest, päästmisest –töö, mille Jumal teeb nende heaks, kes seda ise enda heaks teha ei saa. Vägaagi kohane sümbol sellest, mida Jeesus kavatses peatselt teha meie kõigi heaks!

Loe Mt 26:26–29. Mida Jeesus oma jüngritele ütleb? Mida tähendavad Tema sõnad meie jaoks nüüd?

Jeesus suunas jüngrid paasapüha sügavama tähenduse juurde. Vabastamine Egiptusest oli Jumala valitsuse ja jõu imeline avaldamine, kuid lõpuks sellest ei piisanud. See ei olnud vabaks ostmine, mida heebreallased vajasisid või igaüks meist tegelikult vajab. Me vajame seda lunastamist, mis on Jeesuses: igavest elu. „Seepärast ongi tema uue lepingu vahemees selleks, et kutsutud –kui tema surm on saanud lunastuseks esimese lepingu aegsetest üleastumistest –saaksid kätte igavese pärandi töötuse“ (Hb 9:15). Jeesus näitas neile kätte viina ja leiva tegeliku tähenduse; kõik see osutas Tema surmale ristil.

Seega, erinevalt loomohvritest, mis osutasid Jeesuse eesolevale surmale, suunab osasaamisteenistus meie pilgu sellele tagasi. Mõlemal juhul näitavad need sümbolid meile Jeesust ristil.

Ja ometi ei lõpeta seda lugu rist. Kui Jeesus ütleb jüngritele, et Ta ei joo enam viinapuu viljast kuni „päevani, mil ma joon koos teiega uut oma Isa riigis“ (Mt 26:29), siis suunab Ta nende pilgu tulevikule, Tema teisele tulekule ja sealt kaugemale.

Mõtle Jeesuse sõnadele, et Ta ei joo viinapuu viljast enne, kui me oleme koos Temaga Tema Isa riigis. Mida räägib see meile lähedasest sõprusest, mis Tal meiega on? Kuidas õppida praegu kogema seda lähedast sõprust Temaga?

Paasapühade ajal ohverdasid preestrid tuhandeid lambatallesid tempelis, mis oli just Kiidroni oru nõlval. Tallede veri valati altarile ja voolas siis sealt alla kanalisse, mis viis Kiidroni orus voolavasse oja. Oja võis olla tallede verest päris punane. Jeesus ja Tema jüngrid astusid võib-olla üle selle oja punase vee, kui nad suundusid Ketsemani aeda.

Loe Mt 26:36–46. Miks oli Ketsemani kogemus Jeessuse jaoks nii raske? Mis seal tegelikult juhtus?

Jeesus ei olnud hirmul füüsilise surma pärast, kui Ta palvetas, et see karikas Temast mööda läheks. Karikaks, mida Jeesus kartis, oli lahutamine Jumalast. Jeesus teadis, et kui Ta saab meie eest patuks, sureb meie asemel, võtab enda peale Jumala viha patu vastu, peab Ta olema eraldatud oma Isast. Üleastumine Jumala pühast seadusest oli nii tõsine, et see nõudis toimepanija surma. Jeesus tuli just sellepärast, et Ta võttis selle surma enda peale, säästmaks meid sellest. Just see oli Jeessuse ja meie jaoks kaalul.

„Võitluse lõpptulemus silme ees, kartis Kristus kogu hingest lahutust Jumalast. Saatan sosistas Talle, et siis kui Ta hakkab käemeheks patuse maailma eest, jääb Tema ja Isa vahele igaveseks lõhe. Ta ei saaks enam kunagi olla üks Jumalaga... Oli saabunud kohutav silmapilk, mil otsustati maailma saatus. Inimkonna tulevik oli vaekausil. Kristus võis veel keelduda joomast karikat, mis kuulus patusele inimesele. Veel polnud hilja loobuda. Jeesus võis pühkida laubalt verise higi ja jätta inimesed ülekohtusse hukkuma. Ta oleks võinud öelda: Las ülekohtune talub ise oma karistust; mina lähen tagasi oma Isa juurde. Kas Jumala Poeg tahab tühjendada alanduse ja meeleheite kibeda karika? Kas süütu tahab kanda patu needust, et päästa süüdlast?“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk-d 687, 690.

Kuidas peaks Jeessuse valmidus teha seda, mida Ta meie eest tegi, mõjutama meie elu iga valdkonda, eriti siis, kui tuleb aidata kaasinimesi? Kuidas õpime paremini kasutama Jeessuse iseloomu näidist oma elus?

Kui kurb on Juudase lugu! Kui ta oleks surnud enne viimast teekonda Jeruusalemma, oleks ta võinud olla püha ajaloo kõige enam austatud kangelaiste hulgas. Tema nime järgi oleks nimetatud kirikuhooned. Selle asemel seostub tema nimi alatiseks reetmise ja äraandlikkusega.

Loe Jh 6:70 ja Lk 22:3. Kuidas aitavad need salmid selgitada Juudase tegusid?

Muidugi on kena süüdistada Saatanat selles, mida Juudas tegi, kuid siit kerkib küsimus. Mis oli Juudases sellist, mis võimaldas kuradil juhtida ta niisuguse äraandlikkuseni? On ju öeldud, et Saatan tahtis kätte saada ka Peetrust (vaata Lk 22:31). Vahe peab aga olema selles, et Juudas keeldus ennast Issandale täiesti andmast; ta pidi klammerduma mingi patu külge, mingi iseloomuvea külge, mis võimaldas Saatanal tulla ja juhtida teda tegema seda, mida ta tegi. Taas näeme veel üht võimsat vaba valiku tulemust.

Loe Mt 26:47–50 ja 27:1–10. Missugused õppetunnid saame Juudase kurvast loost?

Mt 26:47–50 märkame Juudast näitamas teed salgale, kuhu kuulusid sõjamehed (umbes 600 sõdurit), ülempreestrid ja rahvavanemad. Milline tohutu võimuhetk Juudase jaoks! Kui sul on midagi, mida inimesed tegelikult tahavad, siis on su käes tohutu võim, nagu Juudasel siin. Kõik on korras vähemalt niikaua, kuni sul on, mida nad tahavad. Aga kui nad hoolivad sinust ainult sellepärast, mis sul on, ja lõpptulemusena saavad sinult, mida nemad tahavad, siis nad sind enam ei vaja. Mõne tunni pärast on Juudas ükski ja ilma milletagi.

Veel üks tähtis õppetund keskendub sellele, mille tõttu kaotas Juudas oma hingeõnnistuse. Kolmekümne hõbetüki tõttu? Tänapäeva mõistes arvestatakse seda rahakogust võrdseks ühe kuni nelja kuu palgaga, olenevalt sellest, missugust hõbemünti silmas peetakse. Isegi siis, kui summa oleks olnud kümme või sada korda suurem, vaata, mida see talle maksma läks! Ja nii, nagu lugu näitab, kaotas ta sellegi. Ta ei saanud rõõmu tunda ainsastki hõbetükist; selle asemel viskas ta rahad meeste jalge ette, kes need talle andnud olid. Kuivõrd võimas näide sellest, kuidas kõik, mis paneb meid Jeesusele selga pöörama, kõik, mis paneb meid oma hingeõnnistust kaotama, on lõpuks sama kasutu, nagu see raha oli Juudasele. Juudas oli igavesele elule nii lähedal; ja ometi valis ta selle mitte millegi eest minema visata.

Jeesus teadis varem Juudase vaba tahte otsusest Ta reeta ja see on üks neist paljudest näidetest Piiblis, mis selgitavad, et Jumal teab küll ette meie vabu valikuid, kuid see ei riku kuidagi vabadust need valikud langetada. Ta teadis ka Peetruse salgamisest, mitte ainult Juudase reetmise; Ta teadis, et vaatamata kogu bravuurile põgeneb Peetrus otsustaval hetkel ja siis salgab Ta.

Loe Mt 26:51–75. Mida sa arvad, miks Peetrus Jeesuse salgas?

Sageli mõtleme nii, et Peetrus salgas Jeesuse lihtsalt oma kartuse tõttu. Jah, aga Peetrus oli see (Jh 18:10 kohaselt), kellel oli julgust tõsta mõök rooma sõjameeste vastu! Peetrus oli valmis minema teed rajades edasi –kuni Jeesus ta peatas.

Niisiis, mis muutis Peetruse sellest hetkest, mil ta mõõgaga vehkis, üsna vähe aja pärast selliseks, kes salgas, et ta Jeesust tunneb? Miks ta ütles, et ta ei olnud jänger? Miks Peetrus ütleb: „Ma ei tunne seda inimest!“ (Mt 26:72)?

Võib-olla sai Peetrus aru, et ta ei tundnud seda Meest, ei teadnud, milleks Ta oli tulnud, ega mõistnud, mida Tema kinnivõtmine tähendas. Nii et paanika hetkel salgas Peetrus, et Teda üldse tundis. Võib-olla salgas Peetrus Jeesuse siis, kui taipas, et ta ei saanud aru, mida Jeesus tegi. Ta andis alla siis, kui Jeesus *tema meelest* alla andis. Peetrus usaldas ikka veel liiga palju oma arusaamist, selle asemel, et täiesti usaldada Jeesust, vaatamata isegi kõikidele nendele hämmastavatele tunnustähtedele, mida ta oli näinud, ja vaatamata oma julgele tunnistamisele, et ta usub Jeesusesse kui Kristusesse (Mt 16.16). Peetruse salgamine peaks meile rääkima seda, et kõik imeteod ja tunnustähed maailmas ei hoia meid ustavatena Jumalale, enne kui me pole loovutanud oma südant täielikult Temale.

Luukas paneb kirja, et kolmandal korral, kui Peetrus salgas, et ta oli Jeesuse jänger, Jeesus „pöördus ja vaatas Peetrusele otsa“ (Lk 22:61). Selleks on sõna *emblepo*, mida kasutatakse ka kirjeldamiseks viisi, kuidas Jeesus vaatas sügavalt Peetruse hinge siis, kui nad esimest korda kohtusid (vaata Jh 1:42). Missuguse lootuse saame siit enda jaoks Jumala armastusest meie vastu isegi siis, kui me kukume läbi, nagu Peetrus?

Reede, 17. juuni

Edasiseks uurimiseks: 1959. aastal sisenesisid kaks kaabakat ühte koju Kansases ning mõrvasid isa, ema ja kaks teismelist last. Enne, kui tapjad leiti, kirjutas mõrvatud isa vend kohalikku ajalehte niisuguse kirja: „Selles kogukonnas on palju meelepaha. Olen kuulnud rohkem kui üks kord, et kui see mees leitakse, tuleks ta lähima puu külge puua. Ärgem tundkem nii. Tegu on tehtud ja veel ühelt inimeselt elu võtmine ei saa seda muuta. Selle asemel andkem andeks, nagu Jumal annab meile andeks. Ei ole õige, kui kanname salaviha oma südames. Selle teo tegija leiab peagi, et tal on raske endaga koos elada. Ainsana saab ta meelerahu siis, kui ta tuleb Jumalalt andestust paluma. Ärgem seiskem tal tee peal ees, vaid hoopis palvetagem, et ta võiks rahu leida.“ –Truman Capote, *In Cold Blood* (New York: Modern Library, 2013), lk 124.

Jättes kõrvale küsimuse surmanuhtlusest, võime siin näha võimsat avaldust sedalaadi armust, mida Kristus meile kõigile pakub. Isegi pärast Peetruse vabandamatut salgamist andestas Kristus talle ja usaldas tema hoolde hingedevoitmise töö. „Peetrus oli hetk tagasi kinnitanud, et ta ei tunne Jeesust, kuid nüüd mõistis ta valulikult, et Jeesus tundis teda läbinisti, luges väga täpselt Ta ta südant ja truudusetust, mis oli teadmata talle eneselegi.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 713. Tema teadis, mis oli Peetruses, isegi enne seda, kui Peetrus seda teada sai; ja Ta teadis, mida Peetrus teeb, enne kui Peetrus seda teadis. Ning ometi jäid Tema armastus ja arm muutumatuks, vaatamata sellele, et Peetrusel ei olnud oma tegudes süüdistada mitte kedagi teist peale iseenda. Kui me tegeleme inimestega, kes teevad sarnaseid vigu, siis on äärmiselt tähtis, et õpiksime avardama armu neile just samamoodi, nagu soovime seda enda jaoks.

Küsimused aruteluks:

1. „Iga uskutulemise lugu,“ kirjutas C. S. Lewis, „on õnnistatud lüüasaamise lugu.“ Mida see tähendab? Kuidas oled sina kogenud seda „lüüsaamist“? Mis on kaotatud ja mis võidetud?

2. Jeesus palub Ketsemanis, et see karikas läheks Temast mööda, kuid ainult siis, „kui see on võimalik“. Millele muule see veel viitab, kui sellele, et inimkonna päästmiseks pidi Jeesus andma oma elu? Miks? Miks oli Jeesuse, patukandja surm absoluutselt vältimatu? Miks ei saanud Jumala jaoks suure võitluse valgel olla teist teed patuprobleemi lahendamiseks?

Mõni nädal hiljem, ühel laupäeva pärastlõunal, kui perekond oli tegevuses maja korrastamisega, koputas keegi uksele. Avasin selle ning leidsin ukse tagant naise ja kaks meest, keda ma varem kunagi näinud polnud. Nad naeratasid ja ütlesid, et töid Lauren Moore'le Piibli. „Kas teie olete Lauren?“ küsisid nad.

Varsti naeratasin ka mina, kui seletasin, et Lauren on mu tütar. Kutusin Laurenit ning nautisin ilmet, mis mu külaliste näole ilmus, kui seitsmeaastane tüdrukuke trepist alla keksles ja ennast Lauren Moore'na tutvustas. Külalised naeratasid soojalt ja andsid Laurenile tema uue Piibli. Lauren oli nii erutatud, et hüppas õhku ja kaisutas Piiblit.

Mõni nädal hiljem tuli sõbralik naine, kes Laurenile Piibli oli andnud, uuesti ja tutvustas ennast kui Gayli. Ta küsis, kas Lauren oli Piiblit lugenud ja kas ta sooviks saada mõningaid piiblitunde, mis aitaksid tal mõista seda, mida ta loeb. Lauren nõustus tundidega entusiastlikult. Kui Gayl sai teada, et meie pojal Danil ei olnud Piiblit, lubas ta tuua ühe ka temale.

Järgmise laupäeva pärastlõunal tuli Gayl Dani Piibliga. Kolmik istus meie köögilaua äärde maha, sel ajal kui Gayle aitas neil kannatlikult astuda esimesi väeteid samme Jumala Sõnaga, kasutades piibliuurimisvihikuid, mida ta nende jaoks kaasa oli toonud. Lastele meeldisid need tunnid nii väga, et Gayl lubas igal nädalal tagasi tulla ja neid aidata.

Algul kahtlesime natuke, mida need piiblitunnid meie lastele õpetada püüavad, kuid otsustasin, et lastel on hea natuke Piibli põhimõtteid tundma õppida. Kuulasin piiblitunde pealt, kui oma kodutöid tegin. See oli nii huvitav, et Neal ja mina jätsime mõnikord oma tegevuse sinna paika ning kuulasime väga hoolikalt. Pärast tundi, kui saatsin Gayli auto juurde, palusin tal mõnda kohta täpsemalt selgitada. Ma polnud kunagi varem kohanud sellist kristlast nagu Gayl. Näis, et ta oli alati õnnelik ja kuulas väga kannatlikult kõiki meie küsimusi. Tema vastused olid lihtsad ja sügavad ning ta oli nii tagasihoidlik, et minu lugupidamine tema suhtes järjest kasvas.

Jätkub

Risti löödud ja üles tõusnud

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 27:11–26; Jh 3:19; Js 59:2; Mt 27:45, 46, 49–54; Hb 8:1–6; Mt 28:1–20.

Meelespeetav tekst: „Minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal“ (Mt 28:18).

Reklaam ühes Briti ajakirjas küsis, kas keegi oleks valmis annetama oma keha teadusele. Artiklis öeldi, et teadlased on uurinud Egiptuse mumifitseerimiskunsti ja otsivad lootusetult haiget vabatahtlikku, kes on valmis oma keha annetama, kui surm on saanud. Need teadlased uskusid, nagu reklaam väitis, et nad on lahendanud saladuse, kuidas egiptlased seda tegid, ning et keha „säilitatakse vähemalt sadadeks või isegi tuhandeteks aastateks“ –(www.independent.co.uk/news/science/now-you-can-be-mummified-just-like-the-egyptians-1863896.html).

Kristlastena ei ole meil vaja muretseda oma surnukeha säilitamise pärast. Jumal on töötanud meile midagi palju paremat kui see. Jeesuse surm, millega Ta ise maksis karistuse meie pattude eest, ja seejärel Tema ülestõusmine, milles Ta oli „uudseviljana magamaläinutest“ (1Kr 15:20), on sillutanud tee tõsiasjale, et meie surnukeha lihtsalt ei „säilitata“, nagu mõne muistse vaarao oma (pealegi, kui olete mõnda sellist surnukeha näinud, siis pole need niikuinii kuigi ilusad vaadata), vaid et meid muudetakse riknematuks ihuks, elama igavesti.

Sellel nädalal uurime neis Matteuse evangeeliumi lõpupeatükkides olevaid ammendamatu tõesid Issanda surmast ja ülestõusmisest ning lootusest, mida need kaks sündmust meile pakuvad.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 25. juuniks.

Loe Mt 27:11–26. Millised sügavad mõtted inimestele antud valikuvabaduse ja nende langetatud valikute kohta siin on?

Keskmisele ristile oli mõeldud risti lüüa mõrvar Barabas. Keskmisest ristist kummalgi pool ristidel olevad kurjategijad olid tõenäoliselt tema kaasosalised. Barabas ei olnud eesnimi, vaid perekonnanimi. Bar tähendab „[kellegi] poeg“, nii nagu Simon bar Joona tähendas „Joona poeg“ või Bartolomeus tähendas „Tolomeu poeg“. Barabas tähendas „abba’si poeg“ –see tähendab „isa poeg“. Paljud varased käsikirjad talletavad Barabase eesnimena Yeshua (Jeesus). Yeshua oli tolle aja tavaline nimi, mis tähendas „Jahve päästab“. Nii et Barabase nimi õiges järjekorras oli „Jahve päästab, isa poeg“.

Kõlab jämekoomiliselt!

„Barabas oli nimetanud end Messiaks. Ta väitis omavat õigust maailmas uus kord maksma panna ja maailm õigele teele juhtida. Saatanliku pettuse abil kinnitas ta, et kõik röövimise ja vargusega kogutu oligi tema oma. Ta oli teinud saatanliku väe abil imeväärseid asju, võitnud endale rahva hulgast palju poolehoidjaid ja ohutanud mässu Rooma valitsuse vastu. Usufanaatiku maski all oli tegelikult julma südamega paadunud kurjategija. Andes rahvale võimaluse valida sellise inimese ja süütu Kristuse vahel, lootis Pilaatus äratada inimestes õiglusetunde. Ta lootis, et rahva poolehoid kuulub preestrite ja ülemate tahtest hoolimata Jeesusele.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 733.

Pilaatus eksis. Kui ei olda Püha Vaimu veenva väe all, siis teeb inimene paratamatult vale vaimuliku valiku, nagu seda tegi harimatu rahvamass. Lõpuks tuleb meil igaühel valida Kristuse ja Barabase vahel, Kristuse või pattulangenud pahelise maailma vahel, elu ja surma vahel. „Ent kohus on see, et valgus on tulnud maailma, aga inimesed on armastanud pimedust enam kui valgust, sest nende teod on kurjad“ (Jh 3:19).

Miks kalduvad inimesed eelistama pimedust valgusele? Kuidas võid eneseksi näha seda loomupärast kalduvust? Mida peaks see rääkima sulle meie pattulangenud olemuse tõelisusest ja, mis veel tähtsam –meie vajadusest allutada ennast täielikult Issandale?

„**Keskpäeval** aga tuli pimedus üle kogu maa kuni kella kolmeni pärast lõunat. Kella kolme paiku aga kisendas Jeesus valju häälega: „Eli, elii, lemaa sabatani?“ –see tähendab : „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mu maha jätsid?“ (Mt 27:45, 46). Mida see hüüatus tähendab? Kuidas mõistame selle mõtet lunastusplaani sõnastuses?

Matteus paneb kirja selle, mida teoloogid on nimetanud „mahajätmise hüüuks“. Mahajätmine viib mõtted hülgamisele või millelegi, mis on kasutuna üksi jäetud. Antud juhul näeme Jeesust tajumas, et Isa hülgas Ta. Pimedus, mis tol hetkel maad kattis, sümboliseerib jumalikku kohut (Js 13:9–16; Am 5:18–20; Jr 13:16); Jeesus koges patu õudseid tagajärgi, täielikku eraldumist Isast. Meie nimel talus Ta ise jumalikku karistust patu eest, mille oleksime pidanud saama meie. „Nõnda ka Kristus, üks kord juba ohverdatud, et ära kanda paljude patud, ilmub teist korda mitte enam patu pärast, vaid päästma neid, kes teda ootavad“ (Hb 9:28, vaata ka 2Kr 5:21). Ristil hakkas Jeesuse kohta käima Ps 22:2 kirjutatu, kuna ainulaadsel viisil koges Ta seda, mida kogevad inimesed –eraldumist Isast patu tõttu. „Vaid teie süüteod on teinud vahe teie ja teie Jumala vahele, teie patud varjavad tema palge teie eest, sellepärast ta ei kuule“ (Js 59:2).

See ei olnud teesklus. Jeesus talus tõesti Jumala viha patu vastu; karistus meie üleastumiste eest langes Temale ning nii täitus Tema hing kohkumuse ja hirmuga, kui Ta kandis süü –meie süü –raskust endal. Kui võrd halb on küll Jumala silmis patt, kui see pani jumaluse ühe liikme kannatama patu süüd ja karistust selleks, et meile saaks andestada!

Ning isegi keset seda õudust suutis Jeesus hüüatada: „Mu Jumal, mu Jumal!“ Vaatamata kõigele sellele, mis Temaga toimus, jäi Tema usk rikumatuks. Ta jäi ustavaks lõpuni, hoolimata kannatustest, hoolimata tundest, et Isa oli Ta hüljanud.

Mismoodi sa ennast tunnend, kui mõistad, et patt on sind Jumalast eraldanud? Miks on Kristuse õiguse taotlemine meie ainus tee tagasi, ainus taotlus, millega kaasneb patukahetsus, ülestunnistamine ja kindlameelne otsus sellest patust loobuda?

Katkirebitud eesriie ja murdunud kaljud

Iga evangeeliumi kirjutaja jutustas loo Jeesusest erinevate vaatenurkade alt, kuid kõik koondasid tähelepanu Tema surmale. Ometi paneb Matteus ainsana kirja, et hauad avanesid seejärel, kui templi eesriie kärises.

Loe Mt 27:49–54. Mis on nende sündmuste tähendus? Millise lootuse poole need meid suunavad?

Jeesus suri kohe pärast seda, kui märatsev rahvahulk, võhiklik Jeesuse tegelike sõnade suhtes, Teda pilgates ütles, et näeme, kas Eelija tuleb Teda päästma. Nende pilge oli veel üks võimas, aga kurb näide sellest, kuidas paljud Jeesuse enda rahva hulgast Temast valesti aru said.

Siis paneb Matteus kirja, et templi vahetekk rebiti ülevalt alla lõhki. See kujundlikkus on eksimatu: algas uus ajajärk lunastusloos. Ohvriteenistust, mis senini osutas Jeesusele, ei olnud enam vaja. Vana maine mudel asendati nüüd millegi palju paremaga.

Loe Hb 8:1–6. Mida need salmid räägivad, mis aitab meil mõista maa-pealse pühamu süsteemis toimunut ja seda, mis selle asemele tuli?

Matteus ei pane kirja mitte ainult eesriide katkikäristamist, vaid sellegi, et kaljud murdusid, hauad avanesid ja palju surnuid äratati üles. Tegemist oli sündmustega, mis toimusid ainult selle tõttu, mille Jeesus oli lõpule viinud enda kui Asendaja surmaga meie pattude eest. Nii et siin, Matteuse evangeeliumi, näeme toimumas sündmuse, mida vana süsteem iseenesest mitte kunagi põhjustada poleks saanud. „Sest on võimatu, et härgade ja sikkude veri võtaks patud ära“ (Hb 10:4). Muidugi sai ainult Jeesus patud ära võtta. Suurepärase tulemus meie jaoks, suur töotus, et Jeesus võtab ära meie patud, on ülestõusmine surmast. Ilma selle töotuseta poleks meil midagi (vaata 1Kr 15:13, 14, 19). Nendes tollastes ülestõusmistes (me ei tea, kui palju neid oli) võime näha lootust ja lubadust meie ülestõusmisele maailma ajaloo lõpul.

Kristliku usu keskmes on nii rist kui ka tühi haud. Tõde on, et valdav osa maailma inimesi, sealhulgas mittekristlased, usuvad, et mees nimega Jeesus Naatsaretist suri ristil. Varsti pärast Jeesuse maa peal elatud aega pandi kirja palju selliseid ajaloolisi viiteid, nagu on näiteks Rooma ajaloolase Tacituse oma: „Nero... piinas kõige teravamalt rahvaklassi, keda nimetati kristlasteks ja keda lihtrahvas vihkas nende jäleduste pärast. Kristus, kellelt nende nimi pärineb, sai surmanuhtluse Tiberiuse valitsemise ajal ühe tema prokuraatori Pontius Pilaatuse käe läbi.“ –Tacitus, 57–117 pKr (www.causeofjesusdeath.com/jesus-in-secular-history).

Vähe vaieldakse nii siis kui ka nüüd selle üle, kas Jeesuse-nimeline ajalooline isik mõisteti hukka ja löödi risti.

Kõva pähkkel on aga ülestõusmine: mõte, et Jeesus Naatsaretist, kes reede pärastlõunal suri, sai pühapäeva hommikul elavaks. Sellega maadlevad küll paljud inimesed. Pealegi oli roomlaste poolt ristilöödud juut küllalt tavaline nähtus. *Aga pärast ristlöömist surnuist ülestõusnud juut?* See on täiesti iseasi.

Ometi ei ole meil ilma ülestõusnud Jeesusesse uskumiseta kristlikku usku lihtsalt olemas. Paulus kirjutas: „Aga kui Kristust ei ole üles äratatud, siis tähendab see, et ka meie jutlus on tühine ja tühine on ka teie usk... kui me loodame Kristuse peale üksnes selles elus, siis me oleme kõigist inimestest armetumad“ (1Kr 15:14, 19). Jeesuse surmale pidi järgnema Tema ülestõusmine ja kuna Ta on surnust üles tõusnud, siis on ka meil kindlustunne.

Jeesuse ülestõusmisloo juurde tulles on meil kaks võimalust. Esimene võimalus on vaadata seda lugu sentimentaalse propagandana, mille on kirja pannud mõni Jeesuse üksildane järelkäija, et hoida mälestust Temast elavana –sel moel, nagu püüame tänasel päeval elavana hoida mingi tuntud inimese mälestust, kui ta sureb. Teine võimalus ülestõusmise loo juurde tulles on võtta seda sõna-sõnalt, otsesest allikast pärit ainulaadse sündmusena, mis isegi hiljem tõlgendatuna mõjutab iga Maa peal elanud inimest.

Loe Mt 28:1–15. Miks käsib Jeesus naistel (9. s) „rõõmustada“? Muidugi võisid nad olla rõõmsad, et Ta oli üles äratatud ja et nende Õpetaja oli tagasi. Kuid milline on tõesti põhjus ülestõusnud Jeesuse pärast rõõmustada?

Suur korraldus

Paljude inimeste jaoks on üheks raskestimõistetavaks seigaks see, et Jeesus läks tagasi taevasse ja usaldas evangeeliumitöö inimeste kätte. Me valmistame Talle ja endale väga sageli pettumust ning, nagu see evangeelium näitab, ei olnud Tema esimesed järelkäijad erandid. Kuid meile töö usaldamisega näitab Kristus, et Ta armastab meid ja me vajame Teda.

Loe Mt 28:16–18. Võrdle Jeesuse sõnu „minule on antud kõik meelevald taevas ja maa peal“ (18. s) Tn 7:13, 14ga. Kuidas need kirjakohtad üksteisega kokku käivad?

Loe Mt 28:19, 20 –selle evangeeliumi lõpusõnu. Mida Jeesus ütleb ja kuidas käivad Jeesuse sõnad meie kohta?

Ellen G. White esitab mõtte, et ligi 500 usklikku oli pärast Jeesuse ülestõusmist kogunenud ühele mäele Galileas. (Vaata 1Kr 15:6.) Tema volitus evangeeliumi kuulutamiseks ei olnud mõeldud ainult jüngerite, vaid kõikide usklite jaoks. „Saatuslik viga on uskuda,“ kirjutab White, „et hingedepäästmisetöö sõltub ainult sisseõnnistatud jutlustajast. Kõigile, kes on saanud taevase kutse, on usaldatud evangeeliumitöö. Kõigile, kes võtavad vastu Kristuse elu, on määratud töö kaasinimeste päästmiseks. Seda tööd silmas pidades kogudus üldse asutatigi ning kõik, kes teevad kogudusse astudes töötuse Jumalaga, peavad olema Kristuse kaastöölised.“ –Ellen G. White, *Ajastute igatsus*, lk 822.

Mõtled sa sageli endast kui Kristuse kaastöolisest? Millisel konkreetsel viisil saad aktiivsemalt viia evangeeliumi oma maailma?

Edasiseks uurimiseks: Nii, nagu kõik evangeeliumikirjutajad, jutustas ka Matteus Jeesuse ülestõusmisest. Ja nii, nagu tema kaaskirjutajad, nii ei kirjutanud ka tema midagi selle kohta, milline tähendus ülestõusmisel kui sellisel oli. Kuigi Matteus, Markus, Luukas ja Johannes kirjeldasid ülestõusmise lugu, ei anna nad meile selle kohta mingit teoloogilist selgitust, olgugi, et see on kristlikus usus nii kesksel kohal. Pauluse kirjutistest saame üksikasjalikuma selgituse risti tähenduse kohta. „Nüüd aga on Kristus üles äratatud surnuist, uudseviljana magamaläinutest. Et surm on tulnud inimese kaudu, siis tuleb ka surnute ülestõusmine inimeste kaudu; sest nõnda nagu kõik inimesed surevad Aadamas, nõnda tehakse ka kõik elavaks Kristuses“ (1Kr 15:20–22). Paulus kirjutab sedagi, et „kui teid koos temaga ristimises maha maeti ja ka koos temaga üles äratati usu läbi Jumala väesse, kes tema üles äratas surnuist“ (Kl 2:12). Peetrusel on ka selle ülitähtsa teema kohta midagi öelda: „Selle võrdkujuna päästab teidki nüüd ristimine, mis ei ole lihaliku rüveduse kõrvaldamine, vaid hea südametunnistuse taotlemine Jumalalt Jeesuse Kristuse ülestõusmise kaudu“ (1Pt 3:21). Kuigi me ei tea, miks evangeeliumikirjutajad üksikasjalikku selgitust ei andnud, on mõni õpetlane näinud selles veel üht tõendit nende aruannete tõepärasusest. Lõpuks kirjutasid nad ju aastaid pärast nende sündmuste toimumist, miks mitte kasutada võimalust esitada üksikasjaline selgitus selle kohta, mida nad soovisid, et rahvas ülestõusmisest usuks? Juhul, kui tegu oleks olnud pettuse või sulitembuga, siis miks mitte kasutada võimalust panna see kõlama nii, nagu nad tahtsid, et see kõlaks? Seevastu nad lihtsalt jutustavad loo ega tee katsetki ilustada seda mingite teoloogiliste selgitustega, mida see kõik pidi tähendama.

Küsimused aruteluks:

1. Jeesuse surma hetkel käristati templi vana lepingu eesriie ülalt alla lõhki ja asemele astus uus leping, kus eesistujaks on uus ülempreester, Jeesus Kristus. „Vennad, et meil on siis Jeesuse vere varal julgus sisse minna kõige pühamasse paika –selle tee on ta avanud meile uuena ja elavana vahevaiba, see on oma ihu kaudu –ja et meil on suur preester Jumala koja üle“ (Hb 10:19–21). Mismoodi tunned ennast teadmise valgusel, et Kristus ise teenib nüüd meie Ülempreestrina?

2. Matteuse evangeelium esitas nii palju teemasid, nii palju mõtteainet. Mis puudutas sind eriliselt seoses sellega, kuidas Jeesust siin esitati? Kuidas aitab selle evangeeliumi uurimine sul paremini mõista, mida tähendab olla kristlane ja järgida Jeesuse õpetusi?

Kui Gayl nägi, et Neal ja mina olime väga huvitatud sellest, mida lapsed õppisid, andis ta meile videoseeria, mida vaadata. Need videod esitasid Piibli tõdesid, nagu hingamispäev, sellisel moel, et me ei tundnud, nagu oleks meid ähvardatud. Kui neid videoid vaatasime, taipasime, et esimest korda avaldas kristlus meile muljet. Neal polnud kunagi varem tahtnud kirikusse minna, kuid järsku veetis ta kogu oma vaba aja Jumalast rohkem teada saamiseks. Teisest küljest olin mina püüdnud juba aastaid välja selgitada, mis inimesega tegelikult juhtub siis, kui ta sureb. Vähehaaval taipasime, et kristlusel oli meie jaoks varuks palju rohkem, kui me kunagi mõelnud olime. See polnud üldse igav religioon mõttetute traditsioonidega! Leidsime selle olevat elulise, elava usu, mida tõesti omaks pidada!

Meie uued sõbrad kutsusid meid piibliõppeseriale Ilmutuseraamatu teemadel. Meie kutsusime kaasa ka ühe teise perekonna, kellega olime sõbrunenud, ning nemad nautisid seda uurimist samamoodi nagu meiegi. Siis kutsus Gayl meid evangeelsetele seeriakoosolekutele kirikus. Meie sõbrad tulid koos meiega igale koosolekule. Isegi meie lapsed leidsid väga palju, millele tähelepanu pöörata. Igal öhtul pärast koosolekut arutlesime selle üle, mida olime näinud ja kuulnud. Mõni meie arutelu kestis päris hilise öhtutunnini. Kui kõneleja palus tõusta neil, kes tahaksid oma elu Jumalale pühendada, tõusis terve meie perekond üheskoos püsti – ja meie sõprade oma ka.

Kui vaatan tagasi sellele, mis juhtus, siis taipan, et Jumalal oli tõesti plaan meie elu jaoks, kui kolisime Lõuna-Aafrikast oma uude koju Austraaliasse. Ühe aasta sisse mahtus meie kolimine teisele mandrile, „Proovi Jeesust“ kutse saamine ning otsus järgneda Jeesusele ja ristimine. Misugune elumuutev aasta see oli!

Ühel päeval tutvustati meile kirikus kahte poisikest, kes kandsid pastori sõnade kohaselt vastutust selle eest, et nad olid pannud „Proovi Jeesust“ kaardi meie postkasti. Oleme väga tänulikud kahele noorukile, samuti Gaylile, selle osa eest, mida nemad etendasid meie juhtimisel Issanda juurde. Oleme igaveseks muutunud ning mind täidab jätkuvalt ülevoolav tänu, kui mõtlen sellele, kui väga Jumal meid armastab – nii väga, et Ta põimib kokku terve rea imesid, juhtimaks meid Tema juurde.